

การละเมิดสิทธิเด็กในครอบครัวนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
ในจังหวัดสมุทรปราการ

นางสาวฉันทนา คุณาวุฒิ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
วิชาเอกการพัฒนาครอบครัวและสังคม สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2555

**Child Abuse in the Families of Secondary School Students
In Samut Prakan Province**

Miss Chantana Kunawut

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Home Economic in Family and Social Development

School of Human Ecology

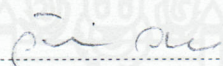
Sukhothai Thammathirat Open University

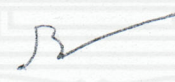
2012

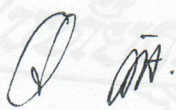
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การละเมิดสิทธิเด็กในครอบครัวนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
ในจังหวัดสมุทรปราการ
ชื่อและนามสกุล นางสาวฉันทนา คุณาวุฒิ
วิชาเอก การพัฒนาครอบครัวและสังคม
สาขาวิชา มนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์รัชนิกร โชติชัยสถิตย์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรรัตน์ ภิญโญอนันตพงษ์

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2556

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์วันทนี วาสิกะสิน)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์รัชนิกร โชติชัยสถิตย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรรัตน์ ภิญโญอนันตพงษ์)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การละเมิดสิทธิเด็กในครอบครัวนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ในจังหวัดสมุทรปราการ

ผู้วิจัย นางสาวฉันทนา คุณาวุฒิ รหัสนักศึกษา 2517000747 **ปริญญา** คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

(การพัฒนาครอบครัวและสังคม) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์รัชนิกร โชติชัยสถิตย์

(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.อมรรัตน์ ภิญโญนนตพงษ์ **ปีการศึกษา** 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ประสิทธิภาพการถูกละเมิดสิทธิเด็กโดยบุคคลในครอบครัวของเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดสมุทรปราการ (2) วิธีการจัดการปัญหาของเด็กนักเรียนที่ถูกบุคคลในครอบครัวละเมิดสิทธิ (3) ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากการถูกละเมิดสิทธิ

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ เด็กนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ที่ถูกละเมิดสิทธิ จำนวน 151 คน ในจังหวัดสมุทรปราการ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิทั้งด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านเพศ และการถูกละเลยทอดทิ้ง ส่วนใหญ่ถูกละเมิดในระดับนาน ๆ ครั้ง แต่พบมากที่สุดคือถูกละเมิดสิทธิ ด้านจิตใจ รองลงมาคือ ด้านร่างกาย (2) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวิธีการจัดการปัญหาหลังถูกละเมิดสิทธิโดยการปิดเรื่องเป็นความลับหรือคิดหนีออกจากบ้าน หน่วยงานที่กลุ่มตัวอย่างไปขอรับความช่วยเหลือมากที่สุดคือสถานีตำรวจ วิธีการช่วยเหลือของหน่วยงานคือ ช่วยด้านการแจ้งความดำเนินคดี และ (3) ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนมากที่สุดหลังจากการถูกละเมิดสิทธิ คือผลกระทบทางด้านจิตใจ ได้แก่ เศร้า เสียใจ โกรธเกลียด ซิงซัง ซึมเศร้า คิดฆ่าตัวตาย ผลกระทบอื่นๆ ได้แก่ ด้านการเรียน ด้านครอบครัว

คำสำคัญ เด็ก ครอบครัว การละเมิดสิทธิเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

Thesis title:Child Abuse in the Families of Secondary School Students
In Samut Prakan Province

Researcher:Miss Chantana Kunawut; **ID:** 2517000747;

Degree:Master of Home Economics (Family and Social Development);

Thesis advisors: (1) Rutchaneekorn Chotchaisathit, Associate Professor;
(2) Dr. Amornrat Pinyoanantapong, Assistant Professor; **Academic year:** 2012

Abstract

The purposes of this research were to study (1) the child abuse experiences as committed by family members in the families of secondary school students in Samu-tprakan province; (2) the methods for managing the problems after being abused as employed by the abused students; and (3) the impacts on the students after being abused.

The research sample consisted of 151 purposively selected secondary school students who were abused by family members in Samut-Prakan province. The employed research instrument was a questionnaire. Statistics employed for data analysis were the frequency and percentage.

Research findings revealed that (1) members of the research sample were abused in various ways including physical abuse, mental abuse, sexual abuse, and being neglected; the majority of them were abused at the infrequent level with the most prevalent abuse being the mental abuse, followed by the physical abuse; (2) the majority of members in the research sample employed the post-abuse management methods of keeping the secret of being abused or thinking of escaping from their homes; the work agency that the abused students went to ask for help most often was the police station; and method employed most often by the work agency for helping the abused students was taking legal actions on the cases; and (3) the most prevalent impact on the students after being abused was the mental impact including the miserable feeling, sadness, anger, hatred, being depressed, and the thinking of committing suicide; while other impacts were those on their school learning and on their family.

Keywords:Child, Family, Child abuse, Secondary School Students

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ รัชนิกร โชติชัยสถิตย์ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งท่านได้กรุณาตรวจพิจารณา งานวิจัยรวมทั้งให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น การแก้ไขและปรับปรุงงานวิจัยมาโดยตลอด ด้วยความเอาใจใส่และให้กำลังใจอย่างดียิ่ง นับตั้งแต่เริ่มจนเสร็จสมบูรณ์และศาสตราจารย์ดร.อมรรัตน์ภิญโญ อนันตพงษ์อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเพื่อให้งานมีความสมบูรณ์ขึ้น ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาของท่านและกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบทุกท่าน ขอขอบคุณคณาจารย์และนักเรียนของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 9 โรงเรียน ที่ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ขอขอบคุณคุณแม่พ่อคุณแม่ น้อง ๆ เพื่อนนักศึกษารวมทั้งกัลยาณมิตรทุกท่าน ที่มีส่วนในการสนับสนุนและช่วยเหลือเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งกำลังใจที่มีให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา รวมทั้งผู้มีพระคุณอีกหลายท่านที่ไม่ได้กล่าวนาม ณ.ที่นี้ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในหลายปีที่ผ่านมา จนทำให้การศึกษาในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ฉันทนา คุณาวุฒิ

พฤษภาคม 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์การวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	8
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเด็ก	16
สิทธิเด็กในระดับสากลและสิทธิเด็กตามกฎหมายไทย.....	31
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเด็ก.....	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	50
จริยธรรมการวิจัยและการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง.....	50
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
คุณลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัว.....	50
ประสบการณ์ของนักเรียนในการถูกละเมิดสิทธิ.....	61

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
วิธีการจัดการปัญหาของเด็กนักเรียนภายหลังการถูกละเมิดสิทธิ	73
ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากนักเรียนถูกละเมิดสิทธิ	78
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	82
สรุปผลการวิจัย	82
อภิปรายผล	86
ข้อเสนอแนะ	92
บรรณานุกรม	93
ภาคผนวก	100
แบบสอบถาม	102
ประวัติผู้วิจัย	113

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ	45
ตารางที่ 3.2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมเขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามระดับชั้น	46
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของคุณลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัว ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดสมุทรปราการ	52
ตารางที่ 4.2 จำนวน ร้อยละและระดับการถูกละเมิดสิทธิเด็กในครอบครัว นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดสมุทรปราการ (ด้านร่างกาย).....	61
ตารางที่ 4.3 จำนวน ร้อยละและระดับการถูกละเมิดสิทธิเด็กในครอบครัว นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดสมุทรปราการ (ด้านจิตใจ).....	64
ตารางที่ 4.4 จำนวน ร้อยละและระดับการถูกละเมิดสิทธิเด็กในครอบครัว นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดสมุทรปราการ (ด้านเพศ).....	66
ตารางที่ 4.5 จำนวน ร้อยละและระดับการถูกละเมิดสิทธิเด็กในครอบครัว นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดสมุทรปราการ (การถูกละเลยทอดทิ้ง).....	70
ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของวิธีการจัดการปัญหาการถูกละเมิดสิทธิ	74
ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากที่นักเรียนถูกละเมิดสิทธิ	78

ญ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 6

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ครอบครัวมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับชีวิตมนุษย์ เป็นจุดเริ่มต้นในการสรรสร้างหล่อหลอมพฤติกรรม ความคิด ทักษะคิด แห่งความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ดังนั้น หน้าที่ครอบครัวจึงมิได้เป็นเพียงการกระทำ หากแต่ต้องเป็นการกระทำที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความรับผิดชอบ ในทุก ๆ ด้าน ครอบครัวเป็นผู้สร้าง กำหนดสถานภาพ บทบาทและสิทธิหน้าที่ของบุคคลอันพึงปฏิบัติต่อกัน เป็นสถาบันแห่งแรกในการถ่ายทอดวัฒนธรรมและพัฒนาามมนุษย์ให้มีคุณภาพ ความรัก ความผูกพันระหว่างพ่อแม่ลูก จะเป็นพลังเชื่อมร้อยอันแข็งแกร่งที่จะนำไปสู่การสร้างสรรค์สังคมให้เข้มแข็ง

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมที่เป็น ไปด้วยความรวดเร็วและซับซ้อน จึงส่งผลกระทบต่อสถาบันครอบครัว อาทิ การอพยพแรงงานเข้าสู่เมืองใหญ่เพื่อต่อสู้และดิ้นรนกับภาวะเศรษฐกิจที่มีความผันผวนอยู่ตลอดเวลา การรับวัฒนธรรมต่างชาติมาใช้ การมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย และนวัตกรรมที่หลากหลาย จึงส่งผลให้สังคมไทยซึ่งแต่เดิมเป็นสังคมชนบท มีการช่วยเหลือเกื้อกูล มีความเอื้ออาทรต่อกัน ได้สูญเสียและเปลี่ยนสภาพเป็นสังคมเมืองมากขึ้น โครงสร้างและรูปแบบของครอบครัวซึ่งเคยเป็นครอบครัวขยายกลายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ขนาดของครอบครัวเล็กลง ครอบครัวไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม สถาบันครอบครัวซึ่งเคยมีระบบเครือญาติที่มีความผูกพันกันอย่างใกล้ชิด มีการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนบุตรหลาน การปลูกฝังวัฒนธรรม และค่านิยมและประเพณีที่ดีงาม สิ่งเหล่านี้กลับเสื่อมถอยลง เมื่อสถาบันครอบครัวอ่อนแอ ครอบครัวไม่สามารถทำหน้าที่และบทบาทได้อย่างเต็มที่ ขาดการดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน มองข้ามความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ขาดความเข้าใจระหว่างพ่อแม่ลูก ประกอบกับสิ่งช่วยๆและอบายมุขที่อยู่มากมายและหลายรูปแบบ อันเป็นสาเหตุที่นำมาซึ่งความสัมพันธ์ในครอบครัวแตกร้าง ก่อให้เกิดปัญหาการทะเลาะเบาะแว้ง การทำร้ายกัน กลายเป็นความรุนแรงในครอบครัว เด็กควรจะได้รับความรัก ความอบอุ่น และการปกป้องคุ้มครอง จากบิดามารดาและบุคคลในครอบครัว แต่บุคคลเหล่านี้ได้เปลี่ยนสภาพเป็นผู้ทำร้ายเด็ก และละเมิดสิทธิเด็กเสียเอง อุบัติการณ์ดังกล่าวนับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งตรงกับผลการศึกษาที่พบว่า ผู้กระทำการละเมิดสิทธิเด็กส่วนใหญ่มักเป็นคนคุ้นเคย มีความไว้วางใจกันจึงทำให้ไม่มีการ

ระมัดระวังหรือการป้องกันตนเอง (รณชัย คงสกนธ์, 2551) ซึ่งสอดคล้องกับการรายงานของสำนักพัฒนาระบบบริการสุขภาพกระทรวงสาธารณสุข ปี 2548-2550 ที่พบว่าเด็กส่วนใหญ่ถูกระทำจากบุคคลใกล้ชิด คู่เน่ยกกันมาก่อน

ในหลายปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีปรากฏการณ์ของการละเมิดสิทธิเด็ก ที่นำเสนอโดยสื่อต่าง ๆ หลายลักษณะ เช่น การดูตัวอย่างรุนแรง การทุบตี การทำร้ายร่างกาย การล่วงเกินทางเพศ การข่มขืน การไม่เลี้ยงดู การไม่ได้รับการศึกษา การนำไปขาย การใช้แรงงานเด็กและการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากการเสนอข่าวตามสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเด็กอยู่เสมอ ผู้ที่ทำร้ายเด็กนั้น มีทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครอง ญาติสนิท คนใกล้ชิด หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นคนในครอบครัวของเด็ก

ตัวเลขจาก “ศูนย์พึ่งได้” ที่จัดตั้งขึ้นในโรงพยาบาลของรัฐ เพื่อให้บริการเยียวยาแก่ผู้หญิงและเด็กที่ถูกกระทำรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ แสดงให้เห็นว่า จำนวนผู้หญิงและเด็กที่เข้ารับบริการในศูนย์ดังกล่าวนี้ทั่วประเทศเพิ่มขึ้นอย่างมาก เช่น ในปี 2547 มีเด็กผู้หญิงถูกทำร้ายและเข้ารับบริการ จำนวน 6,971 คน พบว่าเป็นเด็กอายุ 11-18 ปี จำนวน 87 % ในปี 2549 ศูนย์พึ่งได้ ได้ช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรง จำนวน 15,882 ราย เฉลี่ยวันละ 43 ราย ส่วนปี 2552 จำนวน 22,925 คน และในปี 2553 มีจำนวน 25,744 ราย เฉลี่ยวันละ 71 รายต่อวัน จากข้อมูลพบว่า 51 % ของผู้ถูกระทำเป็นเด็ก และพบมากในช่วงอายุ 10-15 ปี และเรื่องที่ถูกกระทำมากที่สุดคือเรื่องเพศ รองลงมาคือ การทำร้ายร่างกาย (หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ วันที่ 18 พฤศจิกายน 2553)

ข้อมูลของศูนย์ประชาบดี กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2552-1 ตุลาคม 2553 มีผู้เข้ารับบริการถึง 31,270 ราย แบ่งเป็นปัญหาชีวิตและครอบครัว 1,400 เรื่อง ผู้หญิงและการคุกคามทางเพศจำนวน 262 ราย กระทำชำเราเด็กจำนวน 46 ราย เด็กและเยาวชนถูกล่อลวงปลละละเลย จำนวน 1,169 ราย ปัญหาเกี่ยวกับขอลาน เด็กขายพวงมาลัย และต่างด้าว จำนวน 1,843 ราย แม่อายุต่ำกว่า 18 ปี มีสูงถึง 80,000 คน มีจำนวน 700 กว่าคน ซึ่งนำไปสู่การทำแท้งและการทอดทิ้งทารก โดยเฉพาะใน พ.ศ. 2550 มีผู้หญิงและเด็กที่ถูกกระทำรุนแรงเข้ารับบริการประมาณวันละ 52 คน หรือราวชั่วโมงละ 2 คน ความรุนแรงที่ผู้หญิงและเด็กได้รับนี้ส่วนใหญ่เกิดขึ้นในครอบครัว โดยผู้กระทำความรุนแรงก็คือสมาชิกในครอบครัวเดียวกันนั่นเอง (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2552)

มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ได้ดำเนินการช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กที่ถูกกระทำทารุณและถูกแสวงหาประโยชน์ ในปี 2550 จำนวนถึง 260 ราย โดยแบ่งออกเป็น 1. กรณีเด็กถูกระทำทารุณกรรมทางเพศ จำนวน 145 ราย 2. กรณีเด็กถูกทารุณกรรมทางกาย จำนวน 51 ราย 3. กรณีเด็กเป็น

ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ 3 ราย และกรณีอื่น ๆ อีกจำนวน 61 ราย (สำนักงานมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก,2553)

ส่วนสถาบันวิจัยบทบาทหญิงชายและการพัฒนา ได้รวบรวมสถิติความรุนแรงต่อเด็ก ในปี 2549 พบว่า จำนวนคดีล่วงละเมิดทางเพศ ที่ขึ้นสู่ศาลชั้นต้นมีสูงถึง 11,735 คดี เพิ่มขึ้นจากปี 2548 จำนวน 1189 คดี จำนวนผู้มาขอรับความช่วยเหลือจากมูลนิธิผู้หญิงมีอายุต่ำกว่า 18 ปี มีจำนวน 300 ราย จำนวนผู้ขอคำปรึกษาทางโทรศัพท์ของมูลนิธิเพื่อนหญิง จำนวน 774 ราย เพิ่มขึ้นจากปี 2548 จำนวน 26 ราย (สถาบันวิจัยบทบาทหญิงชายและการพัฒนา,2553)

ทั้งนี้ ผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิ ผู้ที่ได้รับโดยตรงคือเด็กที่ถูกกระทำ ซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ รวมถึงพฤติกรรมของเด็ก ดังเช่นรายงานของนักวิชาการและผลการวิจัยต่าง ๆ ที่ชี้ให้เห็นถึงผลกระทบที่จะเกิดกับเด็กมีอยู่มากมาย ทั้งทางด้านร่างกาย การเจริญเติบโต พัฒนาการ จิตใจและอารมณ์ สังคม การเรียนรู้ ตลอดจนพฤติกรรมสำหรับทางร่างกายคือการได้รับบาดเจ็บ ตั้งแต่ระดับเล็กน้อยถึงระดับที่รุนแรงเกิดความพิการทั้งทางกายและสมอง พัฒนาการล่าช้า หรือรุนแรงกระทั่งเสียชีวิต (วนิดา เปาอินทร์, 2546) เด็กส่วนใหญ่ มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองระดับปานกลางก่อนไปทางค้าและมีภาวะซึมเศร้า(วรลักษณ์ วรพักตร์สิริกุล: 2548), การลงโทษเด็ก ไม่ว่าจะป็นทางร่างกายหรือทางจิตใจ ไม่ใช่วิธีการที่จะทำให้เด็กเข้าใจในสิ่งที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องการจะสอนได้เสมอไป การใช้ความรุนแรงกับเด็กนั้นจะส่งผลให้เกิดอันตรายต่อร่างกายเด็ก ทำให้เด็กขาดความมั่นใจในตนเอง ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกหวาดกลัวและหดหู่ สะสมความก้าวร้าวให้เกิดขึ้นกับเด็ก สร้างความขุ่นเคืองทำลายสัมพันธ์ภาพในครอบครัว (มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว,2551)

จากสถานการณ์และผลกระทบของการละเมิดสิทธิเด็กข้างต้น ได้สะท้อนให้เห็นสิ่งที่เกิดขึ้นว่า การละเมิดสิทธิเด็กนั้นไม่ใช่เป็นปัญหาของครอบครัวเท่านั้น แต่ส่งผลกระทบต่อชุมชนและสังคม อีกทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาศาสนาครอบครัว พ.ศ. 2547-2556 ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครอบครัวมีชีวิตที่เป็นสุขปราศจากความรุนแรง สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยมีอาชีพที่สุจริต อาศัยหลักความพอเพียง สามารถเลี้ยงดูลูกให้มีความสุขและพัฒนาการตามวัยที่เหมาะสม เป็นพลังที่สร้างสังคมที่มีคุณภาพ (สำนักงานส่งเสริมสถาบันครอบครัว, 2546)

จังหวัดสมุทรปราการเป็นจังหวัดที่มีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์อยู่ติดกับกรุงเทพมหานคร และได้รับการพัฒนาให้มีความเจริญต่าง ๆ ที่ใกล้เคียงกันอีกทั้งเป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางอาชีพ เช่น การค้าขาย การพาณิชย์ต่างๆ การประมง การรับจ้างต่าง ๆ จึงทำให้วิถีการดำเนินชีวิต

ของผู้คน มีรูปแบบที่แตกต่างกัน รวมถึงมีข่าวเกี่ยวกับการการละเมิดสิทธิเด็กและครอบครัวใน จังหวัดสมุทรปราการออกอย่างต่อเนื่อง ดังตัวอย่างเช่น

กรณีแม่ใจร้ายทิ้งทารกไว้ในรถแท็กซี่แล้วแอบหนีไป ซึ่งเหตุดังกล่าวเกิดที่ตำโงงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ มีหญิงสาวหน้าตาดีอายุประมาณ 18-20 ปี อุ้มเด็กทารกเพศชาย อายุ 1-2 เดือน เรียกแท็กซี่บอกให้ไปโรงพยาบาลตำโงง แต่เมื่อผ่านปั้มน้ำมันหญิงคนดังกล่าวบอก ให้คนขับจอดรถเพื่อจะเข้าห้องน้ำและกดเงินที่ตู้เอทีเอ็ม โดยทิ้งเด็กไว้ในรถแท็กซี่แล้วหายตัวไป (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หน้า 15 วันที่ 6 กรกฎาคม 2554)

กรณีพ่ออุทธรณ์ลูกด้วยไม้แขวนเสื้อปางตาย เหตุเกิดที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัด สมุทรปราการ พ่อให้เงินลูกไปซื้อถุงเท้า แต่ลูกชายวัย 5 ขวบ และ 3 ขวบนำเงินไปเล่นเกมส่ คอมพิวเตอร์จนหมด พ่อเมาเหล้ากลับจากทำงานถามถึงแต่ไม่เจอถุงเท้า จึงคุด่าและคว่ำไม้แขวนเสื้อ เขี่ยนตีลูกจนบาดเจ็บ และทำโทษให้ออกมายืนหน้าห้อง ชาวบ้านสุดทนจึงแจ้งตำรวจจับ (ผู้จัดการ ออนไลน์ วันที่ 9 สิงหาคม 2554)

จึงนับได้ว่าสมุทรปราการเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีปัญหาการละเมิดอย่างต่อเนื่องทำให้ผู้วิจัย มีความสนใจที่จะศึกษา “ การละเมิดสิทธิเด็กในครอบครัวนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัด สมุทรปราการ เพื่อให้ทราบลักษณะของปัญหาอย่างแท้จริง จะได้นำมาหาแนวทางเพื่อป้องกัน และ แก้ไขปัญหาดังกล่าว อีกทั้งเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กให้มีบุคลิกภาพและพฤติกรรมอันพึง ประสงค์ อันส่งผลต่อระดับของคุณภาพประชากรซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของชุมชน และสังคม ส่วนรวม

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาประสบการณ์การถูกละเมิดสิทธิเด็กโดยบุคคลในครอบครัวของเด็ก นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดสมุทรปราการ

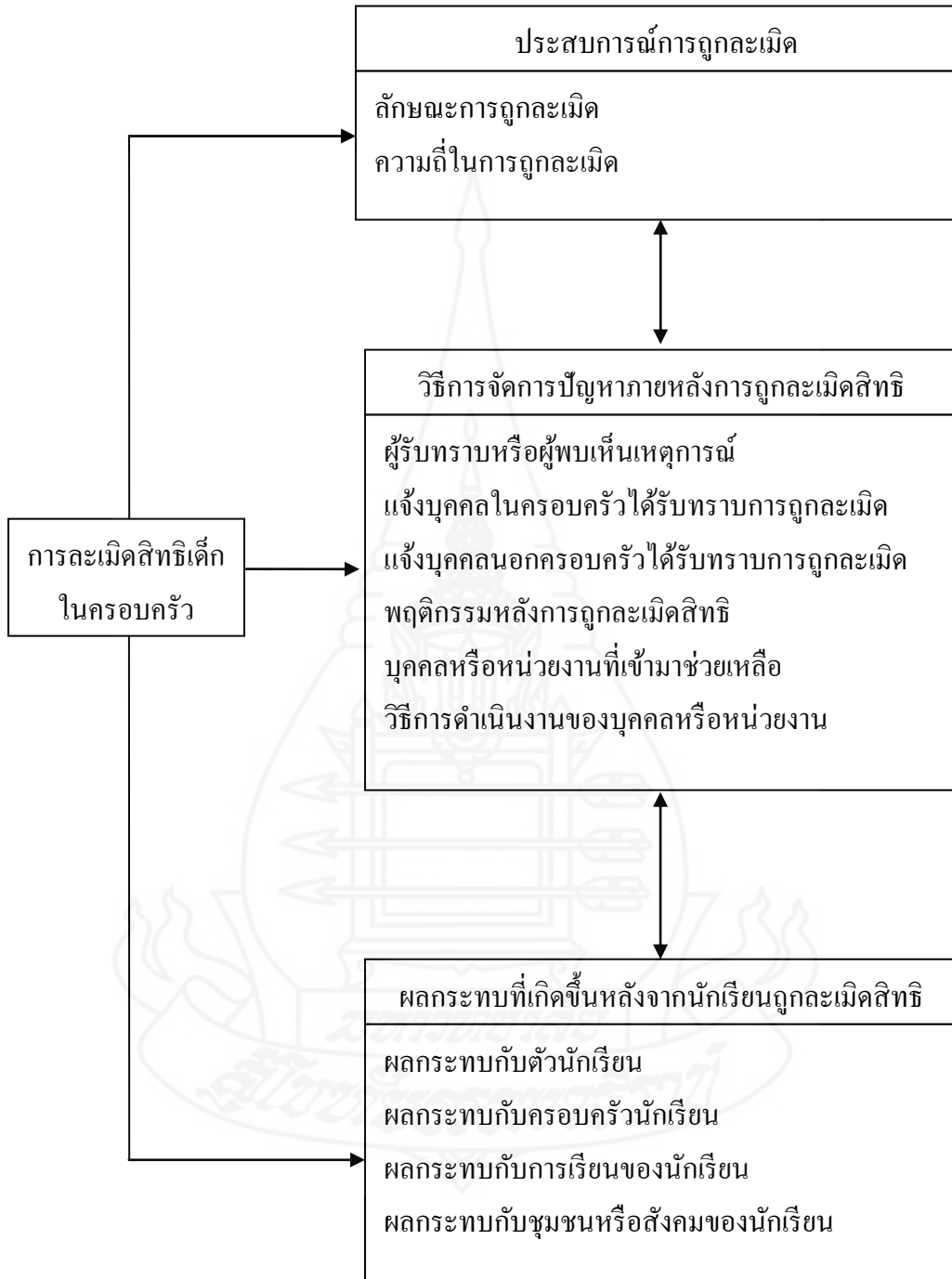
2.2 เพื่อศึกษาวิธีการจัดการปัญหาของเด็กนักเรียนที่ถูกบุคคลในครอบครัวละเมิด สิทธิ

2.3 เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากการถูกละเมิดสิทธิ

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว สิทธิเด็ก การละเมิดสิทธิเด็ก กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเด็ก ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิเด็ก และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในเรื่อง การละเมิดสิทธิเด็กในครอบครัวนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยครอบคลุมตัวแปรดังนี้ ปัจจัยด้านครอบครัว ประสบการณ์การถูกละเมิด วิธีการจัดการปัญหาภายหลังการถูกละเมิดสิทธิ ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากนักเรียนถูกละเมิดสิทธิ ดังแสดงในภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิด

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรคือ เด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยม เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ รวมทั้งสิ้น 29,973 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง เด็กที่เคยถู กละเมิดสิทธิ จำนวน 151 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Judgmental Sampling)

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาครอบคลุม ประสบการณ์การถูกละเมิดสิทธิ วิธีการจัดการปัญหา ภายหลังการถูกละเมิดสิทธิและผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากนักเรียนถูกละเมิดสิทธิ

4.3 ข้อจำกัดในการวิจัย

เนื่องจากการลงเก็บข้อมูลตามโรงเรียนต่าง ๆ ทั้ง 9 โรงเรียน ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วย ตนเอง จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนมัธยมวัดใหม่สมุทรกิจวิทยาเขต ส่วนอีก 8 โรงเรียน ทาง โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลให้ เนื่องจากเป็นนโยบายของโรงเรียน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 เด็ก หมายถึง เด็กนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย ที่มีอายุระหว่าง 12-16 ปี ที่ ศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา 1-3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมเขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2555

5.2 บุคคลในครอบครัว หมายถึง บิดา มารดา บิดาเลี้ยง มารดาเลี้ยง บิดาบุญธรรม มารดาบุญธรรม พี่ น้อง และญาติ สมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบุคคลใด ๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยอยู่ ในบ้านเดียวกัน

5.3 การละเมิดสิทธิเด็ก หมายถึง การกระทำต่อเด็กโดยบุคคลในครอบครัวซึ่งเป็น การทำร้ายร่างกาย การทำร้ายจิตใจ การล่วงละเมิดทางเพศ การทอดทิ้ง การริดรอนสิทธิและ การ ถูกนำไปหาผลประโยชน์ต่าง ๆ โดยเป็นการกระทำในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ได้แก่

5.3.1 การทำร้ายร่างกาย หมายถึง การถูกทำร้ายโดยใช้กำลังหรืออุปกรณ์ใด ๆ เป็น อาวุธในการทำร้ายร่างกาย โดยการตั้งใจมิใช่อุบัติเหตุ อาทิ ทุบตี ตะค่อม การใช้ของแข็งหรืออาวุธ ทำร้าย การใช้เข็มหรือจี้ การใช้ความร้อนลวกหรือเตารีดร้อน ๆ นาบ การโยนจากที่สูง เป็นต้น

5.3.2 การทำร้ายจิตใจ หมายถึง การถูกทำร้ายที่มีผลให้ได้รับการ กระทบกระเทือนทางด้านจิตใจหรือทำให้สูญเสียสิทธิและเสรีภาพ อาทิ การดูค่าด้วยถ้อยคำหยาบ

คาย การตวาด การชู่ตะคอก การดูถูกเหยียดหยาม การแสดงท่าทางจะทำร้ายหรือทำให้หวาดกลัว การแสดงออกในลักษณะของการปฏิเสธ การมีท่าทีเฉยเมย การไม่สนใจใยดี การใช้คำสั่งอย่างไม่มีเหตุผลหรือสั่งในสิ่งที่เกินความสามารถของเด็ก และการรู้สึกสูญเสียอิสรภาพจากการถูกกักขัง เป็นต้น

5.3.3 การล่วงละเมิดทางเพศ หมายถึง การถูกกระทำที่มีผลให้ได้รับการกระทบกระเทือนหรือเสียหายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ โดยมีได้รับความยินยอม โดยการบังคับ การหลอกล่อ ดิดสินบน อาทิจ การกอด จูบ ลูบ คลำ รวมถึงการข่มขืน รวมถึงการบังคับให้ค้าประเวณี การใช้คำพูดลามก การให้ดูภาพหรือวิดีโอเปลือยเพื่อให้เกิดกิจกรรมทางเพศ เป็นต้น

5.3.4 การถูกข่มขู่หรือขู่ หมายถึง การไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ การไม่ได้รับสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตหรือการคุ้มครองอย่างเหมาะสมและเพียงพอ อาทิ การจัดหาอาหาร จัดที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย การไม่อบรมสั่งสอน การถูกข่มขู่ให้อยู่บ้านตามลำพัง ไม่ดูแลสุขภาพอนามัย เจ็บป่วยไม่พาไปรักษา การนำไปปล่อยทิ้งไว้ในที่สาธารณะต่าง ๆ รวมถึงการไม่ให้การศึกษา เป็นต้น

5.4 ประสบการณ์การถูกละเมิดสิทธิเด็กในครอบครัว หมายถึง การทำการละเมิดสิทธิ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านเพศ หรือการถูกละเลยทอดทิ้ง ด้านใดด้านหนึ่งหรือมากกว่า 1 ด้านโดยบุคคลในครอบครัว

5.5 วิธีการจัดการปัญหาของเด็กภายหลังถูกละเมิดสิทธิ หมายถึง การกระทำของเด็กหลังจากถูกละเมิดสิทธิ อาทิ แจ้งบุคคลในครอบครัวได้รับทราบการถูกละเมิด แจ้งบุคคลนอกครอบครัวได้รับทราบการถูกละเมิด พฤติกรรมหลังการถูกละเมิดสิทธิ บุคคลหรือหน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลือ และวิธีการดำเนินงานของบุคคลหรือหน่วยงาน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทำให้ทราบประสบการณ์การละเมิดสิทธิเด็กในครอบครัวของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสมุทรปราการ

6.2 ทำให้ทราบถึงความแตกต่างของปัจจัยด้านครอบครัวที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิเด็ก

6.3 ทำให้ทราบวิธีการจัดการของนักเรียนเมื่อถูกบุคคลในครอบครัวละเมิดสิทธิ

6.4 ทำให้ทราบแนวทางในการป้องกันการละเมิดสิทธิเด็กจากบุคคลในครอบครัว

6.5 องค์กร เครื่องข่าย หรือหน่วยงานที่ทำงานด้านเด็กและครอบครัว สามารถนำผลการศึกษา ไปประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสม

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การละเมิดสิทธิเด็กในครอบครัวนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสมุทรปราการ ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

1. แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว
2. แนวคิดเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเด็ก
 - 2.1 เด็ก
 - 2.2 สิทธิเด็ก
 - 2.3 ความหมายและรูปแบบการละเมิดสิทธิเด็ก
 - 2.4 สาเหตุของการละเมิดสิทธิเด็ก
 - 2.5 ผลกระทบการละเมิดสิทธิเด็ก
 - 2.6 สิทธิเด็กในระดับสากลและสิทธิเด็กตามกฎหมายไทย
 - 2.7 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิเด็ก
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว

ในช่วงระยะหลายทศวรรษที่ผ่านมา การศึกษาเรื่องครอบครัวได้รับความสนใจจากนักวิชาการในทุกสาขาวิชา เนื่องจากมีความคิดเห็นตรงกันว่ามีอัตราการเพิ่มขึ้นของปัญหาสังคมอย่างรวดเร็วและรอบด้าน และสรุปตรงกันว่าปัญหาที่เกิดขึ้นล้วนมีรากฐานมาจากความล้มเหลวของการทำหน้าที่ของสถาบันครอบครัว ทำให้นักวิชาการหันมาศึกษาเรื่องครอบครัวกันอย่างจริงจัง ดังนั้น จึงมีการนิยามเกี่ยวกับครอบครัวที่หลากหลายและแตกต่างกันออกไปตามวัตถุประสงค์ของผู้นิยาม เช่น ในด้านสังคมวิทยา ในด้านกฎหมาย เป็นต้น

1.1 ความหมายของครอบครัว

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานฉบับ พ.ศ. 2542 ได้ให้นิยามว่า ครอบครัว หมายถึง สถาบันพื้นฐานของสังคมประกอบด้วย สามิ ภรรยา และหมายรวมถึงลูกด้วย

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (2547: 3) ได้ให้ความหมายของครอบครัว หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีความผูกพันและใช้ชีวิตร่วมกัน ทำหน้าที่เป็นสถาบันหลัก เป็น

แกนกลางของสังคมที่เป็นรากฐานสำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิต ครอบครัวมีหลากหลายรูปแบบและหลายลักษณะ นอกเหนือจากครอบครัวที่ครบถ้วนทั้งบิดา มารดา และบุตร

นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาศาสนาบ้านครอบครัว พ.ศ. 2547 - 2556 ได้กำหนดความหมายของครอบครัวว่า หมายถึงกลุ่มบุคคลที่มีความผูกพันและใช้ชีวิตร่วมกัน ทำหน้าที่เป็นสถาบันหลัก เป็นแกนกลางของสังคมที่เป็นรากฐานสำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิต ครอบครัวมีหลากหลายรูปแบบและหลายลักษณะ นอกเหนือจากครอบครัวที่ครบถ้วนทั้งบิดา มารดาและบุตร (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2547: 3)

Sherley Zimmerman (1999) อ้างในสาขามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช (2549: 8) กล่าวว่าในอนาคต ค่านิยมของการสมรส และครอบครัวอาจมีความหมายที่เปลี่ยนแปลงไป โดยอาจจะพิจารณาจากความใกล้ชิดหรือความสัมพันธ์ที่เป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งอาจมีรูปแบบแตกต่างออกไปได้อีก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อัลวิน ทอฟเลอร์ ที่กล่าวว่ารูปแบบของครอบครัวจะต้องเปลี่ยนแปลงไปอย่างแน่นอน เพราะระบบเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงภายในครอบครัวด้วย โดยจะเปลี่ยนจากรูปแบบของครอบครัวในยุคอุตสาหกรรม หรือยุคคลื่นลูกที่สองซึ่งแต่เดิมเป็นครอบครัวเดี่ยว คือ มีพ่อ แม่และลูก จำนวน 1-3 คน เป็นอย่างมาก มีการแต่งงานโดยจดทะเบียนสมรสซึ่งจะทำให้เกิดสิทธิทางกฎหมาย เช่น สินสมรส มรดก บุตรที่ชอบด้วยกฎหมายและเป็นที่ยอมรับทางสังคมด้วย โครงสร้างครอบครัวดังกล่าวทำให้สมาชิกในครอบครัวมีการแบ่งแยกชีวิตการทำงานอย่างชัดเจน โดยยังคงมีวิถีชีวิตที่หลากหลาย มีคนที่นิยมอยู่ลำพังคนเดียวแบบปัจเจกบุคคลมากขึ้น จึงทำให้เกิดรูปแบบครอบครัวที่แตกต่างไปจากเดิมมากมาย

มยุรณี หล้ากวนวัน (2552: 27) ให้ความหมายของครอบครัวว่า หมายถึง กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกัน โดยมีความสัมพันธ์กันทางสายเลือดหรือทางกฎหมาย อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกัน และมีปฏิสัมพันธ์กันในด้านความรัก ความเอาใจใส่ และความผูกพันกัน รวมถึงการอบรมดูแลและถ่ายทอดทางวัฒนธรรม

นักสังคมวิทยาของไทย เช่น ดร.ไพฑูรย์ เครือแก้ว, ดร.สนธิ สมัครการ, รศ. สุพัตรา สุภาพ อ้างใน กุหลาบแก้ว ภูเฝ้าพันธ์ (2552: 9) สรุปความหมายของครอบครัวไว้ว่า ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญที่สุด ซึ่งประกอบด้วยบุคคลต่างเพศตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน อาจมีบุตรด้วยกัน โดยการสืบสายเลือดหรือมีบุตรบุญธรรมโดยกฎเกณฑ์ของสังคมก็ได้ มีความผูกพันทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดี จะต้องรับผิดชอบร่วมกันในการอบรมสั่งสอนสมาชิกในครอบครัวให้มีระเบียบวินัย นั่นคือ ตั้งอยู่ในแบบแผนของขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมอันดีของชาติ

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าครอบครัวหมายถึง กลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกัน โดยมีความสัมพันธ์กันทางสายโลหิตหรือทางกฎหมาย และมีการปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด โดยการให้ความรัก ความอบอุ่น การดูแลและความเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน เป็นต้น

1.2 รูปแบบครอบครัว

จอร์จ พี เมอร์ด็อก (George P. Merdock) อังใน สถาบันพัฒนาการสาธารณสุข อาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล (2548) ได้แบ่งครอบครัวตามขนาดได้ดังนี้

1) ครอบครัวเล็กหรือครอบครัวเดี่ยว (Nuclear family) หรือ (Conjugal family) เป็นครอบครัวที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก หรือเป็นครอบครัวที่มีสมาชิก 1 ช่วงอายุเท่านั้น

2) ครอบครัวขยายหรือครอบครัวใหญ่ (Extended family) หรือ (Consanguine family) เป็นครอบครัวที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก และเครือญาติ เช่น ลูกสะใภ้ หลาน ปู่ย่า ตายาย หรือเป็นครอบครัวที่มีสมาชิกตั้งแต่ 2 ช่วงอายุขึ้นไป

ข้อมูลสำรวจภาวะการทำงานของประชากร พ.ศ.2542-2545 ของสำนักสถิติแห่งชาติ (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2547: 8 - 10) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ครอบครัวไทยในปัจจุบัน มิได้ประกอบด้วยพ่อแม่ลูกและเครือญาติเท่านั้น แต่มีหลายรูปแบบ ได้แก่

1) ครอบครัวขยาย ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก ปู่ย่า ตายาย และหรือพี่น้อง
 2) ครอบครัวเดี่ยว ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก โดยส่วนใหญ่ ครอบครัวจะมีลูก 1-3 คนเป็นอย่างมาก จากข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2545 บ่งชี้ให้เห็นว่าลักษณะครอบครัวเดี่ยวยังมีความแตกต่างกัน คือ ครอบครัวที่มีสามีภรรยาและบุตร และครอบครัวที่มีแต่สามีและภรรยา

3) ครอบครัวที่อยู่คนเดียว มีคนที่อยู่อาศัยอยู่ตามลำพัง อาศัยอยู่คนเดียว
 4) ครอบครัวพ่อหรือแม่เลี้ยงลูกตามลำพัง หมายถึง ครอบครัวที่มีเพียงพ่อหรือแม่ และลูก เนื่องจากสาเหตุของการหย่าร้าง การเป็นหม้าย แยกทาง การทอดทิ้ง

5) ครอบครัวที่รับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม คือ ครอบครัวที่สามีและภรรยาไม่สามารถมีบุตรร่วมกันได้ และมีความประสงค์ที่จะขอรับเด็กมาอุปการะเป็นบุตร

6) ครอบครัวอื่น ๆ เช่น ครอบครัวที่เกิดจากการแต่งงานของเพศเดียวกัน
 กรมประชาสงเคราะห์ อังใน มยุรณี หล้ากวนวัน (2552: 31 - 32) ได้จำแนกครอบครัวตามองค์ประกอบของครอบครัวไว้ 2 ประการ ดังนี้

1. ครอบครัวที่มีองค์ประกอบสมบูรณ์ คือ ครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวอยู่กันพร้อมหน้า พ่อ แม่ ลูก เป็นการถาวร และไม่มีสมาชิกในครอบครัวที่เป็นผู้พิการ เจ็บป่วยเรื้อรัง ไม่

มีเด็กกำพร้า เด็กถูกทอดทิ้ง อาศัยอยู่ในครอบครัว การที่ครอบครัวมีสมาชิกอยู่กันพร้อมหน้าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ครอบครัวสามารถทำหน้าที่ตามบทบาทของครอบครัวได้อย่างเต็มที่ อันจะก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งของบุคคลในครอบครัว ตลอดจนสังคมโดยรวม การเปลี่ยน โครงสร้างของสังคมไทยที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ทำให้สภาพครอบครัวไทยดั้งเดิม ซึ่งนับรุ่นได้ถึง 3 รุ่น อยู่ในครอบครัวเดียวกัน เริ่มเปลี่ยนแปลงไปเป็นลักษณะครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ดังนั้น อย่างน้อยที่สุด สมาชิกในครอบครัว ต้องมีคนรุ่นพ่อแม่ ได้อยู่กับลูก ทำบทบาทหน้าที่ให้การอบรมดูแลลูกเป็นระยะเวลายาวนานพอสมควร ที่จะถ่ายทอดกระบวนการทางสังคมให้แก่ลูก และลูกสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากพ่อแม่ เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตและสร้างครอบครัวของตนเองต่อไป

2. ครอบครัวที่มีองค์ประกอบไม่สมบูรณ์ จำแนกโดยสรุปได้ 4 ประเภท คือ

2.1) ครอบครัวที่สมาชิกในครอบครัว พ่อ แม่ ลูก ไม่ได้อยู่พร้อมหน้าเป็นการถาวร เด็กควรได้อยู่ในครอบครัวซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุด เนื่องจาก เด็กต้องการความรัก ความอบอุ่น การเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดจากผู้ใหญ่ โดยเฉพาะการอยู่ร่วมกันกับพ่อและแม่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการตามวัยที่เหมาะสมอย่างรอบด้าน การขัดเกลาทางสังคมให้เข้ากับกฎเกณฑ์ของสังคม เด็กจึงจะสามารถเจริญเติบโตอย่างมีความมั่นคงทางจิตใจ 2.2) ครอบครัวที่มีวัยพึ่งพิงอาศัยอยู่ในครอบครัว เช่น คนพิการ ผู้เจ็บป่วยเรื้อรัง และผู้สูงอายุ เป็นต้น ครัวเรือนที่มีผู้พิการและเจ็บป่วยเรื้อรัง ย่อมทำให้มีศักยภาพน้อยกว่าครอบครัวปกติ และทำให้องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจของครอบครัวเสียหายไป เนื่องจาก เป็นการเพิ่มภาระให้กับสมาชิกคนอื่น ๆ ที่ต้องเอาใจใส่ดูแล และสมควรได้รับการบำบัดและฟื้นฟู ให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ 2.3) ครอบครัวที่มีผู้อพยพไปขายแรงงานในต่างถิ่น หรือต่างประเทศ สมาชิกในครอบครัวเดินทางไปขายแรงงานในเมืองใหญ่ เช่น เป็นกรรมกรในเมือง บุตรหลานเดินทางเข้าเมืองเป็นแรงงานเด็กในภาคแรงงานต่าง ๆ ทำให้ขาดโอกาสทางการศึกษา ในครอบครัวชนบทจึงเหลือเพียงผู้สูงอายุและเด็กเท่านั้น และ 2.4) ครอบครัวที่มีเด็กกำพร้า เด็กถูกทอดทิ้ง และเด็กที่หนีออกจากบ้าน การมีเด็กกำพร้าในครอบครัวทำให้เด็กเติบโตขึ้นมาอย่างขาดความอบอุ่นทางจิตใจ กระบวนการขัดเกลาทางสังคมจะได้รับอย่างไม่เต็มที่ เด็กจะเติบโตขึ้นมาอย่างขาดคุณภาพ และการมีเด็กถูกทอดทิ้ง และเด็กหนีออกจากบ้าน จะสะท้อนภาพความล้มเหลวของสถาบันครอบครัว เป็นผลมาจากครอบครัวที่ขาดความมั่นคง ความอบอุ่นในครอบครัว

การพัฒนาทางเศรษฐกิจ ที่ทำให้เกิดเมืองอุตสาหกรรม และการมีอัตราเพิ่มของการย้ายถิ่น จะทำให้มีครอบครัวในเมือง ที่มีเพียงบิดาหรือมารดา เป็นหัวหน้าครอบครัวเพียงคนเดียว พบครอบครัวชนบทที่หัวหน้าครอบครัวอพยพแรงงานไปในเมืองใหญ่ หรือต่างประเทศ หรือทั้งสามมีภรรยาไปทำงานที่อื่น ทั้งบุตรและผู้สูงอายุดูแลเพิ่มมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีผลต่อโครงสร้างครอบครัวในระดับมหภาคและจุลภาค และผลกระทบสำคัญ คือ ผลกระทบต่อคุณภาพ

ชีวิต วิถีชีวิต ค่านิยม และวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลจากต่างชาติ เน้นการพัฒนาเชิงวัตถุ ทำให้ครอบครัวขาดความสนใจดูแลเอาใจใส่กันและกัน (คณะอนุกรรมการด้านครอบครัว 2537) จึงส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว ทำให้มีการหย่าร้างเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความไม่มั่นคงของครอบครัว และผลทางสังคมที่ตามมาของการหย่าที่เพิ่มขึ้นอย่างหนึ่งคือ จะมีเด็กจำนวนมากที่เติบโตมาในครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ นอกจากนี้การประชุมวิชาการครอบครัวศึกษา ปี 2553 ชาย โพธิ์สิตา สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ได้กล่าวถึงความเปลี่ยนแปลงในครอบครัวไทย โดยสรุปไว้ดังนี้

1. คนไทยชะลอเวลาในการเริ่มสร้างครอบครัว
2. การครองโสดเริ่มแพร่หลายมากขึ้น
3. รูปแบบการแต่งงานเริ่มถูกท้าทาย
4. การหย่าร้างเพิ่มขึ้น

ดังนั้น ทำให้รูปแบบของครอบครัวไทยได้เปลี่ยนแปลงไป ครอบครัวชายมีแนวโน้มลดลงจากปี 2548 ร้อยละ 34.6 ลดลงเหลือร้อยละ 33.9 ในปี 2549 โดยมีแนวโน้มว่าครอบครัวเดี่ยวและคนที่อยู่คนเดียวมีจำนวนมากขึ้น ในขณะที่ครอบครัวชายมีแนวโน้มลดลง จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้านโดยเฉลี่ย 4.3 คนและคาดว่าจะลดลงเหลือ 3.4 คนต่อครอบครัวในปี พ.ศ.2558 และจะลดลงไปอีกโดยเฉลี่ย 3.09 คน ในอีก 10 ปี ข้างหน้า ส่งผลให้ครอบครัวเริ่มมีขนาดเล็กลงอย่างต่อเนื่องเหลือเพียง พ่อ แม่ ลูก หรือผู้สูงอายุกับเด็ก (เครื่องชี้วัดภาวะสังคมไทยที่สำคัญ, สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2551)

สิ่งสำคัญกว่าในตอนนี้ ไม่ใช่เรื่องครอบครัว/ครัวเรือนเดี่ยวหรือขยาย แต่เป็นรูปแบบการอยู่อาศัยที่มีความหลากหลายมากขึ้น ในปัจจุบันมีการอยู่อาศัยรูปแบบใหม่ๆ เกิดขึ้นมาก เช่น เป็นครอบครัว/ครัวเรือนที่มีสมาชิกเพียงคนเดียว (one-person households) ครอบครัว/ครัวเรือนที่อยู่กันหลายคน แต่ทั้งหมดไม่มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติต่อกัน (primary individual households) หรือครอบครัว/ครัวเรือนข้ามรุ่น (skipped-generation households) ที่มีเฉพาะรุ่นปู่ย่า/ตายาย รุ่นหลานในวัยเด็ก ส่วนรุ่นลูก (พ่อแม่ของหลาน) ย้ายถิ่นไปทำงานอยู่ที่อื่น แทบไม่ได้ใช้เวลาอยู่ร่วมกันในครัวเรือนเดียวกัน นอกจากนี้ ยังมีครอบครัว/ครัวเรือนที่มีแต่หัวหน้ากับคู่สมรส ซึ่งโดยมากเป็นครัวเรือนที่ผู้สูงอายุอยู่กันตามลำพัง ไม่มีบุตรหลานวัยแรงงานอยู่ด้วย ครอบครัวของผู้ขาดโอกาสทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะคือ “ครอบครัวคนชายขอบ” และ “ครอบครัวข้ามพรมแดน” หรือ ครอบครัวของแรงงานจากต่างประเทศที่อพยพเข้ามาอย่างไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ฯลฯ การอยู่อาศัยในรูปแบบใหม่ ๆ เหล่านี้ เป็นปรากฏการณ์ที่มีแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้นอย่างน่าสังเกตในปัจจุบัน

ดังนั้น สรุปได้ว่า รูปแบบครอบครัว มี 3 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ

1. ครอบครัวเดี่ยว ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่และลูกเท่านั้น
2. ครอบครัวขยาย ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก และปู่ ย่า ตา ยาย หรือลูก ป้า น้า อา หรือเครือญาติอาศัยอยู่ร่วมกัน
3. ครอบครัวอื่น ๆ เช่น ครอบครัวไม่มีบุตร ครอบครัวพ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยว และครอบครัวที่เกิดจากการแต่งงานของเพศเดียวกัน

1.3 หน้าที่และความสำคัญของครอบครัว

ถึงแม้สังคมไทยจะได้รับอิทธิพลของค่านิยมวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีในด้านต่าง ๆ ทำให้สังคมไทยเปลี่ยนแปลงไป แต่ถึงกระนั้นสิ่งที่เป็แกนหลักคือหน้าที่และความสำคัญของครอบครัวยังคงดำรงอยู่และสืบเนื่องมาถึงปัจจุบันอันได้แก่

1. หน้าที่ทางชีววิทยา ในการหล่อหลอมความเป็นมนุษย์ของสมาชิกเกิดใหม่ในครอบครัว อันได้แก่ทารกและเด็ก
2. การอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา ครอบครัวมีอิทธิพลต่อระดับคุณภาพของบุคคลและบุคลิกภาพ ซึ่งรวมทั้งค่านิยม เจตคติ และพฤติกรรมของเด็ก และวิถีชีวิตของสมาชิกในครอบครัวจะมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน
3. ให้ความรักความอบอุ่น
4. ให้ความปกป้องคุ้มครองภัยยามประสบปัญหา
5. ให้และสนับสนุนการศึกษา
6. ด้านศาสนา สนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวดำเนินชีวิตตามหลักศาสนา
7. ด้านเศรษฐกิจ ครอบครัวมีหน้าที่หลักในฐานะผู้ผลิตและผู้บริโภค ครอบครัวมีหน้าที่ในการหารายได้เพื่อการดำรงชีพ การแสวงหาปัจจัยสี่ 4 เพื่อการดำรงชีวิตของสมาชิกในครอบครัว เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับสมาชิกในครอบครัวได้อย่างเหมาะสมตาม เพศ วัย สุขภาพพัฒนาการ บทบาทและสถานภาพของสมาชิกในครอบครัว ทำให้สมาชิกมีความรู้สึกพึงพอใจในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว เข้าใจในกิจกรรมที่ทำร่วมกัน รวมถึงมีนันทนาการและปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน หรือต่อญาติพี่น้อง เพื่อนบ้านและชุมชน (สาขามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ; 2549: 11-12)

มยุรณี หล้ากวนวัน (2552: 35) ได้สรุปบทบาทและหน้าที่ของครอบครัวไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านสังคม หมายถึง ครอบครัวทำหน้าที่อบรมขัดเกลาสมาชิกในครอบครัว หล่อหลอมความเป็นมนุษย์ ด้วยการอบรมสั่งสอนและการเลี้ยงดู การให้การศึกษาแก่ลูก ให้มีพัฒนาการรอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และจริยธรรม สามารถที่จะดำรงอยู่ในสังคมอย่างปกติสุขได้

2. ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ครอบครัวต้องแสวงหารายได้เพื่อดำรงคงอยู่ของครอบครัว และการครองชีพต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานและปัจจัยเพื่อให้สมาชิกในครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดี และให้เกิดความมั่นคงของครอบครัว

3. ด้านวัฒนธรรม หมายถึง ครอบครัวต้องรักษาและสร้างวัฒนธรรมอันดีงาม มีการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่ถูกต้องสู่คนรุ่นต่อไป เกิดการเรียนรู้เพื่อจะสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

4. ด้านจิตวิทยาและชีววิทยา หมายถึง ครอบครัวต้องให้ความรักความอบอุ่น และการปกป้องดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด และให้พ้นจากภัยอันตราย ซึ่งก่อให้เกิดเป็นความรักความผูกพันกันในครอบครัว ตลอดจนครอบครัวต้องให้สิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานแก่สมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะเด็ก เพื่อให้มีพัฒนาการอย่างรอบด้าน

ดังนั้น เห็นได้ว่าครอบครัวนั้น มีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง ทั้งการเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอน การให้ความรัก ความอบอุ่น พร้อมทั้งตอบสนองความต้องการด้านต่าง ๆ ให้ครบถ้วนตามความจำเป็นในการดำรงชีวิต เพราะหากครอบครัวสามารถปฏิบัติภารกิจและกระทำบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ดังกล่าว ครอบครัวก็จะมี ความมั่นคงแข็งแรง สมาชิกในครอบครัวมีการปฏิบัติต่อกันอย่างเหมาะสม และการปฏิบัติต่อเด็กของครอบครัวก็เป็นไปในทางสร้างสรรค์และเสริมสร้างสิทธิเด็ก แต่ในทางกลับกันถ้าครอบครัวไม่สามารถปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของครอบครัวได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ก็จะทำให้เกิดปัญหาตามมาอย่างมากมาย

2. แนวคิดเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเด็ก

2.1 ความหมายของ “เด็ก”

ความหมายของคำว่า “เด็ก” มีการให้คำนิยามที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 4 บัญญัติว่า

“เด็ก” หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ ได้กำหนดว่า “ เด็ก ” คือผู้ที่อายุต่ำกว่า 18 ปี

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 4 บัญญัติว่า

“ เด็ก ” หมายถึง บุคคลอายุยังไม่เกินสิบห้าปีบริบูรณ์

พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 มาตรา 4 บัญญัติว่า

“ เด็ก ” หมายถึง ผู้ซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดจนถึงอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่เด็กที่สอบได้ชั้นปีที่เก้า ของการศึกษาภาคบังคับแล้ว

2.2. ความหมายของ “ สิทธิเด็ก ”

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของ สิทธิ คือ อำนาจอันชอบธรรม อำนาจที่จะกระทำใด ๆ ได้อย่างอิสระ โดยได้รับการรับรองจากกฎหมาย

วิชฌุ เครื่องาม อ่างใน ปรีชา ทองอินทร์ (2550: 9) ให้ความหมายของสิทธิ หมายถึง อำนาจหรือประโยชน์ที่ได้รับการรับรองและได้รับการคุ้มครอง

ปรีชา ทองอินทร์ (2550: 10) ได้ให้ความหมายของสิทธิไว้ว่า สิทธินั้นเป็นการให้อำนาจที่จะกระทำใด ๆ ได้โดยอิสระ มีกฎหมายรับรองและประโยชน์หรืออำนาจที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ได้รับการคุ้มครองไม่อาจถือว่าความเห็นอันใดอันหนึ่ง แต่ความเห็นอันเดียวเป็นความเห็นที่ถูกต้อง เพราะมองกันไปคนละแง่มุม ส่วนการกำหนดนิยามคำว่า เด็กนั้นเป็นการคำนึงถึงการเติบโตของเด็กทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งจะต้องให้การดูแลเป็นพิเศษ ให้การคุ้มครองเพื่อให้เด็กได้รับประโยชน์สูงสุดในสิทธิของตน

สุวณี บุญยกริ (2550: 8) ได้สรุปไว้ว่า สิทธิ หมายถึง อำนาจอันชอบธรรมที่จะกระทำใด ๆ ตามสิทธิที่ตนมีอยู่ ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น โดยปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ของตน และอยู่ในขอบเขตของกฎหมาย

ศศิธร ศักดิ์เทวินท์ (2551: 6) ให้ความหมายของ สิทธิ หมายถึง อำนาจหรือประโยชน์ กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร จะจัดการดูแลให้เกิดมีขึ้นกับบุคคลหนึ่งบุคคลใดอย่างเต็มภาคภูมิเพื่อสมฐานะของผู้เป็นเจ้าของสิทธิ

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าสิทธิเด็ก หมายถึง อำนาจอันชอบธรรมที่เด็กจะกระทำการใด ๆ ได้โดยอิสระ ตามสิทธิที่ตนมีอยู่ โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น แต่ต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย

2.3 ความหมายและรูปแบบของการละเมิด

2.3.1 ความหมาย “ การละเมิดสิทธิเด็ก ”

วิชา มหาคุณ อ่างใน ปรานีย์ อนุศาสนนันท์ (2544: 34) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับคำว่า เด็กที่ถูกทอดทิ้ง และเด็กถูกระงำทำทารุณว่า ยังมีความหมายไม่ครอบคลุมเพียงพอ เหมือนคำว่า “child abuse” โดยให้ข้อเสนอแนะว่า น่าจะใช้คำว่า “เด็กถูกล่วงละเมิดสิทธิ” ที่ใช้ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก จะครอบคลุมกว่า ซึ่งรวมถึงสิทธิต่าง ๆ ที่เด็กพึงได้รับการคุ้มครองหลายเรื่อง ไม่ว่าจะสิทธิพึงได้รับการพัฒนา สิทธิการมีชีวิตรอด สิทธิที่จะต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองและฟื้นฟู เป็นต้น คำว่า เด็กถูกล่วงละเมิดสิทธิ จะอยู่ในความหมายของ “child abuse” ได้

Kathleen C. Faller (ในสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติและองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ ยูนิเซฟ, 2533) ให้ความหมายของ การละเมิดสิทธิเด็กว่า หมายถึง การทำอันตรายหรือคุกคามต่อสุขภาพหรือสวัสดิภาพของเด็ก โดยที่บุคคลซึ่งต้องดูแลรับผิดชอบต่อสุขภาพหรือสวัสดิภาพของเด็ก ด้วยการทำให้เด็กเจ็บทั้งร่างกายและจิตใจที่ไม่ใช่อุบัติเหตุด้วยการกระทำทารุณทางเพศ หรือด้วยการกระทำทารุณต่อเด็กอย่างทารุณ

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ได้บัญญัติการละเมิดสิทธิเด็กว่าหมายถึง การถูกระงำทำหรือละเว้นการกระทำด้วยประการใด จนเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเสรีภาพหรืออันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ การกระทำผิดทางเพศต่อเด็ก การใช้เด็กให้กระงำทำหรือประพฤติในลักษณะที่น่าจะเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจหรือขัดต่อกฎหมายศีลธรรมอันดี ทั้งนี้ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (2548: 2) ได้ระบุว่า การละเมิดสิทธิเด็ก หมายถึง การที่เด็กได้รับการปฏิบัติจากผู้ใหญ่ไม่ว่าจะเป็นใน หรือ นอกครอบครัว ในลักษณะที่ไม่เป็นที่ยอมรับตามบริบททางสังคมวัฒนธรรมที่เด็กอยู่ในช่วงเวลานั้น จนเป็นเหตุให้เด็กได้รับอันตราย บาดเจ็บ กระทบกระเทือน ทางด้านร่างกาย จิตใจ และทางเพศ ตลอดจนการถูกละเลยไม่สนองตอบความต้องการพื้นฐาน เช่น อาหาร การดูแลสุขภาพ และการอบรมเลี้ยงดู

นัยนา ธนวิฑฒ (2551: 15) ได้ให้ความหมายไว้คือ การกระทำทารุณกรรมทางร่างกาย จิตใจหรือทางเพศ หรือการละเลยไม่ให้การเลี้ยงดู ดูแลตามมาตรฐานอันควรแก่เด็ก จนเป็นเหตุให้เด็กได้รับอันตราย หรือมีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กทำให้ไม่เป็นไปตามวัย ผู้กระงำอาจเป็นผู้ที่อยู่ในครอบครัวเดียวกันหรือคนคุ้นเคย เช่น พ่อ แม่ พี่ น้อง ญาติ เพื่อน คนข้างบ้านหรือคนแปลกหน้าที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อนก็ได้ แต่จากสถิติส่วนใหญ่ผู้กระงำมักเป็นคนที่เด็กรู้จักคุ้นเคยและไว้วางใจ

พรอุษา ประสงค์วรรณะ (2551: 24) ให้ความหมายของการละเมิดสิทธิเด็กว่า หมายถึง การได้รับการปฏิบัติจากผู้ใหญ่ ในลักษณะที่ไม่ถูกต้อง ไม่ใช่การอบรมสั่งสอนและไม่ใช่อุบัติเหตุ การกระทำนั้นไม่เป็นที่ยอมรับตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรมในช่วงเวลานั้น เป็น

เหตุให้เด็กต้องได้รับอันตรายต่อร่างกาย การบาดเจ็บ การถูกระทบกระเทือนทางจิตใจ การทำร้ายทางเพศ ตลอดจนการละเลยทอดทิ้ง ไม่อบรมเลี้ยงดู การถูกละเลยไม่ตอบสนองความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต รวมถึงการละเลยทางอารมณ์และความรู้สึก

วรจเรข โกมุท (2553: 11) ได้สรุปการละเมิดสิทธิเด็ก หมายถึง การที่บุคคลใดก็ตามกระทำการรุนแรงต่อเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีลงมา แต่ไม่รวมถึงผู้บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรสทั้งร่างกาย จิตใจ และเพศ รวมถึงการทอดทิ้งไม่ดูแลเด็กอย่างเหมาะสม ซึ่งการกระทำนั้น ๆ มีผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ ของเด็ก

สุภัสสร ภูเจริญศิลป์ (2553: 5) ให้ความหมายการละเมิดสิทธิเด็กว่าหมายถึง การกระทำใด ๆ โดยมีมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจหรือสุขภาพ หรือกระทำโดยเจตนาในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจหรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว หรือบังคับหรือใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม ให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมิชอบ แต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท

ดังนั้น สรุปได้ว่า การละเมิดสิทธิเด็กคือพฤติกรรมหรือการกระทำของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลในครอบครัวที่ปฏิบัติต่อเด็ก ทำให้เด็กได้รับอันตรายทางร่างกาย ทางจิตใจ ทางเพศและการเลี้ยงดูที่ละเลยความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต รวมถึงการใช้กำลังหรืออำนาจจำกัดสิทธิและเสรีภาพของเด็ก

2.3.2 รูปแบบการละเมิดสิทธิเด็ก

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์ 2548 ได้แบ่งการละเมิดสิทธิเด็ก แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. ทางกาย หมายถึง การใช้กำลังและ/หรือ อุปกรณ์ใด ๆ เป็นอาวุธทำร้ายร่างกายเกินกว่าเหตุมีผลทำให้ร่างกายได้รับบาดเจ็บ

2. ทางจิต หมายถึง การกระทำใด ๆ ที่มีผลให้ผู้ถูกระทำได้รับความกระทบกระเทือนด้านจิตใจหรือเสียสิทธิเสรีภาพ ได้แก่ การทอดทิ้ง การดูถูกเหยียดหยาม หรือคู่ค้าการกักขังหน่วงเหนี่ยว

3. ทางเพศ หมายถึง การกระทำที่มีผลให้ผู้ถูกระทำได้รับความกระทบกระเทือนหรือเสียหายเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ได้แก่ การถูกข่มขืน การถูกลวนลาม อนาจาร และการถูกบังคับค้าประเวณี

อารีรัตน์ นฤคตพงศ์ (2547: 27 - 30) ได้การจำแนกประเภทของการทารุณกรรมเด็กเป็น 4 ประเภท คือ

1. การทารุณทางร่างกาย (Physical Abuse) เป็นการลงโทษที่รุนแรงและมักขาดเหตุผลเกินไป โดยการมักเกิดขึ้นเมื่อบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้เลี้ยงดูเด็กมีอารมณ์โกรธจัด คุณเฉียวจนไม่อาจระงับอารมณ์ลงได้ และจะลงมือฟาดตีเด็กอย่างไม่ยั้งมือ การลงมือทำร้ายเด็ก การบาดเจ็บของเด็กอาจจะเกิดจากผลของการกระทำเพียงหนึ่งครั้งหรือถูกทำร้ายซ้ำ ๆ จนเกิดการบาดเจ็บร้ายแรงถึงชีวิตได้ อาจแสดงออกด้วยการฟาดตีเด็กอย่างแรงด้วยมือ ไม้ หรือวัตถุของแข็ง ตะปบเด็กตามลำตัว เอาบุหรี่จี้ตามแขนขาและลำตัว เอาเตารีดร้อน ๆ นาบ ราดด้วยน้ำร้อน กัดเด็กหรือจับโยนลงพื้น ฯลฯ เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณทางร่างกายอาจสังเกตจากอาการที่พบเห็นได้ดังต่อไปนี้

1.1 ลักษณะของบาดแผลเป็นลักษณะที่ไม่น่าเกิดขึ้นจากอุบัติเหตุ กล่าวคือลักษณะของบาดแผลบางอย่างเป็นสิ่งที่ยังชี้ว่าเด็กอาจถูกทำร้าย เช่น แผลจากบุหรี่จี้ รอยเข็ญตีด้วยเข็มขัด ปากและเหงือกบวมจากการถูกตบ แผลบวมพองจากการถูกเตารีดนาบ เป็นต้น

1.2 แผลฟกช้ำที่เกิดขึ้นมีทั้งเก่าและใหม่แสดงว่าถูกลงโทษหรือทำร้ายมาตลอด

1.3 เด็กไม่เจริญเติบโต (Failure to Thrive)

1.4 แสดงอาการหวาดกลัวเมื่อพ่อแม่เข้าใกล้

จากลักษณะอาการที่บ่งชี้ว่าเด็กถูกทำร้ายตามร่างกายแล้ว พฤติกรรมของผู้ปกครองก็สามารถทำให้คาดเดาได้ว่าได้ลงมือทำร้ายต่อเด็กเช่นกัน กล่าวคือ บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่สามารถอธิบายการเกิดบาดแผลกับเด็กได้ ทั้งแสดงท่าทีรำคาญหรือโกรธเมื่อถูกซักประวัติการเกิดบาดแผล (ดวงใจ กษานติกุล, 2527: 319) นอกจากนี้ยังมีท่าทีไม่กระตือรือร้นหรือแสดงความกังวลต่อการบาดเจ็บของเด็กเท่าที่ควร

2. การทารุณทางจิตใจ (Emotional Abuse) คือ การที่บิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้เลี้ยงดูเด็กไม่ให้ความรักความอบอุ่นต่อเด็ก มีการข่มขู่ ตวาดหรือแสดงออกในลักษณะการไม่ใส่ใจเป็นธุระ การทำให้เด็กตกใจกลัว หวาดหวั่น การสบประมาทเด็ก คำทอเด็กเพื่อระบายอารมณ์อย่างรุนแรง หรือการที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีความต้องการหรือเรียกร้องอย่างไม่มีเหตุผลต่อเด็กสั่งให้ทำในสิ่งที่เกินความสามารถของเด็ก ตลอดทั้งใช้เด็กเป็นสนามรบแบบตีวัวกระทบคราด เนื่องจากมีปัญหาขัดแย้งไม่ลงรอยระหว่างตนเอง นอกจากนี้ยังมีการมองเด็กด้วยสายตาที่แสดงความเกลียดชัง ไม่เป็นมิตร และขู่บังคับให้ทำในสิ่งที่เด็กไม่ชอบ การตอบสนองต่อเด็กอย่างไม่คงเส้นคงวา แสดงพฤติกรรมเดี๋ยวดี เดี่ยวร้าย มีอารมณ์บูดบึ้งอยู่ตลอดเวลา

การทารุณทางจิตใจอีกลักษณะหนึ่งคือ การที่บิดามารดาไม่เอาใจใส่แสดงความรักตอบสนองอารมณ์และความต้องการด้านจิตใจต่อเด็ก ส่งผลให้เด็กเกิดความหวาดกลัวว่าตัวเองขาดคนรักคนเอาใจใส่ ไร้ค่าและไม่มีความมั่นคง อาการที่บ่งชี้ให้เห็นว่าเด็กตกอยู่ในภาวะถูกทารุณทางจิตใจ สามารถสังเกตดูอาการจากเด็กดังต่อไปนี้

2.1 เด็กมักมีอาการเก็บตัว เก็บกด และเซื่องซึม

2.2 เด็กมักมีอาการต่อต้านอย่างรุนแรงต่อคำสั่งของผู้ใหญ่คนอื่น ๆ (ที่ไม่ได้ทำร้ายจิตใจเด็ก) ก้าวร้าว หรือหวาดระแวง

2.3 เด็กอาจมีพฤติกรรมที่แสดงปัญหาทางอารมณ์ เช่น การเคลื่อนไหวโยกตัวไปมา การไม่สามารถใช้สมาธิในรายละเอียด ไม่พูดจากับใคร เป็นต้น

2.4 เด็กขาดอาหารและเริ่มผ่ายผอม ไม่มีพัฒนาการตามอายุ เช่น การเดิน การพูด

2.5 เรียกร้องความรักหรือการโอบกอดจากผู้อื่น

3. การปล่อยปละละเลยทางร่างกายไม่เลี้ยงดูอย่างเพียงพอ (Physical Neglect)

เด็กที่ถูกปล่อยปละละเลย หมายถึง เด็กที่ยังคงอยู่กับบิดามารดา ญาติพี่น้องหรือผู้ปกครอง หากแต่ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ด้านปัจจัยสี่ และอื่น ๆ ที่เอื้อต่อพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจเหมาะสมตามวัยของเด็ก อันอาจจะเป็นพิษเป็นภัยต่อตัวเด็กทั้งร่างกายและจิตใจ ดังเช่นการปล่อยให้เด็กมีท่าที่หวัด ผอมโซ เนื้อตัวหรือเสื้อผ้าที่สวมใส่อยู่สกปรกอยู่เกือบตลอดเวลา ง่วงซึม เจ็บป่วยหนัก โดยขาดการดูแลรักษา หรือไม่ได้ดูแลเอาใจใส่ห่วงใยจนเด็กตกบันได ตกน้ำ หรือเด็กพิการที่ถูกปล่อยทิ้งไว้โดยไม่ได้รับการแก้ไขฟื้นฟูและถูกนำมาเป็นเครื่องมือขอทานตามสะพานลอย หรือเด็กที่วิ่งเสี่ยงตายขายของตามท้องถนน

ภาวะที่บ่งชี้ว่าเด็กอาจอยู่ในสภาพที่ถูกปล่อยปละละเลยอาจสังเกตจากสภาพแวดล้อม ดังนี้

3.1 สภาพภายในบ้านไม่ถูกสุขลักษณะ เช่น เต็มไปด้วยอุจจาระ ปัสสาวะหรือขยะ

3.2 ที่อยู่อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการเกิดอันตรายอื่น ๆ เช่น บ่อน้ำ หลุมลึก ท่อ ไม่มีฝาปิด เป็นต้น

3.3 ลักษณะโภชนาการภายในบ้านอยู่ในระดับต่ำ

3.4 เด็กไม่ได้นุ่งห่มให้เหมาะสมกับสภาพอากาศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะที่อากาศหนาว

3.5 เด็กมีอาการง่วงและหิวตลอดเวลา

3.6 เด็กมีสภาพขาดอาหารหรือเจ็บป่วยเรื้อรัง

4. การทารุณทางเพศ (Sexual Abuse) หมายถึง การที่เด็กถูกล่วงเกินทางเพศโดยบุคคลภายในครอบครัวเดียวกัน (Interfamilial) เช่น บิดามารดา ญาติใกล้ชิด พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันหรือต่างบิดามารดา กัน รวมถึงผู้ปกครองหรือผู้ที่อุปการะเด็กกระทำต่อเด็กที่อยู่ในความปกครองของตน การล่วงเกินทางเพศแม้เพียงขั้นกระทำอนาจารแก่เด็ก หรือเป็นการกระทำระหว่างเพศชายต่อเพศชาย หรือเพศหญิงต่อเพศหญิง ก็ถือว่าเป็นการกระทำทารุณกรรมต่อเด็กเช่นกัน กล่าวได้ว่า การทารุณกรรมทางเพศมีความหมายครอบคลุมกิจกรรมทางเพศทุกชนิดระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ อาจจะทำให้บาดเจ็บหรือไม่ก็ได้

Dr. Kevin Brown ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กถูกทำร้ายของประเทศอังกฤษได้ให้ข้อเสนอแนะต่อเรื่องนี้ว่า การที่จะมองพฤติกรรมใด ๆ ว่าเป็นการทำร้ายเด็กหรือไม่ดูได้ 3 อย่าง (สาส์นสิทธิเด็ก, 2540: 13) คือ

1. คุณภาพอารมณ์ (Anger) ในขณะนั้นว่าผู้กระทำ กระทำไปด้วยอารมณ์หรือไม่
2. คุณพฤติกรรม (Behaviour) ว่าก่อให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจหรือไม่
3. คุณเจตนา (Intent) ว่าผู้กระทำมีเจตนาทำให้เด็กเจ็บหรือไม่

รูปแบบการกระทำละเมิดสิทธิ (Child Abuse) หมายถึง การที่เด็กถูกพ่อแม่ผู้ปกครองหรือบุคคลอื่นกระทำอย่างไม่เหมาะสมแบ่งเป็น 5 รูปแบบ คือ

1. กลุ่มเด็กที่ถูกทอดทิ้งทางร่างกาย (Physical Neglect) หมายถึง ผู้ดูแลไม่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของเด็กได้ ตั้งแต่การให้อาหาร การดูแลความปลอดภัย การดูแลระบบขับถ่าย ไปจนถึงการจัดหาที่พักอาศัยที่อยู่ที่เหมาะสมให้กับเด็กได้
2. กลุ่มเด็กที่ถูกทอดทิ้งทางอารมณ์และจิตใจ (Emotional Neglect) หมายถึง การที่ผู้ดูแลไม่สามารถตอบสนองความต้องการของเด็กเป็นผลให้มีการบาดเจ็บในรูปแบบต่าง ๆ ขึ้น
3. กลุ่มเด็กที่ถูกกระทำทารุณทางกาย (Physical Abuse) หมายถึง การที่ผู้ใหญ่ทำประทุษร้ายต่อร่างกายของเด็กเป็นผลให้มีการบาดเจ็บในรูปแบบต่าง ๆ ขึ้น
4. กลุ่มเด็กที่ถูกกระทำรุนแรงทางจิตใจ (Emotional Abuse) หมายถึง การประทุษร้ายทางวาจาให้เด็กได้รับความสะเทือนใจ ไม่ว่าจะเป็นคำพูดเสียดสี ดูถูกหรือการข่มขู่คุกคามให้เด็กเกิดความกลัว กังวล
5. กลุ่มเด็กที่ถูกกระทำทารุณทางเพศ (Sexual Abuse) หมายถึง การล่วงละเมิดทางเพศหรือพยายามล่วงละเมิดทางเพศกับเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการลอบคลำ จับต้อง ไปจนถึงการมีเพศสัมพันธ์

นिरชา ฐานพงษ์ (2553: 21 - 24) ได้แยกลักษณะการละเมิดสิทธิเด็กออกเป็น 5 กรณี คือ

1. การกระทำทารุณกรรมทางร่างกาย (Physical Abuse) เป็นการกระทำต่อเนื้อตัวร่างกายของเด็ก ยังผลให้เกิดร่องรอยฟกช้ำดำเขียว รอยแตกของผิวหนังหรือบวมพองของผิวหนัง เป็นต้น โดยมากมักเกิดจากการทำโทษ เขียนตีรุนแรงเกินไป พ่อแม่เด็กหรือผู้ดูแลเด็กมีอารมณ์ฉุนเฉียวรุนแรง ไม่สามารถระงับอารมณ์ได้ ได้กระทำการลงโทษเด็กโดยปราศจากเหตุผล ทำให้เกิดการลงโทษเด็กอย่างรุนแรง ด้วยการตีด้วยมือ หรือไม้หรือวัตถุของแข็ง ตะแคง โยนเด็กลงพื้น เอาหูหรือจี้ เอาเตารีดร้อน ๆ นาบ หรือราดด้วยน้ำร้อนจนเด็กเกิดการบาดเจ็บทางร่างกายหรือถึงแก่ชีวิต

2. การทอดทิ้ง (Physical neglect) การทอดทิ้งไม่ถือเป็นการกระทำต่อเนื้อตัวร่างกาย (non-physical) แต่เป็นการกระทำที่มีลักษณะการทอดทิ้งหรือละเลยไม่เอาใจใส่ (neglect) มีความหมายต่างกับการละทิ้ง (abandon) เพราะการละทิ้ง หมายถึง เด็กที่ถูกบิดามารดาทิ้งไว้ในที่ต่าง ๆ เช่น ในโรงพยาบาลหรือที่สาธารณะ แต่การทอดทิ้งหมายถึง การที่บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้มีหน้าที่ดูแลเด็ก ละเลยไม่เอาใจใส่ในการเลี้ยงดู ให้ข้าวปลาอาหารไม่เพียงพอ ไม่ให้ที่อยู่อาศัยหรือเครื่องนุ่งห่มที่เพียงพอ หรือไม่สนใจในการดูแลสุขภาพอนามัยของเด็ก หรือกรณีปล่อยปละละเลยเด็กให้ไปในที่ต่าง ๆ ที่ไม่ปลอดภัย เช่น บริเวณการก่อสร้างหรือกรณีขังเด็กให้อยู่บ้านตามลำพัง ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้นถือว่าการละเมิดสิทธิเด็กเช่นกัน

3. การกระทำทารุณกรรมจิตใจเด็ก (emotional abuse) เป็นการแสดงด้วยวาจาหรือกิริยาท่าทางต่อเด็ก (verbal assault) มีลักษณะเป็นการกระทำบ่อย ๆ เช่น การดูด่า ชูตะคอก มองด้วยสายตาที่ไม่เป็นมิตร ชูบังคับให้กระทำในสิ่งที่เด็กไม่ชอบ เด็กที่ถูกกระทำทารุณทางจิตใจมักจะมีพฤติกรรมถดถอย ขาดความเชื่อมั่น ไม่กล้าติดต่อสมาคมกับผู้อื่น ไม่กล้าเข้าบ้านหรือเพื่อนบ้าน ปรับตัวยาก

4. การไม่ยอมรับหรือให้ความสนใจแก่เด็ก (emotional deprivation) การที่บิดา มารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กปฏิเสธไม่สนใจ (ignore) เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของเด็ก ไม่ให้ความรัก ความอบอุ่นแก่เด็ก ไม่ให้กำลังใจแก่เด็ก ไม่ให้สิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตแก่เด็ก ไม่ให้ความปลอดภัยแก่เด็ก เด็กที่ถูกบิดามารดาปฏิเสธไม่สนใจ มักจะมีพฤติกรรมทำลายตัวเองโดยการติดสุรา ยาเสพติด มีจิตใจไม่มั่นคง มีปัญหาด้านพฤติกรรม การเจริญเติบโตไม่เป็นไปตามวุฒิภาวะ และมักจะมีพฤติกรรมแสวงหาความสนใจ หรือความรักด้วยการแสดงพฤติกรรมแปลก ๆ เด็กบางคนจะมีพฤติกรรมต่อต้านสังคมและเสี่ยงต่อการกระทำผิดสูงมาก

5. เด็กถูกกระทำละเมิดสิทธิทางเพศ (sexual abuse) หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ที่มีอายุมากกว่า (ซึ่งอาจจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ก็ได้) เป็นกรณีที่เด็กถูกล่วงเกินทางเพศโดยบุคคลภายในครอบครัวเดียวกัน (intrafamilial) เช่น บิดามารดา ญาติใกล้ชิด พี่น้องร่วมบิดามารดา

เดียวกัน หรือต่างบิดามารดากัน รวมถึงผู้ปกครองหรือผู้อุปการะเด็กกระทำต่อเด็กที่อยู่ในความปกครองของตน โดยใช้เด็กเป็นเครื่องมือสำหรับตอบสนองความต้องการทางเพศ และปฏิสัมพันธ์นี้เกิดขึ้นโดยเด็กไม่ได้ยินยอม มีการหลอกล่อ ใช้กำลัง ดิดลิตินบน หรือข่มขู่ การละเมิดทางเพศ อาจจะเป็นทางด้านร่างกาย วาจา อารมณ์ การล่วงเกินทางเพศแม้เพียงขั้นกระทำอนาจารแก่เด็กหรือเป็นการกระทำระหว่างเพศชายต่อเพศชายหรือเพศหญิงต่อเพศหญิง ก็ถือว่าเป็นการกระทำทารุณกรรมต่อเด็กเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นการจูบเพื่อกระตุ้นทางเพศ (sexual kissing) การพูดจาไม่เหมาะสมเกี่ยวกับร่างกายเด็ก การพูดจาสกปรกเรื่องเพศทางโทรศัพท์ หรือการแสวงหาประโยชน์ทางเพศในเด็ก (sexual exploitation of children)

ผู้วิจัยได้สรุปรูปแบบของการละเมิดไว้ดังนี้

1. การละเมิดทางร่างกาย หมายถึง การถูกทำร้ายโดยใช้กำลังหรือการใช้อุปกรณ์ใด ๆ เป็นอาวุธในการทำร้ายร่างกายโดยการตั้งใจ มีใช้อุบัติเหตุ เช่น การทุบตี ตะคอก การใช้อาวุธหรือของแข็งทำร้าย การเอาบุหรี่จี้ การใช้น้ำร้อนลวกหรือเตารีดร้อน ๆ นาบ การโยนจากที่สูง และการถูกกระทำต่อร่างกายในรูปแบบอื่น ๆ จนทำให้เด็กเกิดอันตรายตั้งแต่บาดเจ็บเล็กน้อย จนถึงบาดเจ็บสาหัสหรือรุนแรงจนถึงขั้นเสียชีวิต

2. การละเมิดทางจิตใจ หมายถึง การถูกทำร้ายที่มีผลให้ได้รับการกระทบกระเทือนทางด้านจิตใจหรือทำให้สูญเสียสิทธิและเสรีภาพ เช่น การดูค่าด้วยถ้อยคำหยาบคาย การตวาด การขู่ ตะคอก การดูถูกเหยียดหยาม การแสดงท่าทางจะทำร้ายหรือทำให้หวาดกลัว รวมทั้งการแสดงออกในลักษณะของการปฏิเสธ ทำทีเฉยเมย การกักขัง การไม่สนใจใยดี ทำให้รู้สึกโดดเดี่ยวหรือการใช้คำสั่งอย่างไม่มีเหตุผล หรือสั่งในสิ่งที่เกินความสามารถของเด็ก จนทำให้เด็กมีอาการหรือพฤติกรรม เช่น การเติบโตไม่สมวัย เชื่องซึม เก็บตัว ขาดความเชื่อมั่น ไม่กล้าติดต่อกับสังคม หรือไม่ชอบอยู่กับบ้าน

3. การล่วงละเมิดทางเพศ หมายถึง การถูกกระทำที่มีผลให้ได้รับการกระทบกระเทือนหรือเสียหายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยการบังคับ การหลอกล่อ ดิดลิตินบน เช่น การใช้คำพูดลามกหรือใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับร่างกาย การให้ดูภาพหรือวิดีโอเปลือย หรือให้เห็นกิจกรรมทางเพศเพื่อให้เกิดความรู้สึกทางเพศ การลวนลาม ทำอนาจารเพื่อให้เกิดกิจกรรมทางเพศ เช่นการกอด จูบ ครอบ คลำ ตลอดจนจนถึงการข่มขืน และการบังคับให้ค้าประเวณี

4. การถูกละเลยทอดทิ้ง หมายถึง การไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ การไม่ได้รับสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตหรือการคุ้มครองอย่างเหมาะสมเพียงพอ เช่น การจัดหาอาหาร จัดที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย การไม่ให้ความรัก ความอบอุ่น การอบรมสั่งสอน การทิ้งให้อยู่ตามลำพัง หรือดูแลให้ปลอดภัย ซึ่งรวมถึงการนำไปปล่อยทิ้งไว้ในที่สาธารณะต่าง ๆ การไม่ดูแลสุขภาพ

อนามัย เจ็บป่วยไม่พาไปรักษา อันสาเหตุทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ การเจริญเติบโต รวมถึงการไม่ให้การศึกษา อันเป็นผลให้เด็กมีปัญหาต่อการเรียนรู้

2.4 สาเหตุการละเมิดสิทธิเด็ก

2.4.1 สาเหตุจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลเด็ก

- 1) บิดามารดาที่ทำทารุณกับบุตรของตัวเองจะมีประวัติเคยถูกระงับการรุนแรงในครอบครัวช่วงวัยเด็กมาก่อน ซึ่งถือว่าเป็นความเจ็บป่วยทางจิตใจ
- 2) บิดามารดาที่ตกเป็นทาสของสุราหรือสารเสพติดอื่น ๆ เมื่ออยู่ในอาการเมาสุราหรือยาบ้าออกฤทธิ์หรือเกิดอาการประสาทหลอน มักจะทำร้ายบุตรหลานและคนในครอบครัวได้
- 3) บิดามารดาชอบเล่นการพนัน เมื่อเสียการพนัน อารมณ์เสีย จึงมาทำร้ายเด็ก
- 4) ครอบครัวที่มีปัญหาแตกแยก ทะเลาะเบาะแว้งกันบ่อย ๆ การครองคู่ไม่ราบรื่น ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่น่าไปสู่พฤติกรรมที่รุนแรงในครอบครัวได้
- 5) บิดามารดาหรือผู้ปกครองขาดความรู้เรื่องจิตวิทยาเด็ก หรือมีอายุน้อย ยังไม่มีวุฒิภาวะ ไม่มีความเข้าใจในพฤติกรรมของเด็กแต่ละวัย ไม่มีทักษะหรือกลวิธีในการอบรมสั่งสอนเด็ก จึงมักใช้วิธีการลงโทษเด็กเกินความจำเป็น

2.4.2 สาเหตุจากตัวเด็กเอง

- 1) เด็กบางคน เป็นเด็กที่เลี้ยงยากหรือเจ้าอารมณ์มาก ๆ ชอบส่งเสียงดัง ร้องไห้ไม่ยอมหยุด
- 2) เด็กที่ดื้อ ซนมาก ๆ พุดไม่ฟัง สอนยาก อยู่ไม่สุข มีนิสัยกระด้าง ก้าวร้าว ชอบลักขโมย พุดเท็จ ชอบหนีโรงเรียน ชอบรังแกน้องเล็ก ๆ หรือรังแกเพื่อน
- 3) เด็กที่เจ็บเกินไป หลับอยู่ตลอดเวลา มีการตอบสนองเชื่องช้า เด็กเหล่านี้โดยมากมักจะถูกปล่อยปละละเลยเนื่องจากเจ็บเจียนเกินไป พ่อแม่จึงมักคิดว่าเด็กไม่ต้องการการดูแล
- 4) เด็กที่เกิดมาพิการตั้งแต่กำเนิด เช่น แขนขาพิการ ปัญญาอ่อน หูหนวก เป็นใบ้ หรือสติปัญญาต่ำ เด็กเหล่านี้เมื่อเกิดมาพ่อแม่ย่อมรู้สึกผิดหวังเสียใจไม่น้อย พ่อแม่หลายรายที่นอกจากจะผิดหวังอับอายแล้ว ยังมีความรู้สึกที่ไม่ต้องการเด็กอีก จึงมักแสดงท่าทีว่าไม่รักไม่ต้องการไม่ให้ความรักความอบอุ่น ปล่อยปละละเลยหรือทอดทิ้งให้อยู่ตามลำพังอย่างไม่เอาใจใส่ดูแล

2.4.3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

โดยเฉพาะปัญหาความยากจน การว่างงาน ทำให้มีความเสี่ยงต่อการเกิดความเครียดในครอบครัวและมีการกระทำรุนแรงในครอบครัวตามมาได้ นอกจากนี้ยังรวมถึงลักษณะนิสัยการใช้ยาเกินตัว วัตถุนิยม ทำให้มีการกู้หนี้ยืมสิน เกิดปัญหาความเครียดทำให้ตามมาได้

2.4.4 กฎหมายและข้อบังคับทางสังคม

ถึงแม้ว่าในปัจจุบันนี้ปัญหาการละเมิดสิทธิในครอบครัว มีพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2551 แล้วก็ตาม แต่จากการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว ดูเหมือนว่าจะไม่เอื้ออำนวยในการลงโทษผู้กระทำผิดทางเพศอย่างรุนแรงและยับยั้ง ทำให้เสมือนเป็นการส่งเสริมให้มีการละเมิดสิทธิยังคงมีอยู่ต่อไปในสังคม

2.5 ผลกระทบของการละเมิดสิทธิเด็ก

วนิดา เปาอินทร์ อังใน อารีรัตน์ นฤดมพงศ์ (2547 : 34 - 36) ได้แบ่งผลกระทบของการละเมิดสิทธิเด็กไว้ดังนี้

การที่เด็กเติบโตในสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาของเด็ก และการที่เด็กถูกทารุณกรรมทำให้เกิดผลกระทบตามมาอย่างมากมาย เช่น ผลกระทบต่อการเรียนทำให้เด็กไม่สามารถพัฒนาตามศักยภาพของตนเอง เด็กอาจไม่สามารถเติบโตขึ้นเป็นบุคลากรที่มีคุณค่าต่อสังคม วิตกกังวล เครียด ซึมเศร้า ทำให้มีความเสี่ยงต่อการติดสารเสพติด มีแนวโน้มในการคบเพื่อนไม่ดี อาจก่อปัญหาให้กับสังคมโดยรวม ต่อต้านสังคมหรือร้ายแรงเป็นอาชญากรได้ ทั้งยังผ่านพฤติกรรมของตนไปสู่ลูกหลาน เกิดปัญหาต่อเนื่องไม่สิ้นสุด ผลกระทบจะรุนแรงเพียงใดขึ้นอยู่กับความรุนแรง ระยะเวลา และอายุที่ถูกทารุณกรรม เด็กที่อายุน้อยกว่า 6 ปี จะได้รับผลกระทบมากกว่าเด็กโต รูปแบบต่าง ๆ ของการทารุณกรรมเด็กแบ่งออกได้เป็น 4 แบบ ได้แก่ ทางกาย ทางเพศ ทางอารมณ์ และการละเลยทอดทิ้ง ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจเกิดได้ตลอดชีวิต ทั้งขณะที่ยังอยู่ในวัยเด็กและเมื่อเด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ และอาจไม่สามารถสังเกตเห็นจนเวลาผ่านไปหลายปี ทำให้เกิดปัญหาทางสังคม อารมณ์ ตลอดจนจนถึงการเจ็บป่วยทางกายซึ่งจะได้กล่าวในรายละเอียดต่อไป ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจแบ่งได้เป็นผลกระทบทางด้านร่างกาย การเจริญเติบโต พัฒนาการอารมณ์ สังคม การเรียนรู้ ตลอดจนพฤติกรรม

1. ผลกระทบทางสุขภาพกายและพัฒนาการ

1.1 การทารุณกรรมด้านร่างกาย อาจทำให้เกิดการบาดเจ็บความพิการตามมา ทั้งทางกายและสมอง ตัวอย่าง เด็กหญิงอายุ 2 ปี ถูกทำร้ายโดยบิดาทำให้มีอาการบาดเจ็บอย่าง

รุนแรงที่ศีรษะ จนเด็กมีความพิการทางสมอง ขณะนี้เด็กอายุ 7 ปี ไม่สามารถเดินหรือพูด แต่เด็กได้รับการเลี้ยงดูจากครอบครัวอุปถัมภ์

1.2 การทารุณกรรมทางเพศ อาจทำให้เด็กวัยรุ่นตั้งครรภ์ ทำให้เกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รวมทั้งโรคเอดส์ ตัวอย่าง เด็กหญิงอายุ 14 ปี ที่ถูกระทำชำเราโดยบิดาเลี้ยง จนอายุ 16 ปี เรื่องเปิดเผยขึ้นเนื่องจากตั้งครรภ์

1.3 ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพที่เกี่ยวข้องเนื่องจากความวิตกกังวล เช่น ปวดท้อง ปวดหัว ในบางครั้งเด็กอาจมีอาการหรือการเจ็บป่วยเรื้อรัง ไม่สามารถหาสาเหตุได้ ตัวอย่าง เด็กหญิงอายุ 9 ปี ซึ่งเป็นเด็กที่ถูกทะเลาะทอดทิ้ง เด็กมาพบแพทย์ด้วยอาการปวดท้องอย่างรุนแรง โดยตรวจไม่พบความผิดปกติอะไรทั้งจากการตรวจร่างกาย ตรวจเลือด ตรวจภาพรังสี ตรวจคลื่นเสียงความถี่สูง (อัลตราซาวด์) เด็กดีขึ้นหลังจากได้รับการดูแลประคับประคองในโรงพยาบาล แต่ยังคงมีอาการปวดท้องรุนแรงเป็นระยะต้องเข้า ๆ ออก ๆ ในโรงพยาบาลหลายแห่ง

1.4 ทำให้เด็กมีน้ำหนัก ส่วนสูงที่ต่ำกว่าปกติ ความวิตกกังวลอาจทำให้รับประทานอาหารน้อยลง น้ำหนักขึ้นน้อย และเป็นผลให้ตัวเตี้ยจากการขาดสารอาหาร แต่ในบางครั้งเราพบเด็กที่ตัวเตี้ยที่เป็นผลมาจากการถูกทอดทิ้ง โดยไม่ได้เกิดจากการขาดสารอาหาร ตัวอย่างเช่น เด็กจำนวนมากที่เติบโตในสถานสงเคราะห์ที่มีส่วนสูงต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย ขณะที่น้ำหนักไม่เป็นปัญหาและพบว่าเด็กเหล่านี้เมื่อได้ไปอยู่ในครอบครัวบุญธรรม เด็กจะสามารถเพิ่มส่วนสูงจนเท่ากับเด็กปกติได้ ในทางตรงกันข้ามเด็กบางคนที่อยู่ในสถานะเครียด วิตกกังวล อาจกินมากกว่าปกติจนเป็นโรคอ้วนได้

1.5 ทำให้เด็กมีพัฒนาการล่าช้า พัฒนาการจะขึ้นความพร้อมของสมองและสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวย เมื่อไม่ได้รับการกระตุ้นอย่างเหมาะสมหรือมีการขัดขวางจากสภาพแวดล้อม

2. ผลกระทบทางด้านอารมณ์

2.1 เด็กที่ถูกทารุณกรรมจะเกิดผลทางด้านอารมณ์ความรู้สึกได้หลายอย่าง เด็กอาจวิตกกังวล โกรธตัวเอง โกรธคนกระทำรวมถึงคนรอบข้าง เด็กอาจซึมเศร้า ไม่อยากทำอะไร บางคนอาจเฉยเมยไม่สนใจสิ่งแวดล้อม ในขณะที่บางคนอาจตื่นเต้นง่ายกว่าปกติ

2.2 เด็กอาจจะอาย โทษตัวเองว่าเป็นคนไม่ดี ทำให้พ่อแม่ไม่รัก ต้องถูกทำโทษ เกิดความไม่มั่นคงในตัวเอง

2.3 เด็กบางคนรู้สึกว่าตัวเองไร้ความหมาย ไม่มีคุณค่า เด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศบางรายคิดว่าตัวเองเป็นผู้หญิงที่ไม่บริสุทธิ์ ไม่สามารถเป็นภรรยาหรือแม่ที่ดีได้

2.4 เด็กบางคนไม่ยอมเข้าสังคมไม่เข้ากลุ่ม ไม่เล่นตามวัย ทำให้ความสัมพันธ์กับเพื่อนไม่ดี

2.5 มีความสามารถในการเผชิญวิกฤตในชีวิตลดลง เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่เราทุกคนต้องประสบวิกฤตในชีวิต การแก้ปัญหาในสภาวะวิกฤตจะขึ้นกับสภาวะทางจิตใจอารมณ์

2.6 มีปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์กับคนอื่นเมื่อเป็นผู้ใหญ่ เนื่องจากไม่สามารถสร้างความไว้วางใจ ไม่เชื่อมั่นคนอื่น อาจคิดว่าคนอื่นไม่ดีพอ ไม่รักเราจริง ไม่สามารถให้ความรักที่มั่นคงกับใครได้ ไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ยาวนาน บางคนออกมาในรูปแบบเจ้าชู้ มีความสัมพันธ์แบบวิตกกังวล มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นแบบพึ่งพา

2.7 ทำให้เป็นคนที่มีมองผู้คนและสิ่งต่าง ๆ ในแง่ลบ มีความรู้สึกในแง่ลบกับคนทั่วไป

3. ผลกระทบต่อความสามารถในการเรียนรู้และพฤติกรรม

3.1 เด็กอาจไม่มีสมาธิ ไม่สนใจเรียน การเรียนเลวลง

3.2 ปัญหาการกิน จะเกิดทั้งกินได้น้อยกว่าปกติหรือมากกว่าปกติ

3.3 ปัญหาการนอน เด็กอาจนอนหลับยาก ตื่นกลางดึกหรือฝันร้าย

3.4 ชุกชนผิดปกติ ไม่มีสมาธิ

3.5 อาจมีปัญหาการพูดจาหยาบคาย พูดโกหก

3.6 อาจมีพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นอัมพาต หรือล็กเล็กขโมยน้อยโดยเฉพาะเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น จนถึงก่อนอายุกรรมรุนแรงเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่

3.7 มีปัญหาการติดยา สารเสพติด ซึ่งจะช่วยให้เด็กล้มเหลวความเจ็บปวดในจิตใจที่ได้รับการถูกทำร้าย

3.8 มีปัญหาการทำร้ายตัวเอง พยายามฆ่าตัวตาย

3.9 กระทำทารุณกรรมเด็กอื่น ทั้งทางกาย ทางเพศ อาจเกิดขึ้นขณะยังเป็นเด็กหรือเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่

3.10 ทำตัวเป็นเหยื่อ ยกตัวอย่างเช่น เด็กที่ถูกบิดาทำร้ายร่างกาย หนีออกจากบ้านอาจถูกล่อลวงให้ทำความผิดได้ง่าย ทั้งที่บางครั้งเด็กรู้ว่ากำลังถูกล่อลวง แต่เด็กกลับยอมทำตาม เนื่องจากไม่ต้องการที่จะปกป้องตัวเอง

พรอญา ประสงค์วรรณ (2551: 27 - 32) ได้สรุปผลกระทบที่เด็กจะได้รับไว้ดังนี้

1. ผลกระทบต่อร่างกายและพัฒนาการ พบการบาดเจ็บทางร่างกายในรูปแบบต่าง ๆ เช่น รอยช้ำ รอยแผลบวมฟกช้ำ มีเลือดออก มีแผลลึกขาด กระดูกหัก บาดแผลถูกไฟไหม้ น้ำร้อนลวก ตามอวัยวะต่าง ๆ ทำให้สูญเสียหน้าที่การทำงานของร่างกายทั้งชั่วคราวและถาวร การบาดเจ็บที่ศีรษะซึ่งเป็นสาเหตุการตายที่สำคัญ หรือมีความพิการทางสมอง ไม่สามารถเดินหรือพูดได้ และมีผลต่อการพัฒนาทางภาษาที่ล่าช้ากว่าปกติ ส่วนการละเมิดสิทธิทางเพศ อาจทำให้เกิด

โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รวมทั้งโรคเอดส์ และการตั้งครรภ์ รวมถึงการถูกละเลยทอดทิ้ง ขาดการกระตุ้นส่งเสริมที่เหมาะสม มีผลกระทบต่อพัฒนาการล่าช้า การเจริญเติบโตไม่สมวัย หรือร่างกายแคระแกรนจากการได้รับอาหารไม่เพียงพอ และได้รับอันตรายต่อร่างกายเนื่องจากขาดผู้ดูแลใกล้ชิด

2. ผลกระทบต่อกระบวนการคิด และสติปัญญา เด็กบางรายขาดสมาธิในการเรียน ไม่สนใจเรียน ซึ่งมาจากสิ่งแวดล้อมทั้งภายในบ้านและภายนอกบ้าน เด็กบางคนต้องกังวลและจดจ่อกับสถานการณ์ที่ตนเองถูกกระทำ โดยเด็กพยายามคิดหาแนวทางในการป้องกันตนเองให้พ้นจากอันตรายที่อาจเกิดขึ้นซ้ำอีก จึงทำให้การจดจ่อและจัดการกับการเรียนของตนเองลดน้อยลง ประกอบกับขาดแรงจูงใจและขาดการสนับสนุนทางด้านการเรียน ทำให้มีการพบว่ามีผลการเรียนที่แย่ง

3. ผลกระทบต่ออารมณ์ สังคมและการแสดงออกทางพฤติกรรม เด็กที่ถูกกระทำจะเกิดผลกระทบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึกได้หลายอย่าง เช่น รู้สึกว่าขาดความรัก ความอบอุ่น ไม่เป็นที่ต้องการของผู้ใหญ่ ทั้งในและนอกครอบครัว หวาดกลัว วิตกกังวลต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง โกรธตนเอง และโกรธคนกระทำและคนรอบข้าง มองโลกในแง่ร้าย เกลียดชังผู้ใหญ่ที่ทำร้ายตนเอง มีความรู้สึกที่ถูกปฏิเสธ ทอดทิ้ง โดยเฉพาะถ้าเป็นการถูกกระทำทางเพศจะส่งผลกระทบต่อความรู้สึกว่าตนเองไม่มีความสามารถที่จะปกป้องตัวเองได้ ไม่กล้าจะไว้วางใจใครได้อีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าผู้กระทำเป็นคนในครอบครัว จะยังมีความรู้สึกว่าตนเองถูกทรยศหักหลังจากบุคคลที่ตนเองให้ความไว้วางใจและควรที่จะมีหน้าที่ในการปกป้องคุ้มครองตนเอง รู้สึกว่าตนเองไม่บริสุทธิ์ ไม่มีคุณค่า มีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ เก็บตัว ไม่อยากที่จะเข้าสังคมกับใคร กลัวมีคนอื่นรับรู้เรื่องของตนเอง รู้สึกสิ้นหวัง ท้อแท้ หาทายแก้ปัญหาด้วยตนเองไม่ได้ บางรายพบอาการซึมเศร้า บางครั้งมีพฤติกรรมทำร้ายตนเองหรือฆ่าตัวตาย เพื่อที่จะหนีความเจ็บปวดจากความทรงจำในอดีต นอกจากนี้ยังมีปัญหาทางอารมณ์อื่น ๆ โดยเฉพาะในเด็กหญิงที่ต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่สะเทือนขวัญที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และรุนแรง จนเกิดภาวะ PTSD (Post-traumatic stress disorder) ที่พบอาการเด่น คือ อาการผวา นอนไม่หลับ ฝันร้าย โดยที่เด็กจะไม่ลืมความหลังอันน่ากลัวที่ฝังใจได้ และความทรงจำเดิมก็มักจะหวนกลับมาอยู่เสมอ จนทำให้เป็นสิ่งรบกวนต่อการดำเนินชีวิตประจำวันเป็นอย่างมาก ส่วนผลกระทบต่อพฤติกรรมอีกด้านจากการถูกกระทำนั้น เด็กอาจมีพฤติกรรมความก้าวร้าวรุนแรง พบในลักษณะที่มีการต่อต้านสังคม ไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่ ถ้าเด็กถูกกระทำจากคนในครอบครัว มักจะหนีออกจากบ้านเพื่อให้พ้นจากเหตุการณ์ พ้นจากการถูกกระทำ จนต้องกลายเป็นบุคคลเร่ร่อนอยู่ตามถนนหรือในที่เสี่ยงอันตราย ซึ่งอาจถูกกระทำทั้งทางร่างกายหรือทางเพศซ้ำจากภายนอกบ้าน บางรายถูกบังคับให้ค้าประเวณี ซึ่งมีการศึกษาที่พบว่าเด็กหญิงที่

หนีออกจากบ้านและถูกตำรวจนำตัวไปประกอบอาชีพค้าบริการ ร้อยละ 63.6 มาจากการถูกกระทำจากคนในครอบครัวมาก่อน การหนีออกจากบ้านนั้นเป็นทางเลือกของเด็กให้หลุดพ้นจากการถูกกระทำจากคนในครอบครัว เพราะรู้สึกว่าการครอบครัวเป็นที่ที่ไม่ปลอดภัย ยิ่งผลักดันให้ต้องออกไปจากครอบครัว แม้จะยังไม่รู้ว่าชีวิตนอกบ้านจะเป็นอย่างไร จะเต็มไปด้วยอันตรายหรือไม่ก็ตาม เด็กบางคนถูกล่อลวงโดยมิชชันนารีหรือเพื่อนที่ไม่ดีจนถูกการละเมิดสิทธิในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งจากบุคคลที่รู้จักที่ไปขอพักอาศัยด้วย หรือกระทั่งบุคคลที่ไม่รู้จัก และถ้าเด็กเหล่านั้นไม่ได้รับการช่วยเหลือ อาจนำไปสู่หนทาง เช่น การขายบริการทางเพศ การใช้สารเสพติด หรือกระทำผิดกฎหมายในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะในเพศชาย จะมีความเสี่ยงที่กระทำผิดทางกฎหมายได้ มีการศึกษาสาเหตุของการกระทำผิดของเยาวชนที่ต้องโทษอยู่ในสถานฝึกและอบรมบ้านกรุณา ที่กระทำผิดเกี่ยวกับการลักทรัพย์ ปล้นทรัพย์ และทำร้ายร่างกาย พบว่าสาเหตุของการกระทำผิดมีความสัมพันธ์กับครอบครัว คือ การพบเห็นการทะเลาะวิวาทกันอย่างรุนแรงขึ้นทุกทีกันของบิดามารดา และตนเองก็จะถูกกระทำรุนแรงบ่อยครั้ง

นิรชา ฐานพงษ์ (2553: 24 - 26) ได้สรุปผลกระทบไว้หลาย ๆ ด้านดังนี้

1. ผลกระทบทางร่างกาย เด็กที่ถูกบิดามารดาทำโทษรุนแรงบ่อย ๆ นั้นย่อมผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็ก การเจริญเติบโตช้า แคระแกร็น มีอาการประสาทหรือวิตกกังวลสูง ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ในด้านทัศนคติของเด็กจะมองโลกในแง่ร้าย เกลียดชังผู้ใหญ่ จะมีความรู้สึกว่าการบิดามารดาปฏิเสธ ทอดทิ้ง มีความรู้สึกว่าการบิดามารดาเข้มงวดกดขี่ โหดร้ายทารุณ

2. ผลกระทบทางจิตใจ เด็กที่ถูกกระทำทางจิตใจจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางอารมณ์ พฤติกรรมและสติปัญญาของเด็ก เช่นทำให้เด็กรู้สึกว่าการบิดามารดาไม่รัก ความอบอุ่น ไร้ค่า เป็นคนไม่มีค่าต่อคนอื่น ซึ่งจะส่งผลให้เด็กเป็นคนเก็บตัว เก็บกดและเซื่องซึม ไม่พูดจากับใคร ในบางขณะก็จะมีอาการต่อต้านอย่างรุนแรงต่อคำสั่งของผู้ใหญ่ ตลอดจนพฤติกรรมที่แสดงปัญหาทางอารมณ์ที่ผิดปกติอื่น ๆ และส่งผลถึงพฤติกรรมของเด็กในระยะยาวด้วย เด็กจะสะสมการเรียนรู้ วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยการใช้ความรุนแรง และใช้กำลังในการตัดสินปัญหาแทนการใช้เหตุผล มีผลทำให้เด็กกลายเป็นคนต่อต้านสังคม ก้าวร้าว และอาจจะกระทำผิดหรือก่ออาชญากรรมได้ในที่สุด

3. ผลกระทบจากการปล่อยปละละเลยหรือความบกพร่องของการเลี้ยงดู อาจส่งผลกระทบต่อทางด้านร่างกายและสติปัญญาและพฤติกรรมทางสังคม ทางด้านร่างกายได้แก่พัฒนาการทางด้านร่างกายล่าช้า ร่างกายแคระแกร็น ขาดสารอาหาร ส่วนทางด้านสติปัญญานั้นพบว่าไม่ประสบผลสำเร็จทางการเรียน มีระดับคะแนน IQ น้อย ส่วนพฤติกรรมทางสังคมนั้น

เด็กจะมีความบกพร่องทางอารมณ์ เป็นเด็กที่ไม่แสดงอารมณ์ความรู้สึก มีสุขภาพจิตที่ไม่ปกติ มีความก้าวร้าว เป็นต้น

4. ผลกระทบจากการถูกระงับการกระทำทารุณกรรมทางเพศ ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยผลกระทบทางร่างกายได้แก่ การที่เด็กต้องเจ็บป่วยจากการติดเชื้อ เช่น หนองใน การอักเสบในอุ้งเชิงกราน ซึ่งอาจทำให้เกิดการผิดปกติที่ถาวร ต้องตัดมดลูก ตลอดจนการตั้งครรภ์ ส่วนในรายที่ถูกใช้กำลังข่มขืนอาจถึงแก่ชีวิต อีกทั้งมีผลกระทบต่อครอบครัวและชีวิตประจำวัน ซึ่งมักเป็นเรื่องที่ถูกมองข้ามไป และมักเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กไม่กล้าเล่าเรื่องให้ใครฟัง

ผู้วิจัยได้สรุปผลกระทบของการละเมิดสิทธิเด็กเป็น 3 ลักษณะดังนี้

1. ผลกระทบทางร่างกาย เช่น อาการหูดผวา ปวดตามข้อต่อตามร่างกายและผิวหนัง มีอาการเจ็บปวดหรือความพิการทางร่างกาย เจริญเติบโตช้า เกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ หรือตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์กรณีถูกระงับการกระทำทางเพศ

2. ผลกระทบทางจิตใจ เช่น ซึม เศษเมฆ ไม่สนใจสิ่งแวดล้อม เก็บตัว เก็บกด วิตกกังวล หวาดระแวง รู้สึกคับข้องใจ หงุดหงิด ฉุนเฉียว ก้าวร้าว คือรู้ รู้สึกด้อยคุณค่าในตนเอง มีปัญหาในการปรับตัว ไม่เป็นมิตรกับคนรอบข้าง รู้สึกขาดความรัก เกลียดชังบิดามารดา

3. ปัญหาทางพฤติกรรมระยะยาว เด็กจะสะสมการเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยความรุนแรง ใช้กำลังในการตัดสินใจแทนการใช้เหตุผล บางคนมีพฤติกรรมก้าวร้าวต่อต้านสังคม ทำให้มีการกระทำผิดกฎหมายหรือก่ออาชญากรรม หรือมีพฤติกรรมทำร้ายตนเอง เช่น ดื่มสุรา สูบบุหรี่และยาเสพติด การสำส่อนทางเพศ

2.6. สิทธิเด็กในระดับสากลและสิทธิเด็กตามกฎหมายไทย

เด็กทุกคนต้องได้รับการดูแลคุ้มครองตั้งแต่ทารกอย่างอบอุ่น มีความปลอดภัย และได้รับสิ่งที่มีความจำเป็นพื้นฐานต่างๆ ในการดำรงชีวิต อันได้แก่ ปัจจัยสี่ การส่งเสริมพัฒนาการตามวัย การศึกษา สวัสดิการที่ดี ถูกต้องและเหมาะสม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของเด็กเป็นหลัก ซึ่งแนวคิดดังกล่าวถือว่าการคุ้มครองสิทธิเด็ก อันเป็นแนวคิดที่ทุกประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญและตระหนักถึงสิทธิที่เด็กพึงได้รับ รวมถึงประเทศไทยซึ่งเข้าร่วมเป็นภาคีสหประชาชาติที่มีการประกาศปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชน คือ

2.6.1 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ได้รับการรับรองจากสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2532 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2533 ซึ่งประเทศไทยเองได้เข้า

ร่วมลงนามในอนุสัญญาฉบับนี้เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2535 และมีผลบังคับใช้ในประเทศไทย เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2535 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กถือเป็นหลักกฎหมายระดับประเทศที่ ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญ และปฏิบัติตามข้อตกลงที่กำหนดไว้ ซึ่งสิทธิของเด็กที่กล่าวถึงใน อนุสัญญาฉบับนี้ เน้นหลักพื้นฐาน 4 ประการ คือ

1. สิทธิที่จะมีชีวิต (Rights to Life) เด็กทุกคนมีสิทธิติดตัวที่จะมีชีวิต รัฐจะต้อง ประกันอย่างเต็มที่ เพื่อให้เด็กมีการอยู่รอดและได้รับการพัฒนา

2. สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง (Rights to be Protected) เด็กที่บิดา มารดา ผู้ปกครอง ไม่สามารถให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรม สั่งสอน ช่วยเหลือ สงเคราะห์ และคุ้มครอง สวัสดิภาพ จะต้องได้รับสิทธิโดยทันทีจากรัฐและพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ ศาสนา ชนชั้น ศาสนา และเผ่าพันธุ์

3. สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา (Rights to be Developed) เด็กทุกคนจะต้องได้รับการอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน พัฒนาจากบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือได้รับสวัสดิภาพตาม สมควรแก่ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น แต่ต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำที่ กำหนด เช่น บังคับให้ การได้รับการศึกษา การรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย

4. สิทธิที่จะได้มีส่วนร่วม (Rights to Participate) เด็กทุกคนมีสิทธิได้รับการดูแล สุขภาพ การศึกษานันทนาการ และการฝึกอาชีพ การแนะแนวให้คำปรึกษา และการฝึกอบรม เพื่อ ส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม ความปลอดภัยและความรับผิดชอบต่อสังคม และมีส่วนร่วม ส่งเสริมในกิจกรรมทางสังคมที่สนใจ

จึงเห็นได้ว่าเด็กทุกคนต้องได้รับการคุ้มครองดูแลตั้งแต่แรกเกิดจนเติบโตใหญ่ พร้อม ได้รับการดูแลอย่างถูกต้องและเหมาะสม เช่นการเลี้ยงจากครอบครัวอย่างอบอุ่นและปลอดภัย ได้รับการอุปการะตามขนบธรรมเนียมประเพณี ได้รับโภชนาการที่ดี ส่งเสริมให้เด็กมีการพัฒนาการ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา โดยการปฏิบัติดังกล่าวต้องคำนึงถึงประโยชน์ของเด็กเป็น สำคัญตามสิทธิของเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข

2.6.2 สิทธิเด็กตามกฎหมายไทย

การลงนามในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและผลผูกพันที่ประเทศไทยจะต้อง ปฏิบัติตาม ได้มีการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาเด็ก มีการปรับปรุง แก้ไขกฎหมายเพื่อ สอดคล้องกับแนวทางการคุ้มครองเด็กในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงนำ แนวคิดในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กมารับรองสิทธิเด็กไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 นับเป็น กฎหมายแม่บทของไทยที่มีการบัญญัติรับรองสิทธิเด็กและครอบครัวไว้ชัดเจน ซึ่งในมาตรา 53 วรรคแรกแห่งรัฐธรรมนูญดังกล่าวได้บัญญัติไว้ว่า “ เด็ก เยาวชนและบุคคลในครอบครัวมีสิทธิ

ได้รับความคุ้มครองโดยรัฐจากการใช้ความรุนแรงและปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม ” และสำหรับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้รับรองสิทธิเด็กไว้ค่อนข้างสอดคล้องกับหลักการ ที่ยอมรับในสากลตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กอย่างชัดเจน ถึงแม้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย พ.ศ. 2550 จะถูกประกาศใช้หลังพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 แต่ได้ยืนยันแนวคิดใน การคุ้มครองเด็กอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับแนวคิดในระดับสากลดังนี้

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เป็นกฎหมายที่มุ่งให้การสงเคราะห์คุ้มครอง สวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2547 ได้กำหนด มาตรการในการคุ้มครองเด็กไว้หลายประการ แต่กฎหมายฉบับนี้มีได้มุ่งลงโทษผู้กระทำผิด ดังนั้น เนื้อหาสาระของกฎหมายจึงมุ่งที่จะให้การป้องกัน คุ้มครองมิให้เกิดปัญหาขึ้นกับเด็ก โดยกำหนด มาตรฐานการเลี้ยงดู ความเป็นอยู่ในระดับหนึ่ง เป็นการจัดและป้องกันปัญหาการละเมิดสิทธิเด็ก รวมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ วิธีการที่ สอดรับกันตามวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งการกำหนดแนวทางและมาตรการในการปฏิบัติต่อเด็กนั้น กำหนดให้ผู้เกี่ยวข้องกับ เด็กหรือหน่วยงานภาครัฐต้องมีหน้าที่พัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้มีการ บังคับใช้ 3 ลักษณะได้แก่

1. การสงเคราะห์เด็ก มีลักษณะการให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก รวมทั้งครอบครัว ซึ่งอยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ ด้วยวิธีการที่เหมาะสมซึ่งจะต้องพิจารณาตามสภาพ ของเด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์นั้น ซึ่งกระทำโดยหน่วยงานของราชการหรือเอกชน ตามเงื่อนไข ที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยคำนึงถึงความต้องการของเด็กเป็นหลัก

2. การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก มีลักษณะการป้องกันดูแล พัฒนา และฟื้นฟูเด็กให้ ได้รับความปลอดภัยและไม่ตกอยู่ในสถานะเสี่ยงต่อการกระทำผิด ซึ่งได้แก่ การคุ้มครองสวัสดิภาพ แก่เด็กที่ถูกทารุณกรรม เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการคุ้มครอง สวัสดิภาพตามที่กฎหมายกำหนด

3. การส่งเสริมความประพฤติเด็ก มีลักษณะการจัดระบบงานหรือกิจกรรมแนะ แนว การให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมความประพฤติ ที่เหมาะสม

ภายใต้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 กำหนดขึ้นเพื่อให้กลไก การทำงานของกฎหมายสามารถส่งเสริมให้ผู้ทำงานด้านเด็ก และเยาวชน ทั้งภาครัฐและเอกชน สามารถเข้าช่วยเหลือ เยียวยา สงเคราะห์ ฟื้นฟูเด็กที่อยู่ในฐานะหรือสถานะที่ต้องการความ

ช่วยเหลือให้ได้มากที่สุด เพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกต่อการคุ้มครองเด็ก ซึ่งไม่ใช่กฎหมายที่มุ่งลงโทษผู้กระทำความผิด แต่มุ่งป้องกันและคุ้มครองมิให้เกิดปัญหาขึ้นกับเด็ก โดยกำหนดมาตรฐานคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่เบื้องต้นของเด็กไว้ในระดับหนึ่งตามสิทธิที่พึงได้รับ ซึ่งต้องกำหนดมาตรฐานการเลี้ยงดู การกำหนดสิทธิที่พึงได้รับและคุ้มครอง เป็นการขจัดและป้องกันปัญหาการละเมิดสิทธิเด็ก ซึ่งจุดมุ่งหมายของกฎหมายฉบับนี้ จะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกันกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 12 พฤศจิกายน 2550 เป็นการบังคับใช้กฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวที่ตรงและเหมาะสมกับกรณีเป็นครั้งแรก เนื่องผู้กระทำและผู้ถูกกระทำมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน โดยมีลักษณะสำคัญ คือ มุ่งคุ้มครองบุคคลในครอบครัว จากความรุนแรงในทุกรูปแบบ และมีเจตนาในการแก้ไข ฟื้นฟูผู้กระทำผิดหรือป้องกันคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงโดยบุคคลในครอบครัว และขณะเดียวกันก็เสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว โดยใช้วิธีบำบัด ฟื้นฟู เยียวยาผู้กระทำรุนแรงในครอบครัว แทนการลงโทษทางอาญา เพื่อให้มีโอกาสกลับตัว และยับยั้งการกระทำผิดซ้ำ และพยายามรักษาความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวไว้ รวมทั้งสามารถขอให้มีการดำเนินการให้มีมาตรการชั่วคราวในการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวไว้ด้วย และยังกำหนดให้มีการสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมาย โดยให้เป็นบทบาทของหลายฝ่าย ทั้งพนักงาน เจ้าหน้าที่ของรัฐในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ภาคประชาชน และสื่อมวลชน เพื่อร่วมกันในการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

2.7. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเด็ก

ปัญหาการละเมิดสิทธิเด็กประกอบขึ้นด้วยหลายเหตุปัจจัย (Multifactors) ทั้งปัจจัยในระดับบุคคล ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว และสังคม อย่างไรก็ตามสามารถแบ่งระดับการวิเคราะห์เกี่ยวกับสาเหตุความรุนแรงระหว่างบุคคลได้เป็น 3 ระดับคือ ปัจจัยระดับบุคคล ปัจจัยระหว่างบุคคล และปัจจัยระดับสังคมวัฒนธรรม (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ , 2551 :1 - 4)

1. ระดับบุคคล โดยให้ความสำคัญที่บุคลิกภาพของผู้กระทำความรุนแรง หรือผู้ที่ได้รับความรุนแรง แนวคิดนี้รวมความถึงแนวคิดว่าด้วยบุคลิกภาพที่เบี่ยงเบน ความเจ็บป่วยทางจิต การใช้สารเสพติด การดื่มแอลกอฮอล์ และกระบวนการในระดับบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรง

2. ปัจจัยระหว่างบุคคล เน้นความสนใจไปที่การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ของคน โครงสร้างและบทบาทของครอบครัว และปฏิสัมพันธ์ของสมาชิก และการเรียนรู้ (Socialization) ในครอบครัว และสังคม ซึ่งส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมความรุนแรง

3. ปัจจัยระดับสังคมวัฒนธรรม จะให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ปัจจัยในระดับมหภาคโดยมีสมมุติฐานที่ว่า ความรุนแรงระหว่างบุคคลก่อรูปมาจากโครงสร้างทางสังคมที่เอื้อต่อการเกิดความรุนแรง เช่น ความไม่เป็นธรรม โครงสร้างทางสังคมที่ชายเป็นใหญ่ ปัญหาช่องว่างทางวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลง แนวคิดทางวัฒนธรรม ประเพณีนิยมที่ยอมรับความรุนแรง เป็นต้น ขยายความให้ชัดเจนขึ้นการอธิบายปรากฏการณ์ของความรุนแรงทั้งโดยปัจจัยในระดับบุคคล ระหว่างบุคคล และระดับโครงสร้าง ปัจจัยระดับบุคคลให้ความสำคัญกับลักษณะทางกายภาพหรือสุขภาพจิตของคน โดยผู้ที่ใช้ความรุนแรงถูกมองว่ามีความเจ็บป่วยทางจิตใจหรือมีปัญหาบุคลิกภาพ เช่นการขาดความสามารถหรือทักษะในการควบคุมตนเอง หรือระดับความโกรธ ประวัติก่อนวัยของการผู้กระทำที่ได้รับความรุนแรงในวัยเด็ก หรือการเชื่อมโยงผู้ชายที่ทำร้ายภรรยาพิการ ลูกพิการ เข้ากับการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ หรือสารเสพติด ความเครียดในครอบครัว หรือจากการทำงาน การมีอาวุธครอบครอง การตกงาน หรือการอธิบายการใช้ความรุนแรงนี้ด้วยประสบการณ์ในวัยเด็กของผู้ชาย การที่เด็กชายที่ขาดพ่อแม่จะยึดเอาแบบอย่างของบทบาทและพฤติกรรมที่เห็นจากสื่อมวลชน ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์หรือภาพยนตร์ ต้นแบบเหล่านี้มีภาพของความเข้มแข็งมีอำนาจ ที่ประสบความสำเร็จในการจัดการกับปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ โดยการใช้วิธีการที่รุนแรง จึงเลียนแบบการจัดการกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาในชีวิตของเขาด้วยวิธีการแบบเดียวกัน เฉพาะความรุนแรงในเด็กและเยาวชน ก็โน้มเอียงที่จะอธิบายว่าเป็นเด็กที่ขาดความรัก ความอบอุ่น ไม่มีทักษะในการแก้ไขปัญหา เป็นต้นนอกจากนั้น ในการศึกษาวิจัยมีทฤษฎีทางสังคมวิทยา จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องที่นำมาใช้อธิบายปรากฏการณ์ความรุนแรง ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theories) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเสนอแนวคิดที่ว่าพฤติกรรมความรุนแรงมีที่มาจากกระบวนการเรียนรู้ การขัดเกลาของสังคม (Socialization) เด็กที่มีประสบการณ์ความรุนแรงที่บ้าน ทั้งการมีประสบการณ์โดยตรงจากการถูกทารุณ หรือการเห็นความรุนแรงจากพ่อแม่ มักมีแนวโน้มของการเป็นผู้กระทำความรุนแรงหรือตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงจากบุคคลอื่นเมื่อโตขึ้น เหตุเพราะครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่ซึ่งบุคคลเรียนรู้การแสดงบทบาทของความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชายและบทบาทของพ่อแม่ลูก เป็นสถาบันทางสังคมแรกที่บุคคลจะเรียนรู้วิธีการจัดการกับความเครียด วิฤติการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งในหลายกรณีก็เป็นแหล่งบ่มเพาะการยอมรับความรุนแรง หรือการมีแนวคิดใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา

2. ทฤษฎีสถานการณ์ทางสังคม (Social Situation/Stress and Coping Theory) ทฤษฎีนี้พยายามอธิบายว่าทำไมจึงเกิดความรุนแรงขึ้นในสถานการณ์หนึ่งและไม่เกิดในอีกสถานการณ์หนึ่ง ความรุนแรงจะเกิดขึ้นได้ในสองปัจจัย ประการแรกเกิดจากสถานการณ์ความเครียด และประการที่สอง การขาดแคลนทรัพยากรที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับตัวเมื่อเกิดความเครียด หรือในทางกลับกันหมายถึงความจำเป็นของการใช้หรือยอมรับความรุนแรงเพื่อขจัดความเครียด

3. ทฤษฎีอำนาจ (Resource Theory) ทฤษฎีนี้เชื่อว่า ทุกระบบสังคมรวมทั้งครอบครัวใช้อำนาจในการบังคับควบคุม สังคม หรือบุคคลมีอำนาจมากเท่าใด ก็มักจะใช้กำลังในการบังคับควบคุมผู้อื่นมากเท่านั้น อย่างไรก็ตาม บุคคลอาจใช้กำลังในการแสดงอำนาจด้วยเช่นกัน ดังนั้นสามีที่ต้องการอยู่เหนือผู้อื่นในครอบครัว แต่มีการศึกษาน้อยกว่า มีตำแหน่งหน้าที่หรือรายได้ที่ต่ำกว่า ภรรยา รวมทั้งขาดแคลนทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อาจใช้ความรุนแรงเป็นเครื่องมือในการบังคับควบคุมเพื่อให้มีอำนาจเหนือผู้อื่นในครอบครัว ในขณะที่เดียวกันสมาชิกในครอบครัวหรือภรรยา ที่มีแหล่งสนับสนุนทางสังคม หรืออำนาจน้อยกว่าอาจใช้ความรุนแรงเป็นเครื่องมือในการตอบโต้ หรือป้องกันตัวเอง เป็นต้น

4. ทฤษฎีแลกเปลี่ยน (Exchange Theory) ทฤษฎีนี้ยอมรับว่า ความรุนแรงถูกกำหนดจากการประเมินผลได้ผลเสียจากการกระทำ ความรุนแรง พฤติกรรมความรุนแรงจะเกิดขึ้นเมื่อเห็นว่าการกระทำนั้นมีผลได้มากกว่าผลเสีย (Gelles, 1983) ด้วยเงื่อนไขที่ธรรมชาติครอบครัวเป็นเรื่องส่วนบุคคล หรือการที่องค์กรทางสังคมอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้องน้อย รวมทั้งสังคมให้การยอมรับอำนาจการบังคับ และเห็นชอบต่อการใช้ความรุนแรง

5. ทฤษฎีสตรีนิยม (Feminist Theory) ทฤษฎีสตรีนิยมเสนอว่า ความรุนแรงเป็นแบบหนึ่งของปรากฏการณ์ของสังคมที่ชายเป็นใหญ่ ใจกลางของแนวคิดทฤษฎีนี้เสนอว่า โครงสร้างทางสังคมเศรษฐกิจเอื้อประโยชน์ให้ชายมีอำนาจเหนือผู้หญิง และด้วยแนวคิดและโครงสร้างทางสังคมเช่นนี้เอื้อประโยชน์ต่อการที่จะยอมรับและใช้ความรุนแรงเป็นเครื่องมือหนึ่งในการแสดงสถานะสังคมที่ชายเป็นใหญ่ ความรุนแรงระหว่างคู่รักของวัยรุ่น เป็นปรากฏการณ์ที่สำคัญที่สามารถอธิบายโดยใช้แนวคิดนี้ได้

6. ทฤษฎีการควบคุม (Control Theory) ทฤษฎีนี้กล่าวว่า การกระทำ ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนนั้น เป็นผลมาจากตัวเชื่อมระหว่างวัยรุ่นและสังคมอ่อนตัวลงไป หรือแตกหักไป เยาวชนหากมีความผูกพันต่อสังคมหรือผูกพันต่อสถาบันของสังคมมากเพียงใดก็จะสามารถระงับยับยั้งการกระทำผิดได้มากหรือไม่กระทำผิดเท่านั้น ทั้งนี้เชื่อว่า พฤติกรรมการกระทำ ความรุนแรงนั้น เป็นผลของปฏิสัมพันธ์ทางครอบครัว (Family Interaction) คือถ้าเด็กและเยาวชนขาดการ

สนับสนุนจากครอบครัวเด็กมีแนวโน้มไปสู่ความเป็นปฏิปักษ์ต่อกฎหมาย (Law Stake inconformity) จะนำไปสู่การกระทำผิดกฎหมายและการคบหาสมาคมกับผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน

7. แนวคิดทางวัฒนธรรม เชื่อว่า ค่านิยม ความเชื่อและบรรทัดฐานทางวัฒนธรรม รวมทั้ง ตัวตนและอัตลักษณ์ ของบุคคล และความเชื่อในความสามารถส่วนบุคคลในการดำรงชีวิต การปรับตัว หรือมีความพึงพอใจในตนเอง จะมีส่งผลต่อการเกิดหรือเป็นปัจจัยป้องกันความรุนแรงของเยาวชนได้ (Soriano, F. I et al, 2004) ในอีกด้านหนึ่งวัฒนธรรมของกลุ่มสังคมก็อาจเป็นปัจจัยเหนี่ยวนำการเกิดพฤติกรรมความรุนแรงได้

8. แนวคิดนิเวศน์วิทยา (Ecological Perspective) แนวคิดนี้เชื่อว่าความรุนแรงเกิดจากปฏิสัมพันธ์ของ ปัจจัยระดับบุคคล ระดับสังคมจิตวิทยา และระดับสังคมวัฒนธรรม ยกตัวอย่างเช่น เด็กที่กระทำความรุนแรง เกิดจาก บทบาทความสัมพันธ์ของพ่อแม่ ลูก รวมทั้งความสัมพันธ์ของครอบครัว ต่อเพื่อนบ้าน หรือชุมชน ไม่เหมาะสม การทารุณหรือการกระทำความรุนแรง จะมีแนวโน้มเกิดขึ้นมาก หากครอบครัวอ่อนแอ ขาดความสัมพันธ์ที่ดี ระบบสังคมไม่สนับสนุนพฤติกรรมเชิงบวกกับเด็ก แต่ในทางตรงกันข้ามเบียดขับให้เด็กกลุ่มนี้ แสดงอัตลักษณ์ของพฤติกรรมความรุนแรงออกมา

อย่างไรก็ตาม จากแนวคิดทฤษฎีดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการขยายจากแนวคิดเชิงปัจจัยเดี่ยว เช่นผู้กระทำความรุนแรงเป็นเพราะมีความผิดปกติทางจิตหรือบุคลิกภาพ ขาดการควบคุมตนเอง หรือสืบเนื่องจากการดื่มสุรา ไปสู่ทฤษฎีที่อธิบายด้วยเงื่อนไขปัจจัยที่ซับซ้อนมากขึ้น (Multidimensional Approach) เกี่ยวพันกันและกันทุกระดับทั้งปัจจัยส่วนบุคคล ครอบครัว สถานการณ์ และสังคมวัฒนธรรม รากเหง้าของความรุนแรงเชิงโครงสร้างในวัฒนธรรมชายเป็นใหญ่และวัฒนธรรมทางเพศที่แสดงถึงการอยู่เหนือผู้หญิง เป็นปัจจัยที่จะก่อให้เกิดแนวโน้มความรุนแรงต่อเพศตรงข้าม ในขณะที่เดียวกันลักษณะความเป็นปัจเจกของครอบครัวที่ต่างคนต่างอยู่ ทำให้บทบาทของเครือญาติ ชุมชน หรือเครือข่ายทางสังคมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมดูแลปกป้องความรุนแรงน้อยลง ซ้ำร้ายยังส่งผลให้ความรุนแรงนั้นเกิดซ้ำแล้วซ้ำอีก เงื่อนไขทางสังคม เช่น อัตราการว่างงาน อัตราอาชญากรรมสูง มีแหล่งอบายมุข การขายสุราฟรีเพรี การแพร่ระบาดของยาเสพติด สี่อลามก รวมทั้งยังมีสถานการณ์ก็เป็นปัจจัยแรงในระดับบุคคลอีกเช่นเดียวกัน เช่น ความเครียด ความยากจน การดื่มสุรา แรงสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อน หนุนนำทำให้ผู้กระทำความรุนแรงได้ เช่นเดียวกันรวมทั้งปัจจัยส่วนบุคคล เช่นการมีประสบการณ์เห็นหรือถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว ทศนคติที่ยอมรับการกระทำความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง เป็นต้น

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเด็กโดยบุคคลในครอบครัวมีดังนี้

นางนภัส ฐักงประเสริฐ, นฤมล ศรีบุญชกร, พัชรินทร์ ฉัตรคำพันธ์ (2550: 1 - 2) ศึกษาเรื่อง การศึกษารายกรณีแบบบูรณาการ เพื่อให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรมในจังหวัดพิจิตร ผลการศึกษาสรุปได้สาระสำคัญ 2 ประการคือ

1. สภาพความเป็นอยู่ของเด็กนักเรียนที่ถูกทารุณกรรมในจังหวัดพิจิตร มีความคล้ายคลึงกันคือ ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้ไม่แน่นอน มีหนี้ในส่วนที่ต้องใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน สภาพที่อยู่อาศัยคับแคบ นอนรวมกันในห้องโถงใหญ่ สำหรับความสัมพันธ์ในครอบครัวส่วนใหญ่จะไม่มี ความผูกพันกัน ให้ความสำคัญกับเด็กน้อย ผู้ปกครองได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา ไม่มีความรู้ความสนใจในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

2. รูปแบบการทารุณกรรมที่กรณีศึกษาได้รับ พบว่า เป็นการทารุณกรรมทางเพศ โดยการข่มขืน จำนวน 4 ใน 5 กรณี และมีจำนวน 3 กรณีที่ถูกบุคคลในครอบครัวเป็นผู้กระทำคือ บิดา โดยสืบสันดาน จำนวน 2 กรณี บิดาเลี้ยง จำนวน 1 กรณี ซึ่งการกระทำโดยบุคคลในครอบครัว ได้ข่มขืนในช่วงเวลากลางคืนที่ทุกคนในครอบครัวนอนรวมกัน กรณีถูกบุคคลภายนอกครอบครัวข่มขืน ผู้กระทำเป็นคนรู้จักคุ้นเคย อาศัยอยู่ใกล้เคียงกัน หลอกล่อให้ออกไปข้างนอกซึ่งเป็นที่ลับตาคน และใช้เป็นที่ข่มขืน กรณีศึกษาถูกกระทำมาเป็นระยะเวลาานกว่าปี เพราะไม่กล้าขอความช่วยเหลือจากคนอื่น เนื่องจากถูกข่มขู่ว่าจะฆ่า ในลักษณะการล่วงละเมิดทางเพศทั้ง 4 กรณี ผู้กระทำมีสติสัมปชัญญะ จำนวน 2 กรณี และไม่มีสติสัมปชัญญะจากการเมาสุรา จำนวน 2 กรณี และทั้ง 4 กรณี ครูเป็นผู้สังเกตพบจากพฤติกรรมเหม่อลอย แยกตัว หวาดกลัว หลบหน้า

กรองกาญจน์ ชูสังข์ (2545) ศึกษาเรื่อง หน้าที่ของพ่อแม่ ศึกษาทัศนคติเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเด็ก โดยใช้แบบสอบถามและกลุ่มตัวอย่างคือบุคคลที่เป็นพ่อแม่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน จากการวิจัยพบว่า สิทธิเด็กและหน้าที่ของพ่อแม่มีความสัมพันธ์กัน โดยสิทธิของเด็กเป็นตัวกำหนดหน้าที่ทางจริยธรรมของพ่อแม่ ด้านการละเมิดสิทธิเด็ก พบว่าส่วนใหญ่เกิดในครอบครัวเดี่ยว สำหรับประเภทของการละเมิดสามารถแบ่งได้ 4 ประเภท 1) การทารุณทางร่างกาย 2) การทารุณทางจิตใจ 3) การปล่อยปละละเลยทางร่างกายไม่เลี้ยงดูอย่างเพียงพอ 4) การทารุณทางเพศ ส่วนสาเหตุที่ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิเด็กสามารถแบ่งได้ 3 ประการคือ 1) สาเหตุจากพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่ขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการเลี้ยงดูเด็ก อีกทั้งยังคิดยาเสพติด เล่นการพนัน 2) สาเหตุจากตัวเด็กเอง ได้แก่ เด็กที่เลี้ยงยาก เด็กที่มารดาไม่ต้องการอัน

เนื่องมาจากเป็นบุตรนอกสมรส 3) สาเหตุจากสภาพแวดล้อม ได้แก่ วัฒนธรรมจารีตประเพณีในสังคม ตลอดจนความกดดันทางเศรษฐกิจและสังคม จากการวิจัยภาคสนามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่บ่งว่ามีความเข้าใจหน้าที่ของตนได้ดี แต่ในขณะที่เดียวกันยังมีแนวคิดที่โน้มเอียงไปทางละเมิดสิทธิเด็กอยู่ด้วย โดยเฉพาะชายมีแนวโน้มที่จะละเมิดมากกว่าหญิง ผู้ที่มีอายุมากมีแนวโน้มที่จะละเมิดสิทธิเด็กมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า และผู้ที่มีการศึกษาสูงค่อนข้างจะยอมรับหรือเปิดโอกาสให้กับเด็กเพื่อให้ได้รับสิทธิมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำ เพราะฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่า การป้องกันปัญหาการละเมิดสิทธิเด็กสามารถบรรลุผลได้โดยการสร้างทัศนคติที่ถูกต้องและให้ความรู้แก่พ่อแม่ เพื่อให้ตระหนักถึงสิทธิของเด็ก ตลอดจนหน้าที่ของพ่อแม่ที่ต้องปฏิบัติต่อเด็ก รวมทั้งการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้แก่เด็กและครอบครัวเป็นสำคัญ

ราตรี อร่ามศิลป์ (2545) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแนวโน้มการเป็นบิดามารดาที่ใช้ความรุนแรงต่อบุตรวัยก่อนเรียน กลุ่มตัวอย่างคือ บิดาหรือมารดาที่มีบุตรวัยก่อนเรียน อายุ 3-5 ปี 11 เดือน ที่ศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 1-3 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี แบ่งเป็นบิดา จำนวน 69 คน และมารดา จำนวน 111 คน ผลการวิจัยพบว่า ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของบิดา/มารดา บริบทของแหล่งความเครียดและการสนับสนุน คุณลักษณะเฉพาะของเด็ก สามารถร่วมกันทำนายแบบแนวโน้มการเป็นบิดามารดาที่ใช้ความรุนแรงต่อบุตรวัยก่อนเรียน ได้ร้อยละ 40.6 เมื่อพิจารณาตัวแปร ทำนายแต่ละด้านพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อแนวโน้มการเป็นบิดามารดาที่ใช้ความรุนแรงด้านร่างกายต่อบุตรวัยก่อนเรียน ได้แก่ พื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียน สัมพันธภาพของคู่สมรส การศึกษาของบิดามารดาและประวัติการถูกทารุณกรรมในวัยเด็กของบิดามารดา โดยพื้นฐานทางอารมณ์ของเด็กวัยก่อนเรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด มีอิทธิพลต่อแนวโน้มการเป็นบิดามารดาที่ใช้ความรุนแรงด้านร่างกายต่อบุตรวัยก่อนเรียน

สิริพร ตั้งชัยวัฒนา (2545) ศึกษาเรื่องปัจจัยทางด้านครอบครัวที่ก่อให้เกิดการกระทำทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กหญิงโดยสมาชิกในครอบครัว โดยวิธีการสัมภาษณ์และกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ที่มีประสบการณ์ถูกทารุณกรรมทางเพศโดยสมาชิกในครอบครัว ซึ่งมีอายุระหว่าง 7-17 ปี จำนวน 12 ราย สังกัดสถานแรกรับบ้านพญาไท กรมประชาสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางด้านครอบครัวที่เป็นเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการกระทำทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กหญิงโดยสมาชิกในครอบครัวมีสาระสำคัญ 4 ประการคือ

ประการแรก ลักษณะของครอบครัว โดยพบว่าครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวขยายและครอบครัวที่มีพ่อคนเดียว ล้วนแต่เป็นลักษณะของครอบครัวที่กระทำทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กหญิงทั้งสิ้น อีกทั้งลักษณะโครงสร้างของครอบครัวทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่างเป็นครอบครัวที่มีพื้นฐานมาจากพ่อแม่เลิกรากันทั้งสิ้น ลักษณะพื้นฐานดังกล่าวที่ทำให้ครอบครัวเกิดการปรับตัว เกิด

ปัญหาระหว่างพ่อเลี้ยงกับลูกเลี้ยงคือ ทั้งสองฝ่ายไม่สามารถยอมรับได้ว่าต้องรักกันแบบพ่อลูกที่แท้จริง

ประการที่สอง สัมพันธภาพในครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดการทารุณกรรมทางเพศ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในครอบครัวที่มีสัมพันธภาพแบบขาดความรักความผูกพันกัน ทำให้ภายในครอบครัวขาดการดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน รวมไปถึงการขาดความมั่นคงปลอดภัยในครอบครัว จึงทำให้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กถูกระงับการทารุณกรรมทางเพศได้ นอกจากนี้จากผลการศึกษาพบว่า สัมพันธภาพภายในครอบครัวนี้มีความสัมพันธ์กับบุคลิกลักษณะของผู้กระทำ อันส่งผลให้ผู้กระทำสามารถทำความผิดได้เร็วขึ้นคือ ผู้กระทำดื่มสุราหรือติดยาเสพติด ผู้กระทำไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ และได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวมาแบบผิด ๆ เช่น แม่มีทัศนคติในการเลี้ยงดูลูกชายแบบให้ผู้ชายเป็นใหญ่ในครอบครัว หรือให้มีอำนาจเหนือสมาชิกคนอื่นในบ้าน

ประการที่สาม การใช้อำนาจในครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในครอบครัวที่มีผู้กระทำเป็นผู้มีอำนาจภายในครอบครัว ซึ่งปัจจัยดังกล่าวนี้ส่งผลให้ผู้กระทำไม่คิดไตร่ตรองก่อนทำความผิด แต่พยายามหาทางกระทำทารุณกรรมทางเพศกับเด็กโดยไม่ใส่ใจว่าสิ่งที่ทำจะมีผลตามมาอย่างไรบ้าง

ประการที่สี่ ฐานะทางเศรษฐกิจ ผลการศึกษาไม่ได้ชี้ชัดลงไปว่าฐานะทางเศรษฐกิจจะมีผลทำให้เกิดการทารุณกรรมทางเพศโดยตรง แต่ฐานะทางเศรษฐกิจนี้ทำให้ครอบครัวเกิดปัญหา เช่น ปัญหาหนี้สิน ครอบครัวไม่สามารถตอบสนองความต้องการด้านปัจจัย 4 ได้ จึงทำให้สมาชิกในครอบครัวเกิดปัญหาทางอารมณ์จิตใจ ซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุที่ผู้กระทำ ทำทารุณกรรมทางเพศกับเด็กก็ได้

วัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุลและคณะ (2546) ศึกษาเรื่องการประเมินกระบวนการยุติธรรมในการคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลที่ได้รับความรุนแรงในครอบครัว ได้สรุปผลกระทบทที่เด็กได้รับจากการถูกละเมิดสิทธิคือ เด็กที่ประสบเหตุการณ์บ่อย ๆ เด็กจะซึมซับพฤติกรรมความรุนแรงและเมื่อเติบโตขึ้นจะแก้ปัญหาคด้วยวิธีรุนแรงทั้งในครอบครัวและนอกครอบครัวเสมอ ส่วนเด็กผู้หญิงที่เห็นมารดาถูกทำร้ายทุบตีบ่อย เด็กจะเรียนรู้และยอมรับสภาพความรุนแรงของชีวิตสมรส เมื่อเติบโตมีคู่สมรสก็จะยอมให้คู่ครองทำร้ายทุบตี

ราชันย์ ชินายศ (2546) ศึกษาเรื่อง ปัญหาเด็กและสตรีถูกล่วงละเมิดทางเพศจากบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ผู้เสียหายสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ กลุ่มแรกคือ เด็กหญิงที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี สาเหตุที่ทำให้เกิดการละเมิดทางเพศคือ ความอ่อนวัยของผู้เสียหาย ประกอบกับความคุ้นเคย ความไว้วางใจ ความเคารพนับถือต่อ

ผู้ต้องหา และทั้งหมดเป็นบุคคลใกล้ชิดผู้เสียหายทั้งสิ้น กลุ่มที่สองคือ หญิงที่มีอายุมากกว่า 15 ปีขึ้นไป กลุ่มนี้จะมีลักษณะการล่วงละเมิดแบ่งเป็น 2 ลักษณะ ลักษณะแรกเป็นการล่วงละเมิดทางเพศ โดยความยินยอมของทั้งสองฝ่าย แต่เป็นลักษณะที่ขัดต่อบทกฎหมาย และผู้ต้องหาทั้งหมดเป็นผู้ที่เสียหายมีความรู้จักสนิทสนมเป็น อย่างดี ลักษณะที่สองเป็นลักษณะการล่วงละเมิดทางเพศโดยบุคคลอื่น ๆ ที่ไม่รู้จักคุ้นเคยมาก่อน และพบว่า นอกจากสาเหตุดังกล่าวแล้ว ข้อบกพร่องของกฎหมายที่ใช้บังคับที่เป็นช่องทางให้ผู้กระทำผิดไม่หลบจำและมีการกระทำผิดซ้ำอีก จึงควรแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สามารถป้องกันการล่วงละเมิดในเด็กและสตรีอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ชลีพร ภูโสภา (2547) ศึกษาเรื่องการรับมือต่อการถูกทารุณกรรมทางเพศในเด็กหญิง ผลการวิจัยพบว่า การให้เด็กอยู่ตามลำพังกับผู้กระทำ และการถูกละเลยจากผู้ปกครองเป็นสถานการณ์ที่เอื้อให้เกิดการทารุณกรรมทางเพศ ประสบการณ์ความรู้สึกรู้สึกจากการถูกทารุณกรรมทางเพศ ได้แก่ ความรู้สึกกลัว ความรู้สึกโกรธและแค้นผู้ที่กระทำการทารุณกรรม ความรู้สึกเสียใจ ไม่ไว้วางใจ กลัวว่าจะถูกทารุณกรรมทางเพศซ้ำ โกรธและเกลียดผู้ที่กระทำการทารุณกรรม ผังใจกับเรื่องราวที่เกิดขึ้น การรับมือของเด็กคือ พยายามต่อสู้ พยายามหนีออกจากสถานการณ์ ปกปิดเรื่องราวที่เกิดขึ้น หาทางระบายความรู้สึกที่เกิดขึ้นด้วยการร้องไห้และการเล่น หาเหตุผลมาลบล้างความรู้สึกที่เกิดขึ้น การร้องขอความช่วยเหลือและการเปิดเผยเรื่องราวกับบุคคลที่คิดว่าจะสามารถแก้ไขเหตุการณ์ได้ จากผลดังกล่าว ทำให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์การถูกทารุณกรรมทางเพศ ตลอดจนการรับมือของเด็กผู้หญิงที่ถูกทารุณกรรมทางเพศภายใต้บริบทและประสบการณ์ตรงของผู้ที่ถูกกระทำ

ฐิติ พรหมสร (2548) ศึกษาเรื่องความคิดเกี่ยวกับตนเองและความรุนแรงในครอบครัว ศึกษากรณีนักเรียนอาชีวะชายที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท โดยผลการศึกษาได้ข้อสรุปดังนี้ คือ

1. นักเรียนอาชีวะชาย อายุระหว่าง 15-18 ปี ที่มีประวัติการก่อเหตุทะเลาะวิวาทอย่างน้อยตั้งแต่ 5 ครั้งขึ้นไป และอยู่ในครอบครัวที่มารดาเป็นเหยื่อการใช้ความรุนแรงของบิดา มีความเห็นต่อความรุนแรงในระดับปานกลาง โดยมีความคิดว่า การใช้ความรุนแรงแก้ไขปัญหาคือเรื่องปกติ

2. การอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว ประกอบด้วยตัวชี้วัด 5 ลักษณะ ได้แก่ การสอนให้ใช้กำลังในการแก้ไขปัญหา การที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดา การใช้ถ้อยคำเหยียดหยามดูต่ำ การใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการ และการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรง พบว่านักเรียนอาชีวะชาย อายุระหว่าง 15-18 ปี ที่มีประวัติการก่อเหตุทะเลาะวิวาทอย่างน้อยตั้งแต่ 5 ครั้งขึ้นไป และอยู่ในครอบครัวที่มารดาเป็นเหยื่อการใช้ความ

รุนแรงของบิดา และได้รับการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวในระดับมาก ทำให้มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง

3. การเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ประกอบด้วยตัวชี้วัด 5 ลักษณะ ได้แก่ การใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดา การมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว การนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ การจำคำหยาบคายไปใช้และการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว พบว่านักเรียนอาชีวะชาย อายุระหว่าง 15-18 ปี ที่มีประวัติการก่อเหตุทะเลาะวิวาทอย่างน้อยตั้งแต่ 5 ครั้งขึ้นไป และอยู่ในครอบครัวที่มารดาเป็นเหยื่อการใช้ความรุนแรงของบิดา มีการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวในระดับมาก ทำให้มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง

พรพรชิต นิสัยนต์ (2549) ศึกษาเรื่อง การศึกษารายกรณีของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ผลการศึกษาพบว่า เหตุการณ์กระทำทารุณกรรมทางเพศส่งผลกระทบต่อเด็กทั้งด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านสังคม ซึ่งเด็กทั้ง 4 ราย ถูกทารุณกรรมทางเพศจากบุคคลที่คุ้นเคยในครอบครัว ดังนี้คือ บิดาเลี้ยง พี่ชายร่วมสายเลือดต่างบิดา ผู้รับเลี้ยงดูอุปการะเด็กแทนบิดา-มารดา และลุงเขย ซึ่งเป็นผู้ให้การช่วยเหลือครอบครัวของเด็ก โดยมีมารดาของเด็กสนับสนุนให้เกิดการทารุณกรรมทางเพศ ซึ่งผู้กระทำทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กมักใช้กำลังข่มขู่หรือบังคับเด็ก และเด็กถูกทารุณกรรมทางเพศครั้งแรกเมื่ออายุประมาณ 8-9 ปี หลังจากเหตุการณ์ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ เด็กมักปกปิดเรื่องราวไว้เป็นความลับอยู่นานโดยเฉลี่ยประมาณ 1-2 ปี จนเมื่อเรื่องราวการทารุณกรรมทางเพศถูกเปิดเผยขึ้น พบว่า สภาวะทางจิตใจของเด็กมีวุฒิภาวะด้านการแสดงออกไม่เป็นไปตามวัย กลไกทางจิตที่พบบ่อย ได้แก่ การเก็บกด การถดถอย การปฏิเสธ และการกล่าวโทษตนเอง นอกจากนี้ยังมีความรู้สึกเป็นปมด้อยในชีวิต คิดว่าตนเองมีมลทินและฝังใจกับเหตุการณ์ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ รวมทั้งมีทัศนคติต่อเพศชายในทางลบ จากการศึกษาประวัติการเลี้ยงดูของเด็ก พบว่า เด็กเติบโตมาจากสภาพครอบครัวที่มีบิดามารดาหย่าร้าง ต่างฝ่ายต่างมีสามีหรือภรรยาใหม่ บิดาเสียชีวิต หรือมีสภาพครอบครัวที่แตกแยก ขาดการเอาใจใส่ ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จากการศึกษารายกรณีได้ทำการช่วยเหลือบำบัดฟื้นฟูจิตใจเด็กโดยการให้คำปรึกษาเป็นรายกรณี พบว่า เด็กมีพฤติกรรมการปรับตัวดีขึ้น

พรอุษา ประสงค์วรรณ (2551) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์การถูกกระทำรุนแรงของเด็กที่เข้ารับบริการของศูนย์ช่วยเหลือเด็กในโรงพยาบาลเขตจังหวัดปทุมธานี ผลจากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 90.3 อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 13-18 ปี คิดเป็นร้อยละ 66.1 ส่วนใหญ่มีบิดาและมารดาอยู่ด้วยกันกับเด็กคิดเป็นร้อยละ 83.9 โดยมีบรรยากาศในครอบครัวที่บกพร่อง คิดเป็นร้อยละ 87.1 ฐานะทางเศรษฐกิจของ

ครอบครัวมีเศรษฐฐานะต่ำ คิดเป็นร้อยละ 59.7 ผู้กระทำรุนแรงกับเด็กส่วนใหญ่เป็นคนคุ้นเคย คิดเป็นร้อยละ 61.3 และผู้กระทำรุนแรงมีการใช้สุรา คิดเป็นร้อยละ 54.9 โดยปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ อายุ มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์การถูกละเลยทอดทิ้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนปัจจัยทางด้านครอบครัว ได้แก่ การอยู่ร่วมกันของบิดามารดากับบุตร มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์การถูกละเลยทอดทิ้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับที่อยู่อาศัย ได้แก่ การย้ายถิ่นของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์การถูกระทำรุนแรงทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับสังคม ได้แก่ แหล่งสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์การถูกระทำรุนแรงทางร่างกายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยในภาพรวมของประสบการณ์การถูกระทำรุนแรง พบว่าปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับสังคม ได้แก่ แหล่งสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์การถูกระทำรุนแรงของเด็ก ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเด็กที่ไม่มีแหล่งสนับสนุนทางสังคมมีความเสี่ยงต่อประสบการณ์การถูกระทำรุนแรง 7.5 เท่าของเด็กที่มีแหล่งสนับสนุนทางสังคม

ศิวพร คารวนันท์ (2551) ศึกษาเรื่อง ปัญหากฎหมายการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 จากการศึกษาพบว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ยังไม่สามารถคุ้มครองและแก้ไขปัญหาเด็กได้ครอบคลุมถึงเด็กทุกคน เนื่องจากกฎหมายกำหนดความหมายของ “เด็ก” คือ บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ โดยไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส ทำให้มาตรการในคุ้มครองเด็กและการแก้ไขปัญหาเด็ก ไม่สามารถบังคับใช้กับเด็กทุกคนและหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองเด็กจากการถูกละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวยังคงมีช่องว่างของกฎหมายให้ผู้กระทำผิดอาศัยเป็นข้อแก้ตัวเพื่อให้พ้นความผิดได้ ทำให้ไม่สามารถคุ้มครองเด็กได้จริง สำหรับการคุ้มครองเด็กในระดับจังหวัดและท้องถิ่นลงไปพบว่า คุณภาพและมาตรฐานยังไม่ทัดเทียมเหมือนเช่นส่วนกลาง การบังคับใช้กฎหมายเพื่อคุ้มครองและแก้ไขปัญหาเด็กยังขาดประสิทธิภาพ การดำเนินงานเพื่อให้ความคุ้มครองเด็กยังไม่ได้รับความเอาใจใส่เท่าที่ควรจากผู้มีหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด และงานสายด่วนเพื่อคุ้มครองเด็กยังไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากยังมีข้อบกพร่องในการทำงานและยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลายของประชาชนทั่วไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การละเมิดสิทธิเด็กในครอบครัวนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสมุทรปราการเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ เด็กนักเรียนหญิงและนักเรียนชายที่มีอายุระหว่าง 12-16 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วยนักเรียนชาย จำนวน 14,558 คน นักเรียนหญิง จำนวน 15,415 คน รวมทั้งสิ้น 29,973 คน (ข้อมูลเดือน มิ.ย. 2555 ของโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 6 จังหวัดสมุทรปราการ)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซซี่และมอร์แกน (สินพันธ์พินิจ 2547: 137) จากประชากรที่เป็นนักเรียนทั้ง 9 โรงเรียน รวม 11,783 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 379 คน แต่ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามและสำรองไว้ทั้งหมดจำนวน 546 คน แต่เมื่อได้คัดกรองเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ที่เคยถูกละเมิดสิทธิได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 151 คน

1.2.2 การสุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างเป็นแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) และการกำหนดขนาดตัวอย่างตามสัดส่วนมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จำแนกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 สมุทรปราการ ออกเป็น 6 อำเภอตามลักษณะเขตการปกครองของจังหวัดสมุทรปราการ ดังนี้ อำเภอบางบ่อ อำเภอบางพลี อำเภอบางเสาธง อำเภอพระประแดง อำเภอพระสมุทรเจดีย์ และอำเภอเมือง

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดขนาดของโรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยกำหนดเลือก 9 โรงเรียนจาก 25 โรงเรียน หลังจากนั้นทำการสุ่มกลุ่ม

ตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากโรงเรียนในแต่ละอำเภอ รายละเอียดดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยม เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

อำเภอ	โรงเรียน	จำนวนนักเรียนรวม (คน)
1. บางบ่อ	บางบ่อวิทยาคม	1,523
	หลวงพ่อบ้านคลองด่านอนุสรณ์	763
2. บางพลี	โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง	1,950
3. บางเสาธง	บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี สมุทรปราการ	1,561
4. พระประแดง	เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ	1,817
	วัดทรงธรรม	1,343
5. พระสมุทรเจดีย์	โรงเรียนมัธยมวัดใหม่สมุทรกิจวิทยาคม	485
6. เมือง	โรงเรียนหาดอมราอักษรลักษณ์วิทยา	1,071
	โรงเรียนมัธยมด่านสำโรง	1,270
รวม		11,783

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียนตามสัดส่วนกับจำนวนประชากรที่มีอยู่ในแต่ละระดับชั้น ตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 1- มัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก โดยเก็บข้อมูลนักเรียนหญิงและนักเรียนชายตามสัดส่วนจำนวนนักเรียน โดยผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้สูตรดังนี้

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง = $\frac{\text{จำนวนตัวอย่าง} \times \text{จำนวนนักเรียน}}{\text{จำนวนนักเรียนทั้งหมด}}$

ตารางที่ 3.2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามระดับชั้น

โรงเรียน	มัธยมศึกษาปีที่ 1		มัธยมศึกษาปีที่ 2		มัธยมศึกษาปีที่ 3		จำนวนนักเรียนรวม	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	จำนวนนักเรียน	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน	กลุ่มตัวอย่าง		
1.บางบัววิทยาคม	530	17	441	14	552	18	1523	49
2.หลวงพ่อบ้านคลองด่านอนุสรณ์	245	8	257	8	261	9	763	25
3.บดินทรเดชา(สิงห์สิงหเสนี)	470	15	496	16	595	19	1561	50
4.โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง	659	21	614	20	677	22	1950	63
5.เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ	571	18	603	19	643	21	1817	58
6.วัดทรงธรรม	474	15	438	14	431	14	1343	43
7.มัธยมด่านสำโรง	402	13	366	12	502	16	1270	41
8.หาดอมราอักษรลักษณ์วิทยา	320	10	372	12	379	12	1071	34
9.มัธยมวัดใหม่สมุทรกิจวิทยาคม	25	1	40	1	420	14	485	16
รวม	3696	119	3627	117	4460	144	11783	379

ทั้งนี้ เมื่อคัดกรองเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ที่เคยถูกละเมิดสิทธิ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 151 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1.2.3 ตัวแปรต้น คือข้อมูลทั่วไปของนักเรียนและครอบครัว ได้แก่ อายุ เพศ ระดับชั้นเรียน สถานการณ์สมรสของบิดาและมารดา ลักษณะครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ลักษณะที่อยู่อาศัย การใช้สารเสพติดของครอบครัว

1.2.4 ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพการถูกละเมิดสิทธิในครอบครัวของเด็ก วิธีการจัดการปัญหาของเด็กผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากนักเรียนถูกละเมิดสิทธิ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะเครื่องมือเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถาม(Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาจากงานวิจัยเรื่อง การกระทำความรุนแรงต่อเด็ก ของสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพ และพิทักษ์สิทธิเด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส(สท.) กระทรวงพัฒนาสังคมและความต้องการของมนุษย์ ซึ่งปรับเนื้อหาให้ตรงตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัยของผู้วิจัย โดยแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนและครอบครัว ที่ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของเด็ก และครอบครัว จำนวน 15 ข้อ ประกอบด้วย อายุ เพศ ระดับชั้นเรียน สถานการณ์สมรสของบิดาและมารดา รูปแบบครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ลักษณะที่อยู่อาศัย พฤติกรรมด้านลบของบิดามารดาและบุคคลในครอบครัว ประวัติการถูกละเมิดสิทธิของ บิดามารดาผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพของนักเรียนในการถูกละเมิดสิทธิ คือความถี่ในการถูกละเมิดของเด็กแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจด้านเพศและการถูกละเลยทอดทิ้งจำนวน 23 ข้อ ประกอบด้วย

ประสิทธิภาพการถูกละเมิดสิทธิด้านร่างกาย	จำนวน	4	ข้อ
ประสิทธิภาพการถูกละเมิดสิทธิด้านจิตใจ	จำนวน	5	ข้อ
ประสิทธิภาพการถูกละเมิดสิทธิด้านเพศ	จำนวน	7	ข้อ
ประสิทธิภาพการถูกละเลยทอดทิ้ง	จำนวน	7	ข้อ
รวมทั้งหมด	จำนวน	23	ข้อ

ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) โดยคำตอบมี 5 ระดับคือ

4	หมายถึง	ถูกกระทำสม่ำเสมอ
3	หมายถึง	ถูกกระทำบ่อยครั้ง
2	หมายถึง	ถูกกระทำบางครั้ง
1	หมายถึง	ถูกกระทำนานนานครั้ง
0	หมายถึง	ไม่เคยถูกกระทำเลย

ตอนที่3 วิธีการจัดการปัญหาการถูกละเมิดจำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วย วิธีการจัดการปัญหา บุคคลและหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือเด็ก

ตอนที่4 ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากนักเรียนถูกละเมิดสิทธิ มีจำนวน5ข้อ ประกอบด้วย ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียน ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับครอบครัวนักเรียน ผลกระทบที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน และปฏิกิริยาที่สังคมหรือชุมชนมีต่อนักเรียน

2.2การสร้างเครื่องมือวิจัย

2.2.1ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง โดยครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.2.2ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากตำราเรียน วิทยานิพนธ์ และคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.2.3กำหนดโครงสร้างเนื้อหาตามกรอบแนวคิด

2.2.4สร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ได้กำหนดไว้

2.2.5นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ได้พิจารณาและปรับแก้ไข

2.2.6ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3ท่าน เป็นผู้พิจารณาความตรงด้านเนื้อหา (content validity) ปรับปรุง และแก้ไข ก่อนนำไปทดลองใช้ (content validity) โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน3 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษา หลังจากนั้นนำไปปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำแบบฟอร์มให้ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นต่อเครื่องมือแต่ละข้อ โดยกำหนดเงื่อนไขดังนี้

ให้ + 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดตรงกับเนื้อหาที่กำหนด

ให้ 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดตรงกับเนื้อหาที่กำหนด

ให้ - 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดไม่ตรงกับเนื้อหาที่กำหนด

ผลการพิจารณารายชื่อนำไปคำนวณค่าดัชนีของความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตร (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ 2542: 66-67) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง
 $\sum R$ หมายถึง ผลรวมความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
 N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

การตัดสินใจว่าข้อคำถามวัดตรงตามเนื้อหาหรือไม่ โดยใช้เกณฑ์ว่าถ้า IOC มากกว่า 0.5 แสดงว่าข้อคำถามวัดตรงตามเนื้อหา แต่ถ้า IOC ต่ำกว่า 0.5 แสดงว่าข้อคำถามวัดไม่ตรงตามเนื้อหา

2.2.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและแก้ไขแล้ว ไปหาความเที่ยงของเนื้อหา โคนนำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน 30 คน

2.2.8 หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .896

2.2.9 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามที่ได้จากการนำไปทดลองใช้

2.2.10 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลจริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังต่อไปนี้

4.1 ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

4.2 ประสานงานกับผู้รับผิดชอบของแต่ละสถานศึกษา โดยชี้แจงวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ โดยสถานศึกษาเป็นผู้จัดเก็บข้อมูลให้จำนวน 8 โรงเรียน และผู้วิจัยจัดเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 1 โรงเรียน

4.3 นำแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบความสมบูรณ์ กำหนดรหัสของแบบสอบถาม รหัสของข้อมูล ทิศคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนและครอบครัวสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

4.2 ประสิทธิภาพของนักเรียนในการถูกละเมิดสิทธิเด็กสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

4.3 วิธีการจัดการปัญหาการถูกละเมิดสิทธิเด็กสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

4.5 ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากที่นักเรียนถูกละเมิดสิทธิ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

5. จริยธรรมการวิจัยและการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงจริยธรรมในการวิจัยและการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างเป็นสิ่งสำคัญเพราะเป็นการวิจัยเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเด็ก เป็นความลับเฉพาะบุคคล จึงเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และกระทำด้วยความระมัดระวัง โดยมีการแจ้งวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทราบ และระบุนอย่างชัดเจนว่าข้อมูลจะถูกเก็บเป็นความลับ การนำเสนอผลการวิจัยจะเป็นภาพรวม ไม่มีการระบุเป็นบุคคล และข้อมูลที่ได้นำมาใช้เฉพาะการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เท่านั้นถ้าไม่ยินดีให้ข้อมูล สามารถปฏิเสธการให้ข้อมูลได้ทันทีและตลอดเวลา และถ้ากลุ่มตัวอย่างมีความประสงค์เข้าร่วมงานวิจัย ต้องลงลายมือชื่อในหนังสือยินยอมให้ข้อมูลไว้เป็นสำคัญ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการละเมิดสิทธิเด็กในครอบครัวนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัว

ตอนที่ 2 ประสบการณ์ของนักเรียนในการถูกละเมิดสิทธิ 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านเพศ และการถูกละเลยทอดทิ้ง

ตอนที่ 3 วิธีการจัดการปัญหาของเด็กนักเรียนภายหลังการถูกละเมิดสิทธิ

ตอนที่ 4 ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากที่นักเรียนถูกละเมิดสิทธิ

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัว โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของคุณลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัวของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดสมุทรปราการ

n = 151		
คุณลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	74	49.01
หญิง	77	50.99
รวม	151	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 151

คุณลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
12	13	8.61
13	54	35.76
14	45	29.80
15	38	25.17
16	1	0.66
รวม	151	100.00
ระดับชั้นเรียน		
มัธยมศึกษาปีที่ 1	71	47.02
มัธยมศึกษาปีที่ 2	33	21.15
มัธยมศึกษาปีที่ 3	47	31.13
รวม	151	100.00
ลำดับบุตร		
คนที่ 1	62	41.06
คนที่ 2	60	39.74
คนที่ 3	21	13.91
คนที่ 4	5	3.31
คนที่ 5	2	1.32
คนที่ 6	1	0.66
รวม	151	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 151		
คุณลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนพี่น้อง		
1 คน	24	15.89
2 คน	72	47.68
3 คน	36	23.84
4 คน	5	3.31
5 คน	5	3.31
6 คน	1	0.66
10 คน	1	0.66
11 คน	1	0.66
รวม	151	100.00
สถานภาพการสมรสของบิดามารดา		
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	86	56.95
บิดามารดาแยกกันอยู่	34	22.52
บิดามารดาหย่าร้าง	19	12.58
บิดาเสียชีวิต	4	2.65
มารดาเสียชีวิต	1	0.66
บิดามีภรรยาใหม่	1	0.66
มารดามีสามีใหม่	5	3.31
อื่นๆ	1	0.66
รวม	151	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 151

คุณลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ดูแลหลัก		
บิดามารดา	70	46.36
บิดา	23	15.23
มารดา	34	22.52
ญาติ	11	7.28
บิดาเลี้ยง	2	1.32
มารดาเลี้ยง	3	1.99
บิดาบุญธรรม	1	0.66
มารดาบุญธรรม	2	1.32
คนอื่น ๆ	5	3.31
รวม	151	100.00
สมาชิกในครอบครัว		
มีเพียงพ่อแม่และลูก	64	42.38
มีทั้งพ่อแม่ลูก ปู่ ย่า ตา ยาย และญาติคนอื่น ๆ	51	33.77
อื่น ๆ	36	23.84
รวม	151	100.00
จำนวนสมาชิก		
2 คน	6	3.97
3 คน	9	5.96
4 คน	55	36.42
5 คน	28	18.54
6 คน	14	9.27
7 คน	15	9.93
8 คน	7	4.64
รวม	134	88.73

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 151

คุณลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนสมาชิก		
9 คน	3	1.99
10 คน	6	3.97
11 คน	4	2.65
12 คน	1	0.66
13 คน	1	0.66
15 คน	1	0.66
16 คน	1	0.66
รวม	151	100.00
การศึกษาสูงสุดของบิดา		
ประถมศึกษา	48	31.79
มัธยมศึกษาตอนต้น	34	22.52
มัธยมศึกษาตอนปลาย	33	21.85
ปวช. / ปวส. / อนุปริญญา	22	14.57
ปริญญาตรี	5	3.31
อื่น ๆ	9	5.96
รวม	151	100.00
การศึกษาสูงสุดของมารดา		
ไม่เคยเรียน	3	1.99
ประถมศึกษา	61	40.40
มัธยมศึกษาตอนต้น	31	20.53
มัธยมศึกษาตอนปลาย	27	17.88
ปวช. / ปวส. / อนุปริญญา	14	9.27
รวม	136	90.07

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 151		
คุณลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษาสูงสุดของมารดา		
ปริญญาตรี	2	1.32
อื่น ๆ	13	8.61
รวม	151	100.00
สัมพันธภาพของนักเรียนกับบิดามารดาและคนอื่นภายในครอบครัว		
สนิทสนมใกล้ชิดดีมาก	47	31.13
สนิทสนมใกล้ชิดดี	69	45.70
เฉย ๆ	30	19.87
ห่างเหินกัน	2	1.32
สัมพันธภาพไม่ดี	2	1.32
อื่น ๆ	1	0.66
รวม	151	100.00
ฐานะของครอบครัว		
ร่ำรวย	1	0.66
พอมีพอกิน	142	94.04
ยากจน	7	4.64
อื่น ๆ	1	0.66
รวม	151	100.00
ลักษณะที่อยู่อาศัยของนักเรียน		
ไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง	2	1.32
ห้องแถว	10	6.62
แฟลต	8	5.30
รวม	20	13.24

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 151		
คุณลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะที่อยู่อาศัยของนักเรียน		
ทาวเฮาส์	21	13.91
บ้านเช่า	43	28.48
บ้านเล็ก คับแคบ	4	2.65
บ้านเดี่ยวหรือบ้านจัดสรร	39	25.83
อื่น ๆ	24	15.89
รวม	151	100.00
การแบ่งห้องนอนในบ้าน		
มีการแบ่งห้องนอนเป็นสัดส่วน	102	67.55
ไม่มีการแบ่งห้องนอนเป็นสัดส่วน	36	23.84
เด็กหญิงนอนรวมในห้องเดียวกันกับผู้ชาย	1	0.66
มีห้องแยก แต่ไม่มีประตูหรือไม่มีที่ล็อก	8	5.30
อื่น ๆ	4	2.65
รวม	151	100.00
การดื่มสุราของบิดา มารดาและบุคคลในครอบครัว		
มี	81	53.64
ไม่มี	24	15.89
ไม่ตอบ	46	30.46
รวม	151	100.00
การทะเลาะกันของบิดา มารดาและบุคคลในครอบครัว		
มี	54	35.76
ไม่มี	35	23.18
ไม่ตอบ	62	41.06
รวม	151	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 151		
คุณลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
การทำร้ายร่างกายของบิดา มารดาและบุคคลในครอบครัว		
มี	11	7.28
ไม่มี	49	32.45
ไม่ตอบ	91	60.26
รวม	151	100.00
การใช้ยาเสพติดของบิดามารดาและบุคคลในครอบครัว		
มี	10	6.62
ไม่มี	48	31.79
ไม่ตอบ	93	61.59
รวม	151	100.00
ประวัติการถูกละเมิดสิทธิของบิดามารดา		
มี	5	3.31
ไม่มี	99	65.56
ไม่ทราบ	0	0.00
ไม่ตอบ	47	31.13
รวม	151	100.00

จากผลการวิเคราะห์คุณลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัวที่เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดสมุทรปราการ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. เพศของนักเรียน จำนวนนักเรียนมีทั้งหมด 151 คน เป็นเพศชาย จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 49.01 และเพศหญิง จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 50.99

2. อายุ นักเรียนส่วนใหญ่ อายุ 13 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 35.76 รองลงมา อายุ 14 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 29.80 อายุ 15 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 25.17 อายุ 12 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 8.61 และอายุ 16 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66

3. ระดับชั้นเรียน ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 71 คนคิด

เป็นร้อยละ 47.02 รองลงมา มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 31.13 และมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 21.15

4. ลำดับบุตร ส่วนใหญ่เป็นบุตรคนที่ 1 จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 41.06 รองลงมา เป็นบุตรคนที่ 2 จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 39.74 เป็นบุตรคนที่ 3 จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 13.91 เป็นบุตรคนที่ 4 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.31 และเป็นบุตรคนที่ 5 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32 และบุตรคนที่ 6 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66

5. จำนวนพี่น้องโดยส่วนใหญ่มีพี่น้อง 2 คน จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 47.68 รองลงมา มีพี่น้อง 3 คน จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 23.84 เป็นบุตรคนเดียว จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 15.89 มีพี่น้อง 4 คน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.31 มีพี่น้อง 5 คน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.31 มีพี่น้อง 6 คน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66 มีพี่น้อง 10 คน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66 และมีพี่น้อง 11 คน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66

6. สถานภาพการสมรสของบิดามารดา โดยส่วนใหญ่ยังอยู่ด้วยกัน จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 56.95 รองลงมาบิดามารดาแยกกันอยู่ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 22.52 บิดามารดาหย่าร้าง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.58 มารดามีสามีใหม่ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.31 บิดาเสียชีวิต จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.65 และมารดาเสียชีวิต บิดามีภรรยาใหม่ มีจำนวนเท่า ๆ กัน คือ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66 และอื่นๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66

7. ผู้ที่ดูแลหลัก ส่วนใหญ่ได้แก่ บิดามารดา จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 46.36 รองลงมา มารดา จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 22.52 บิดา จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 15.23 ญาติ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.28 อื่น ๆ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.31 มารดาเลี้ยง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.99 บิดาเลี้ยงและมารดาบุญธรรมเท่ากันคือ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32 และบิดาบุญธรรม จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66

8. สมาชิกในครอบครัว โดยส่วนใหญ่มีเพียงพ่อแม่และลูก จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 42.38 รองลงมา มีทั้งพ่อแม่ ลูก ปู่ย่า ตายาย และญาติคนอื่น จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 33.77 และอื่น ๆ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 23.84

9. จำนวนสมาชิกในครอบครัว โดยส่วนใหญ่มี 4 คน จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 36.42 รองลงมา มีสมาชิก 5 คน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 18.54 มีสมาชิก 7 คน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 9.93 มีสมาชิก 6 คน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 9.27 มีสมาชิก 3 คน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.96 มีสมาชิก 8 คน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.64 และมีสมาชิก 2 คน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.97

10. การศึกษาสูงสุดของบิดา ส่วนใหญ่ศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 48 คน คิดเป็น

ร้อยละ 31.79 รองลงมามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 22.52 มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 21.85 ปวช./ปวส./อนุปริญญา จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 14.57 อื่น ๆ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.96 และปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.31

11. การศึกษาสูงสุดของมารดา ส่วนใหญ่ศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 40.40 รองลงมา มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 20.53 มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 17.88 ปวช./ปวส./อนุปริญญา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 9.27 ไม่เคยเรียน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.99 และปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32

12. สัมพันธภาพของนักเรียนกับบิดามารดาและคนอื่นในครอบครัว ส่วนใหญ่มีความสนิทสนมใกล้ชิดดี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 45.70 รองลงมาสนิทสนมใกล้ชิดดีมาก จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 31.13 เฉย ๆ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 19.87 ห่างเหินกันและสัมพันธภาพไม่ดีเท่ากัน จำนวนอย่างละ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32 และอื่น ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66

13. ฐานะของครอบครัว ส่วนใหญ่พอมีพอกิน จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 94.04 รองลงมาฐานะยากจน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.64 และฐานะร่ำรวยกับอื่น ๆ เท่ากัน จำนวนอย่างละ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66

14. ลักษณะที่อยู่อาศัย ส่วนใหญ่เป็นบ้านเช่า จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 28.48 รองลงมา บ้านเดี่ยวหรือบ้านจัดสรร จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 25.83 อื่น ๆ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 15.89 ทาวเฮาส์จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 13.91 ห้องแถว จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.62 แฟลต จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.30 บ้านเล็ก คับแคบ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.65 และ ไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32

15. การแบ่งห้องนอนในบ้าน ส่วนใหญ่มีการแบ่งห้องนอนเป็นสัดส่วน จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 67.55 รองลงมา ไม่มีการแบ่งห้องนอนเป็นสัดส่วน จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 23.84 มีห้องแยก แต่ไม่มีประตูหรือไม่มีที่ล็อค จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.30 อื่น ๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.65 และเด็กหญิงนอนรวมในห้องเดียวกันกับผู้ชาย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66

16. การดื่มสุราของบิดา มารดาและบุคคลในครอบครัว ส่วนใหญ่ มีการดื่มสุรา จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 53.64 ไม่ดื่ม จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 30.46 และไม่มีการดื่มสุรา จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 15.89

17. การทะเลาะกันของบิดา มารดาและบุคคลในครอบครัว ส่วนใหญ่ ไม่ตอบ จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 41.06 มีการทะเลาะกัน จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 35.76 และไม่มี การทะเลาะกัน จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 23.18

18. การทำร้ายร่างกายของบิดา มารดาและบุคคลในครอบครัว ส่วนใหญ่ ไม่ตอบ จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 60.26 ไม่มีทำร้ายร่างกายกัน จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 32.45 และมีการทำร้ายร่างกายกัน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.28

19. การใช้ยาเสพติดของบิดา มารดาและบุคคลในครอบครัว ส่วนใหญ่ ไม่ตอบ มี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 61.59 ไม่มีการใช้การใช้จ่ายยาเสพติด จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 31.79 และมีการใช้จ่ายยาเสพติด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.62

20. ประวัติการถูกละเมิดสิทธิของบิดามารดา ส่วนใหญ่ ไม่มีประวัติการถูกละเมิดสิทธิ ของบิดามารดา จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 65.56 ไม่ตอบ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 31.13 มี ประวัติการถูกละเมิดสิทธิของบิดามารดา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.31

ตอนที่ 2 ประสพการณ์ของนักเรียนในการถูกละเมิดสิทธิ 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านเพศ และการถูกละเลยทอดทิ้ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ประสพการณ์ของนักเรียนในการถูกละเมิดสิทธิ 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านเพศ และการถูกละเลยทอดทิ้ง โดยการหาค่าความถี่และร้อยละ ดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน ร้อยละและระดับการถูกละเมิดสิทธิเด็กในครอบครัวนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดสมุทรปราการ (ด้านร่างกาย)

ด้านร่างกาย	จำนวน	ร้อยละ
ใช้มือและเท้าทำร้ายอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย ทำให้มีรอยฟกช้ำหรือมีบาดแผลเล็กน้อยเช่น ตึงผม กัด ผลัก เหวี่ยง กระทบ หยิก ข่วน ตบหน้า บีบคอ รัดคอ		
นาน ๆ ครั้ง	44	29.14
บางครั้ง	10	6.62
สม่ำเสมอ	2	1.32
ไม่ระบุ	95	62.91
รวม	151	100.00
ใช้มือและเท้าทำร้ายอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย ทำให้มีอาการบาดเจ็บเล็กน้อยถึงขั้นรุนแรงเช่น ตะ ต่อย กระแทบ จับหัวโขกหรือจับกระแทกกับของแข็งหรือขว้างปาสิ่งของใส่		
นาน ๆ ครั้ง	23	15.23
บางครั้ง	14	9.27
บ่อยครั้ง	7	4.64
ไม่ระบุ	107	70.86
รวม	151	100.00
ใช้อาวุธหรือของมีคมทำร้ายอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย เช่น เข็มตีด้ายไม้ เข็มขัด ไม้แขวนเสื้อ ไม้กวาด สายไฟ หรือของมีคม		
นาน ๆ ครั้ง	38	25.17
บางครั้ง	14	9.27
บ่อยครั้ง	8	5.30
สม่ำเสมอ	4	2.65
ไม่ระบุ	87	57.62
รวม	151	100.00

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n = 151

ด้านร่างกาย	จำนวน	ร้อยละ
นาบหรือจี้ด้วยของร้อน เช่น ใช้บุหรี่จี้ น้ำร้อนลวก เตาไร้คนาบ		
นาน ๆ ครั้ง	6	3.97
บางครั้ง	1	0.66
บ่อยครั้ง	1	0.66
สม่ำเสมอ	1	0.66
ไม่ระบุ	142	94.04
รวม	151	100.00

จากผลวิเคราะห์ ประสิทธิภาพการถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว ด้านร่างกาย นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดสมุทรปราการ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว โดยใช้มือและเท้าทำร้าย อวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย ทำให้มีรอยฟกช้ำหรือมีบาดแผลเล็กน้อย เช่น ดึงผม กัด ผลัก เหวี่ยง กระชาก หยิก ข่วน ตบหน้า บีบคอ รัดคอ ส่วนใหญ่ไม่ระบุการถูกละเมิดสิทธิ จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 62.91 รองลงมา นาน ๆ ครั้ง จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 29.14 บางครั้ง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.62 และสม่ำเสมอ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32

2. กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว โดยใช้มือและเท้าทำร้าย อวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ทำให้มีอาการบาดเจ็บเล็กน้อยถึงขั้นรุนแรง เช่น ตะบอย กระแทบ จับหัวโขกหรือจับกระแทกกับของแข็งหรือขว้างปาสิ่งของใส่ ส่วนใหญ่ไม่ระบุการถูกละเมิดสิทธิ จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 70.86 รองลงมา นาน ๆ ครั้งจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 15.23 บางครั้ง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 9.27 และบ่อยครั้ง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.64

3. กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว โดยใช้อาวุธหรือของมีคมทำร้ายอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น เมียนตีด้วยไม้ เข็มขัด ไม้แขวนเสื้อ ไม้กวาด สายไฟ หรือของมีคม ส่วนใหญ่ไม่ระบุการถูกละเมิดสิทธิ จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 57.62 นาน ๆ ครั้ง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 25.17 บางครั้ง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 9.27 บ่อยครั้ง 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.30 และสม่ำเสมอ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.65

4. กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว โดยนابหรือจี้ด้วยของร้อน เช่น ไข่มุหรือจี้ น้ำร้อนลวก เตาเร็ดนاب ส่วนใหญ่ไม่ระบุงการถูกละเมิดสิทธิ จำนวน 142 คน คิดเป็น ร้อยละ 94.04 นาน ๆ ครั้ง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.97 และบางครั้ง บ่อยครั้ง และสม่ำเสมอ จำนวนเท่ากันคือ อย่างละ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน ร้อยละและระดับการถูกละเมิดสิทธิเด็กในครอบครัวนักเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดสมุทรปราการ (ด้านจิตใจ)

n = 151		
ด้านจิตใจ	จำนวน	ร้อยละ
ใช้น้ำเสียงหรือคำพูดอันหยาบคายที่แสดงถึงการประชด		
ประชัน หรือพูดถูกเหยียดหยาม เช่นตวาด ตะคอก		
ดูดำ ดูถูก หรือพูดสกิดจูด้อย		
นาน ๆ ครั้ง	70	46.36
บางครั้ง	33	21.85
บ่อยครั้ง	11	7.28
สม่ำเสมอ	12	7.95
ไม่ระบุ	25	16.56
รวม	151	100.00
พูดข่มขู่เพื่อแสดงให้หวาดกลัวหรือแสดงว่าไม่รัก ไม่สนใจ ไม่เลี้ยงดู		
นาน ๆ ครั้ง	59	39.07
บางครั้ง	23	15.23
บ่อยครั้ง	6	3.97
สม่ำเสมอ	9	5.96
ไม่ระบุ	54	35.76
รวม	151	100.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n = 151		
ด้านจิตใจ	จำนวน	ร้อยละ
ห้ามไม่ให้ออกจากบ้าน กักบริเวณ หรือห้ามไม่ให้เข้าบ้าน		
ไล่ออกจากบ้าน หรือห้ามไม่ให้คบเพื่อน		
นาน ๆ ครั้ง	39	25.83
บางครั้ง	17	11.26
บ่อยครั้ง	3	1.99
สม่ำเสมอ	4	2.65
ไม่ระบุ	88	58.28
รวม	151	100.00
พบเห็นบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวทะเลาะ ตบตี		
หรือการทำร้ายร่างกายกัน		
นาน ๆ ครั้ง	23	15.23
บางครั้ง	12	7.95
บ่อยครั้ง	3	1.99
สม่ำเสมอ	8	5.30
ไม่ระบุ	105	69.54
รวม	151	100.00
บังคับให้รับผิดชอบงานที่เกินกำลังหรือเกินวัยหรือบังคับให้		
ทำงานผิดกฎหมาย เช่น ขายยาเสพติด ขายของบนผิวจราจร		
เสิร์ฟอาหารในเวลากลางคืน เป็นต้น		
นาน ๆ ครั้ง	16	10.60
บางครั้ง	4	2.65
บ่อยครั้ง	4	2.65
สม่ำเสมอ	1	0.66
ไม่ระบุ	126	83.44
รวม	151	100.00

จากผลวิเคราะห์ ประสพการณ์การถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว ด้าน
จิตใจ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดสมุทรปราการ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว โดยใช้ น้ำเสียงหรือคำพูดอัน
หยาบคายที่แสดงถึงการประชดประชันหรือพูดดูถูกเหยียดหยาม เช่น ตวาด ตะคอก ดุด่า ดูถูก หรือ
พูดสกิดจูด้อย ส่วนใหญ่เป็นนาน ๆ ครั้ง จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 46.36 รองลงมาบางครั้ง
จำนวน 33 คน จำนวน 21.85 ไม่ระบุ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 16.56 เสมอ จำนวน 12 คน
คิดเป็นร้อยละ 7.95 และบ่อยครั้ง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.28

2. กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว โดยพูดข่มขู่เพื่อแสดงให้
หวาดกลัวหรือแสดงว่าไม่รัก ไม่สนใจ ไม่เลียดดู ส่วนใหญ่เป็นนาน ๆ ครั้ง จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อย
ละ 39.07 รองลงมาไม่ระบุ จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 35.76 บางครั้ง จำนวน 23 คน คิดเป็น
ร้อยละ 15.23 และเสมอ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.96 และบ่อยครั้ง จำนวน 6 คน คิดเป็น
ร้อยละ 3.97

3. กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว โดยห้ามไม่ให้ออกจากบ้าน
กักบริเวณ หรือห้ามไม่ให้เข้าบ้าน ไล่ออกจากบ้าน หรือห้ามไม่ให้คบเพื่อน ส่วนใหญ่ไม่ระบุ จำนวน
88 คน คิดเป็นร้อยละ 58.28 รองลงมานาน ๆ ครั้ง จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 25.83 บางครั้ง
จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 11.26 เสมอ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.65 และบ่อยครั้ง
จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.99

4. กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว โดยพบเห็นบิดามารดาหรือ
บุคคลในครอบครัวทะเลาะ ตบตี ทำร้ายร่างกายกัน ส่วนใหญ่ไม่ระบุ จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ
69.54 รองลงมานาน ๆ ครั้ง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 15.23 บางครั้ง จำนวน 12 คน คิดเป็น
ร้อยละ 7.95 เสมอ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.30 และบ่อยครั้ง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ
1.99

5. กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว โดยบังคับให้รับผิดชอบงานที่
เกินกำลังหรือเกินวัยหรือบังคับให้ทำงานผิดกฎหมาย เช่น ขายยาเสพติด ขายของบนผิวจราจรหรือ
เสิร์ฟอาหารในเวลากลางคืน ส่วนใหญ่ไม่ระบุ จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 83.44 รองลงมานาน
ๆ ครั้ง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.60 บางครั้งและบ่อยครั้ง เท่ากันคือ จำนวนอย่างละ 4 คน
คิดเป็นร้อยละ 2.65 และเสมอ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน ร้อยละและระดับการถูกละเมิดสิทธิเด็กในครอบครัวนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดสมุทรปราการ (ด้านเพศ)

ด้านเพศ	จำนวน	ร้อยละ
พูดลามก ลวนลาม		
นาน ๆ ครั้ง	8	5.30
บางครั้ง	3	1.99
บ่อยครั้ง	-	-
สม่ำเสมอ	-	-
ไม่ระบุ	140	92.72
รวม	151	100
ให้ดูรูปภาพโป๊ วิดีโอลามก โชว์อวัยวะเพศให้ดู		
นาน ๆ ครั้ง	2	1.32
บางครั้ง	2	1.32
บ่อยครั้ง	2	1.32
สม่ำเสมอ	2	1.32
ไม่ระบุ	143	94.70
รวม	151	100.00
แอบดูเวลาอาบน้ำ แอบถ่ายรูปภาพ วิดีโอหรือคลิปโป๊		
นาน ๆ ครั้ง	2	1.32
บางครั้ง	2	1.32
บ่อยครั้ง	2	1.32
สม่ำเสมอ	-	-
ไม่ระบุ	145	96.03
รวม	151	100.00

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n = 151		
ด้านเพศ	จำนวน	ร้อยละ
ถ่ายรูปภาพ วีดีโอ หรือคลิปไป ขณะร่วมเพศแล้วนำมา ชมชู้เอาเงินหรือสิ่งของหรือนำไปขาย		
นาน ๆ ครั้ง	3	1.99
บางครั้ง	-	-
บ่อยครั้ง	1	0.66
สม่ำเสมอ	-	-
ไม่ระบุ	147	97.35
รวม	151	100.00
ถูกจับต้อง กอดจูบ ลูบคลำร่างกายและอวัยวะเพศ		
นาน ๆ ครั้ง	1	0.66
บางครั้ง	-	-
บ่อยครั้ง	2	1.32
สม่ำเสมอ	-	-
ไม่ระบุ	148	98.01
รวม	151	100.00
ล่อลวงหรือบังคับหรือมอมเมาด้วยยาหรือสุรา ให้จับต้อง อวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายรวมถึงบังคับให้ร่วมเพศ		
นาน ๆ ครั้ง	4	2.65
บางครั้ง	-	-
บ่อยครั้ง	-	-
สม่ำเสมอ	-	-
ไม่ระบุ	147	97.35
รวม	151	100.00

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n = 151		
ด้านเพศ	จำนวน	ร้อยละ
ล่อวงหรือบังคับให้ขายบริการทางเพศ		
นาน ๆ ครั้ง	2	1.32
บางครั้ง	1	0.66
บ่อยครั้ง	1	0.66
สม่ำเสมอ	-	-
ไม่ระบุ	147	97.35
รวม	151	100.00

จากผลวิเคราะห์ ประสพการณ์การถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว ด้านเพศ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดสมุทรปราการ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว โดยการพูดลามก ลวนลาม
ส่วนใหญ่ไม่ระบุ จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 92.72 รองลงมานาน ๆ ครั้ง จำนวน 8 คน คิดเป็น
ร้อยละ 5.30 และบางครั้ง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.99

2. กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว โดยให้ดูรูปภาพโป๊ วิดีโอลามก
โชว์อวัยวะเพศให้ดู ส่วนใหญ่ไม่ระบุ จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 94.70 รองลงมานาน ๆ ครั้ง
บางครั้ง บ่อยครั้ง และสม่ำเสมอ จำนวนอย่างละเท่ากันคือจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32

3. กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว โดยแอบดูเวลาอาบน้ำ แอบ
ถ่ายรูปภาพ วิดีโอหรือคลิปโป๊ ส่วนใหญ่ไม่ระบุ จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 96.03 รองลงมา
นาน ๆ ครั้ง บางครั้งและบ่อยครั้ง จำนวนอย่างละเท่ากันคือจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32

4. กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว โดยถ่ายรูปภาพ วิดีโอ หรือ
คลิปโป๊ ขณะร่วมเพศแล้วนำมาชมข่มขู่เอาเงินหรือสิ่งของหรือนำไปขาย ส่วนใหญ่ไม่ระบุ จำนวน 147
คน คิดเป็นร้อยละ 97.35 รองลงมานาน ๆ ครั้ง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.99 และบ่อยครั้ง
จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66

5. กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว โดยถูกจับต้อง กอดจูบ ลูบ
คลำร่างกายและอวัยวะเพศ ส่วนใหญ่ไม่ระบุ จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 98.01 รองลงมา
บ่อยครั้ง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32 และนาน ๆ ครั้ง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66

6. กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว โดยล่อลวงหรือบังคับหรือมอมเมาด้วยยาหรือสุราให้จับต้องอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายรวมถึงบังคับให้ร่วมเพศ ส่วนใหญ่ไม่ระบุ จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 97.35 รองลงมา นาน ๆ ครั้ง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.65

7. กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว โดยล่อลวงหรือบังคับให้ขายบริการทางเพศ ส่วนใหญ่ไม่ระบุ จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 97.35 รองลงมา นาน ๆ ครั้ง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32 บางครั้งและบ่อยครั้ง อย่างละเท่ากันคือจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวน ร้อยละและระดับการถูกละเมิดสิทธิเด็กในครอบครัวนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดสมุทรปราการ (การถูกละเลยทอดทิ้ง)

n = 151		
การถูกละเลยทอดทิ้ง	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับอาหารไม่ครบทุกมื้อหรือไม่ให้เงินใช้		
นาน ๆ ครั้ง	27	17.88
บางครั้ง	11	7.28
บ่อยครั้ง	2	1.32
สม่ำเสมอ	4	2.65
ไม่ระบุ	107	70.86
รวม	151	100.00
ไม่มีเสื้อผ้าที่เหมาะสมและเพียงพอกับอากาศให้สวมใส่		
นาน ๆ ครั้ง	5	3.31
บางครั้ง	5	3.31
บ่อยครั้ง	2	1.32
สม่ำเสมอ	1	0.66
ไม่ระบุ	138	91.39
รวม	151	100.00

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

n = 151		
ด้านการถูกละเลยทอดทิ้ง	จำนวน	ร้อยละ
บ้านที่อยู่อาศัยมีสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการเกิดอันตราย		
หรือไม่ถูกสุขลักษณะ เช่น มีหลุมลึก ท่อไม่มีฝาปิด สกปรก		
เป็นแหล่งผลิตเชื้อโรค เป็นต้น		
นาน ๆ ครั้ง	18	11.92
บางครั้ง	5	3.31
บ่อยครั้ง	1	0.66
สม่ำเสมอ	1	0.66
ไม่ระบุ	126	83.45
รวม	151	100.00
ไม่ดูแลหรือไม่พาไปหาหมอเวลาบาดเจ็บหรือเจ็บป่วย		
นาน ๆ ครั้ง	9	5.96
บางครั้ง	3	1.99
บ่อยครั้ง	1	0.66
สม่ำเสมอ	1	0.66
ไม่ระบุ	137	90.73
รวม	151	100
ไม่ดูแลเอาใจใส่ในการเลี้ยงดู และอบรมสั่งสอน หรือไม่ให้		
ความรัก ความอบอุ่น		
นาน ๆ ครั้ง	16	10.60
บางครั้ง	3	1.99
บ่อยครั้ง	2	1.32
สม่ำเสมอ	2	1.32
ไม่ระบุ	128	84.77
รวม	151	100.00

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

n = 151		
ด้านการถูกละเลยทอดทิ้ง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ส่งเรียนหนังสือ		
นาน ๆ ครั้ง	5	3.31
บางครั้ง	2	1.32
บ่อยครั้ง	1	0.66
สม่ำเสมอ	1	0.66
ไม่ระบุ	142	94.04
รวม	151	100.00
ทอดทิ้งให้อยู่บ้านตามลำพัง ถูกนำไปทิ้งไว้ที่อื่น เช่น บ้านญาติ บ้านคนรู้จัก สถานสงเคราะห์ เป็นต้น		
นาน ๆ ครั้ง	15	9.93
บางครั้ง	6	3.97
บ่อยครั้ง	4	2.65
สม่ำเสมอ	2	1.32
ไม่ระบุ	124	82.12
รวม	151	100.00

จากผลวิเคราะห์ ประสพการณ์การถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว การถูกละเลยทอดทิ้ง นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดสมุทรปราการ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว โดยได้รับอาหารไม่ครบทุกมื้อ หรือไม่ให้เงินใช้ ส่วนใหญ่ไม่ระบุ จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 70.86 รองลงมา นาน ๆ ครั้ง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 17.88 บางครั้ง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.28 สม่ำเสมอ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.65 และบ่อยครั้ง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32

2. กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว โดยไม่มีเสื้อผ้าที่เหมาะสม และเพียงพอกับอากาศให้สวมใส่ ส่วนใหญ่ไม่ระบุ จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 91.39 รองลงมา

นาน ๆ ครั้งและบางครั้ง อย่างละเท่ากันคือ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.31 และสม่ำเสมอ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66

3. กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว โดยบ้านที่อยู่อาศัยมีสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการเกิดอันตราย หรือไม่ถูกสุขลักษณะ เช่น มีหลุมลึก ท่อไม่มีฝาปิดสกปรก เป็นแหล่งผลิตเชื้อโรค ส่วนใหญ่ไม่ระบุ จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 83.45 รองลงมานาน ๆ ครั้ง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 11.92 บางครั้ง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.31 และบ่อยครั้ง และสม่ำเสมอ อย่างละเท่ากันคือจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66

4. กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว โดยไม่ดูแลหรือไม่พาไปหาหมอเวลาบาดเจ็บหรือเจ็บป่วย ส่วนใหญ่ไม่ระบุ จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 90.73 รองลงมานาน ๆ ครั้ง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.96 บางครั้ง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.99 และบ่อยครั้งกับสม่ำเสมอ อย่างละเท่ากัน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66

5. กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว โดยไม่ดูแลเอาใจใส่ในการเลี้ยงดู และอบรมสั่งสอน หรือไม่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่วนใหญ่ไม่ระบุ จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 84.77 รองลงมานาน ๆ ครั้ง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.60 บางครั้ง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.99 และบ่อยครั้งและสม่ำเสมอ อย่างละเท่ากันคือ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32

6. กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว โดยไม่ส่งเรียนหนังสือ ส่วนใหญ่ไม่ระบุ จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 94.04 รองลงมานาน ๆ ครั้ง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.31 บางครั้ง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32 และบ่อยครั้งกับสม่ำเสมอ อย่างละเท่ากันจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66

7. กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว โดยทอดทิ้งให้อยู่บ้านตามลำพัง ให้นำไปทิ้งไว้ที่อื่น เช่น บ้านญาติ บ้านคนรู้จัก สถานสงเคราะห์ ส่วนใหญ่ไม่ระบุ จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 82.12 รองลงมานาน ๆ ครั้ง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 9.93 บางครั้ง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.97 บ่อยครั้ง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.65 และสม่ำเสมอ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32

ตอนที่ 3 วิธีการจัดการปัญหาของเด็กนักเรียนภายหลังการถูกละเมิดสิทธิ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล วิธีการจัดการปัญหาของเด็กนักเรียนภายหลังการถูกละเมิดสิทธิ โดยการหาค่าความถี่และร้อยละ ดังนี้

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของวิธีการจัดการปัญหาของเด็กนักเรียนภายหลังการถูกละเมิดสิทธิ

n = 151		
วิธีการจัดการปัญหาของเด็กภายหลังถูกละเมิดสิทธิ	จำนวน	ร้อยละ
มีผู้อื่นรับทราบหรือพบเห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น		
มี	24	15.89
ไม่มี	88	58.28
ไม่ทราบ	39	25.83
รวม	151	100.00
บุคคลในครอบครัวที่นักเรียนเล่าเหตุการณ์ให้ฟัง		
บิดา	61	40.40
มารดา	47	31.13
บิดาเลี้ยง	1	0.66
มารดาเลี้ยง	1	0.66
บิดาบุญธรรม	2	1.32
มารดาบุญธรรม	1	0.66
ญาติ	16	10.60
ไม่ระบุ	22	14.57
รวม	151	100.00
บุคคลภายนอกครอบครัวที่นักเรียนเล่าเหตุการณ์ให้ฟัง		
เพื่อนสนิท	90	59.60
เพื่อนบ้าน	9	5.96
ครู, อาจารย์	21	13.91
คนรัก	3	1.99
ญาติ	8	5.30
ไม่ระบุ	20	13.25
รวม	151	100.00

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

n=151		
วิธีการจัดการปัญหาของเด็กภายหลังถูกละเมิดสิทธิ	จำนวน	ร้อยละ
พฤติกรรมหลังการถูกละเมิดสิทธิ		
ปิดเป็นความลับ	55	36.42
เคยกิดหนีออกจากบ้าน	29	19.21
เคยกิดฆ่าตัวตาย	6	3.97
หนีออกจากบ้าน	3	1.99
ทำร้ายตนเอง / พยายามฆ่าตัวตาย	1	0.66
ประชดชีวิตด้วยการดื่มสุรา/ใช้สารเสพติดเพื่อลืมปัญหา	1	0.66
ไปแจ้งความกับตำรวจ	19	12.58
เข้าวัดฟังธรรม/ไปบวช	5	3.31
ลาออกจากโรงเรียน	1	0.66
แจ้งหน่วยงานอื่น	3	1.99
ไม่ระบุ	28	18.54
รวม	151	100.00
มีบุคคลหรือหน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลือหรือแก้ปัญหา		
มี	143	74.70
ไม่มี	7	4.64
ไม่ระบุ	1	0.66
รวม	151	100.00
หน่วยงานที่ขอความช่วยเหลือหลังจากถูกละเมิดสิทธิ		
สถานีตำรวจ	56	37.09
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ	9	5.96
สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดสมุทรปราการ	1	0.66
บ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดสมุทรปราการ	1	0.66
รวม	67	44.37

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

n = 151		
วิธีการจัดการปัญหาของเด็กภายหลังถูกละเมิดสิทธิ	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยงานที่ขอความช่วยเหลือหลังจากถูกละเมิดสิทธิ		
มูลนิธิเด็กโสสะในพระบรมราชินูปถัมภ์		
จังหวัดสมุทรปราการ	2	1.32
สถานสงเคราะห์เด็กบ้านตะวันใหม่ จ.สมุทรปราการ	1	0.66
บ้านพิทักษ์เด็กหญิงเร่ร่อนสมุทรปราการ	0	0.00
ศูนย์ประชาบดี	0	0.00
มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก	1	0.66
มูลนิธิปวีณา หงสกุล	3	1.99
ไม่ระบุ	77	50.99
รวม	151	100.00
วิธีการของบุคคลหรือหน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลือ		
ให้ปิดเป็นความลับกับผู้กระทำการละเมิด	24	15.89
พาไปแจ้งความดำเนินคดี	39	25.83
ให้ย้ายไปอยู่ที่อื่น	9	5.96
แจ้งและส่งเรื่องต่อหน่วยงานอื่น	1	0.66
ไม่ระบุ	78	51.66
รวม	151	100.00

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล วิธีการจัดการปัญหาของเด็กนักเรียนภายหลังการถูกละเมิดสิทธิ อภิปรายผลดังนี้

1. มีผู้อื่นรับทราบหรือพบเห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ส่วนใหญ่ไม่มีผู้พบเห็นเหตุการณ์การถูกละเมิดสิทธิ จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 58.28 รองลงมาไม่ทราบว่ามิผู้พบเห็นเหตุการณ์หรือไม่ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 25.83 และมีผู้พบเห็นเหตุการณ์ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 15.89

2. บุคคลในครอบครัวที่นักเรียนเล่าเหตุการณ์ให้ฟัง ส่วนใหญ่ได้แก่ บิดา จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 40.40 รองลงมา ได้แก่ มารดา จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 31.13 ไม่ระบุ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 14.57 ญาติ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.60 บิดาบุญธรรม จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32 และ มารดาเลี้ยง บิดาเลี้ยง มารดาบุญธรรม อย่างละเท่ากันคือ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66

3. บุคคลนอกครอบครัวที่นักเรียนเล่าเหตุการณ์ให้ฟัง ส่วนใหญ่เป็นเพื่อนสนิท จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 59.60 รองลงมาครู, อาจารย์ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 13.91 ไม่ระบุ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 13.25 เพื่อนบ้าน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.96 ญาติ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.30 และ คนรัก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.99

4. พฤติกรรมหลังการละเมิดสิทธิ ส่วนใหญ่ปิดเป็นความลับ จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 36.42 เคยคิดหนีออกจากบ้าน จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 19.21 ไม่ระบุ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 18.54 ไปแจ้งความกับตำรวจ 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.58 เคยคิดฆ่าตัวตาย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.97 เข้าวัดฟังธรรม / ไปบวช จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.31 หนีออกจากบ้านและแจ้งหน่วยงานอื่น อย่างละเท่ากันคือจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.99 และทำร้ายตนเอง / พยายามฆ่าตัวตาย ประชดชีวิตด้วยการดื่มสุรา/ใช้สารเสพติดเพื่อลืมปัญหา และลาออกจากโรงเรียน อย่างละเท่ากันคือจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66

5. มีบุคคลหรือหน่วยงานเข้ามาช่วยเหลือหรือแก้ปัญหา ส่วนใหญ่มีบุคคลหรือหน่วยงานเข้ามาช่วยเหลือหรือแก้ปัญหา จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 74.70 รองลงมาไม่มีบุคคลหรือหน่วยงานเข้ามาช่วยเหลือหรือแก้ปัญหา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.64 และไม่ระบุ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66

6. หน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลือหลังจากถูกละเมิดสิทธิ ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่าง ขอความช่วยเหลือจากสถานีตำรวจมากที่สุด จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 37.09 รองลงมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.96 มูลนิธิเด็กโสสะในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดสมุทรปราการ บ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดสมุทรปราการ และสถานสงเคราะห์เด็กบ้านตะวันออก จ.สมุทรปราการ อย่างละเท่ากันคือ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66

7. วิธีการของบุคคลหรือหน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลือ โดยส่วนใหญ่ ไม่ระบุ จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 51.66 รองลงมาพาไปแจ้งความดำเนินคดี มากที่สุด จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 25.83 ให้ปิดเป็นความลับกับผู้กระทำการละเมิด จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 15.89 ให้ย้ายไป

อยู่ที่อื่น จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.96 และแจ้งและส่งเรื่องต่อหน่วยงานอื่น จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.66

ตอนที่ 4 ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากที่นักเรียนถูกละเมิดสิทธิ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากที่นักเรียนถูกละเมิดสิทธิ โดยการหาความถี่ และค่าร้อยละ ดังนี้

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากที่นักเรียนถูกละเมิดสิทธิ

n = 151		
ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากที่นักเรียนถูกละเมิดสิทธิ	จำนวน	ร้อยละ
ตัวนักเรียน		
ทางร่างกาย เช่น มีรอยฟกช้ำ เป็นแผล ปวดหัวปวดท้อง แขนขาหักหรือตึงเครียด เป็นต้น	32	21.19
ทางจิตใจ เช่น เศร้า เสียใจ โกรธเกลียดและชิงชัง ซึมเศร้าหรือคิดฆ่าตัวตาย เป็นต้น	69	45.70
ทางพฤติกรรมและการดำเนินชีวิต เช่น มีอารมณ์เกรี้ยวกราด เก็บตัวหรือชอบพูดจาหยาบคาย ก้าวร้าว มองโลกในแง่ร้าย นอนหลับยาก ผันร้าย ต้องพบจิตแพทย์ หรือต้องทำแท้ง เป็นต้น	30	19.87
ไม่ระบุ	20	13.25
รวม	151	100.00

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

n = 151		
ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากที่นักเรียนถูกละเมิดสิทธิ	จำนวน	ร้อยละ
ครอบครัวนักเรียน		
ขาดความรักและความไว้วางใจกัน	48	31.79
เกิดการโต้เถียงและทะเลาะวิวาท	37	24.50
พ่อแม่หย่าร้างทำให้ครอบครัวแตกแยก	30	19.87
ผู้กระทำถูกดำเนินคดีหรือต้องเข้ารับการรักษา	21	13.91
ไม่ระบุ	15	9.93
รวม	151	100.00
การเรียนของนักเรียน		
ไม่มีสมาธิในการเรียนและผลการเรียนตกต่ำ	80	52.98
ชอบหนีเรียน	7	4.64
ไม่คบค้าสมาคมกับเพื่อน	23	15.23
มีปัญหาทะเลาะวิวาทในโรงเรียน	13	8.61
ไม่เชื่อฟังคำสั่งของครูอาจารย์	12	7.95
โรงเรียนให้ลาออกจากการเป็นนักเรียน	6	3.97
ไม่ระบุ	10	6.62
รวม	151	100.00
ปฏิกิริยาที่ชุมชนหรือสังคมมีต่อนักเรียน		
เป็นปกติ	70	46.36
แสดงความหวาดระแวงหรือไม่ไว้วางใจ	32	21.19
แสดงความรังเกียจ	12	7.95
แสดงความสงสารและให้ความช่วยเหลือ	11	7.28
เป็นข้อคิดและคติเตือนใจต่อสังคม	15	9.93
เกิดอาสาสมัครเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิในชุมชน	11	7.28
ไม่ระบุ	0	0.00
รวม	151	100.00

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

n = 151		
ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากที่นักเรียนถูกละเมิดสิทธิ	จำนวน	ร้อยละ
ความสามารถในการใช้ชีวิตอย่างปกติสุข		
ได้	85	56.29
ไม่ได้	11	7.28
ไม่แน่ใจ	17	11.26
ไม่ระบุ	38	25.17
รวม	151	100.00

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากที่นักเรียนถูกละเมิดสิทธิ สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. **ตัวนักเรียน** ส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบด้านจิตใจ เช่น เศร้า เสียใจ โกรธเกลียด และชิงชัง ซึมเศร้า คิดฆ่าตัวตาย จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 45.70 รองลงมาทางร่างกาย เช่น มีรอยฟกช้ำ มีบาดแผล ปวดหัวปวดท้อง แขนขาหัก ตั้งครรภ์ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 21.19 ทางพฤติกรรมและการดำเนินชีวิต เช่น มีอารมณ์เกรี้ยวกราด เก็บตัว หรือชอบพูดจาหยาบค้าย ก้าวร้าว มองโลกในแง่ร้าย นอนหลับยาก ผันร่าย ต้องพบจิตแพทย์ หรือต้องทำแท้ง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 19.87 และไม่ระบุ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 13.25

2. **ครอบครัวนักเรียน** ส่วนใหญ่ครอบครัวขาดความรักและความไว้วางใจกัน จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 31.79 เกิดการโต้เถียงและทะเลาะวิวาท จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 24.50 พ่อแม่หย่าร้างทำให้ครอบครัวแตกแยก จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 19.87 ผู้กระทำถูกดำเนินคดีหรือต้องเข้ารับการบำบัด จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 13.91 และไม่ระบุ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 9.93

3. **การเรียนของนักเรียน** ส่วนใหญ่ไม่มีสมาธิในการเรียนและผลการเรียนตกต่ำ จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 52.98 ไม่คบค้าสมาคมกับเพื่อน จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 15.23 มีปัญหาทะเลาะวิวาทในโรงเรียน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 8.61 ไม่เชื่อฟังคำสั่งของครูอาจารย์ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 7.95 ไม่ระบุ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.62 ชอบหนีเรียน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.64 และโรงเรียนให้ลาออกจากการเป็นนักเรียน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.97

4. ปฏิกริยาที่สังคมหรือชุมชนมีต่อนักเรียน ส่วนใหญ่เป็นปกติ จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 46.36 แสดงความหวาดระแวงหรือไม่ไว้วางใจ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 21.19 เป็นข้อคิดและคติเตือนใจต่อสังคม จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 9.93 แสดงความรังเกียจ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 7.95 และแสดงความสงสารและให้ความช่วยเหลือและเกิดอาสาสมัครเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิในชุมชน อย่างละเท่ากันคือ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.28

5. ความสามารถในการใช้ชีวิตอย่างปกติสุข ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่าง สามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุข จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 56.29 รองลงมาไม่ระบุ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 25.17 ไม่น่าใจ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 11.26 และไม่สามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุข จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.28

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การละเมิดสิทธิเด็กในครอบครัวนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษา โดยสรุปดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย มีดังต่อไปนี้

1.1.1 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการถูกละเมิดสิทธิเด็ก โดยบุคคลในครอบครัวของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดสมุทรปราการ

1.1.2 เพื่อศึกษาวิธีการจัดการปัญหาของเด็กนักเรียน ที่ถูกบุคคลในครอบครัวละเมิดสิทธิ

1.1.3 เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากการถูกละเมิดสิทธิ

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย มีดังต่อไปนี้

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรคือเด็กนักเรียนหญิง และนักเรียนชายที่มีอายุระหว่าง 12-16 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วยนักเรียนชาย จำนวน 14,558 คน นักเรียนหญิง จำนวน 15,415 คน รวมทั้งสิ้น 29,973 คน และสุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนการวิจัย จึงได้ประชากรที่เป็นนักเรียนทั้ง 9 โรงเรียน รวม 11,783 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ได้คือ นักเรียนที่เคยถูกละเมิดสิทธิ จำนวน 151 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีเนื้อหาแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัว ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพของนักเรียนในการถูกละเมิดสิทธิ ตอนที่ 3 วิธีการจัดการปัญหาของเด็กนักเรียนภายหลังการถูกละเมิดสิทธิ และตอนที่ 4 ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากการถูกละเมิดสิทธิ

1.2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการนำแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม พร้อมตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามแต่ละชุด และได้คัดกรองเฉพาะนักเรียนที่เคยถูกละเมิดสิทธิ ได้จำนวน 151 คน และนำไปประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

1.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ในการประมวลผล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ

1.3 ผลการวิจัย มีดังต่อไปนี้

1.3.1 คุณลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัว

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 50.99 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 49.01 โดยส่วนใหญ่อายุ 13 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.76 เรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 47.02 ส่วนใหญ่เป็นบุตรคนที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 41.06 และมีพี่น้องจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 47.68 สถานภาพการสมรสของบิดามารดา โดยส่วนใหญ่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 56.95 บิดามารดาแยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 22.52 ขณะที่ผู้ดูแลหลัก ส่วนใหญ่ได้แก่ บิดามารดา คิดเป็นร้อยละ 46.36 มารดา คิดเป็นร้อยละ 22.52 และสมาชิกในครอบครัวของนักเรียน โดยส่วนใหญ่มีเพียงพ่อแม่และลูก คิดเป็นร้อยละ 42.38 มีทั้งพ่อแม่ลูก ปู่ย่า ตายายและญาติคนอื่น คิดเป็นร้อยละ 33.77 จำนวนสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 36.42 ส่วนบิดาของนักเรียนส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงสุด ระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 31.79 มัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 22.52 ส่วนมารดาของนักเรียน ส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงสุด ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 40.40 มัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 20.53 ลักษณะความสัมพันธ์ของนักเรียนกับบิดามารดาและคนอื่นภายในครอบครัว ส่วนใหญ่มีความสนิทสนมใกล้ชิดกันดี คิดเป็นร้อยละ 45.70 และฐานะของครอบครัวโดยส่วนใหญ่พอมีพอกิน คิดเป็นร้อยละ 94.04 ยากจน คิดเป็นร้อยละ 4.64 ลักษณะที่อยู่อาศัยของนักเรียน ส่วนใหญ่เป็นบ้านเช่า คิดเป็นร้อยละ 28.48 บ้านเดี่ยวหรือบ้านจัดสรร คิดเป็นร้อยละ 25.83 และการจัดแบ่งห้องนอนในบ้าน โดยส่วนใหญ่มีการแบ่งห้องนอนเป็นสัดส่วน คิดเป็นร้อยละ 67.55 พฤติกรรมด้านลบของบุคคลในครอบครัวของนักเรียน การดื้อรั้นของบิดามารดาและบุคคลในครอบครัว ส่วนใหญ่ มีการดื้อรั้น คิดเป็นร้อยละ 53.64 การทะเลาะกันของบิดามารดาและบุคคลในครอบครัว ส่วนใหญ่ไม่ตอบ ส่วนที่เหลือส่วนใหญ่ตอบว่า มีการทะเลาะกัน คิดเป็นร้อยละ 35.76 การทำร้ายร่างกายของบิดามารดาและบุคคลในครอบครัว ส่วนใหญ่ไม่ตอบ ส่วนที่เหลือตอบว่าไม่มีการทำร้ายร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 32.45 การใช้ยาเสพติดของบิดามารดาและบุคคลในครอบครัว ส่วนใหญ่ไม่ตอบ ส่วนที่เหลือตอบว่าไม่มีการใช้ยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 31.79 และประวัติการถูกละเมิดสิทธิของบิดามารดา ส่วนใหญ่ไม่มีประวัติการถูกละเมิดสิทธิ คิดเป็นร้อยละ 65.56 ส่วนที่มีประวัติการถูกละเมิดสิทธิ คิดเป็นร้อยละ 3.31

1.3.2 ประสพการณ์ของกลุ่มตัวอย่างในการถูกละเมิดสิทธิ ทั้ง 4 ด้านคือ

1) การถูกละเมิดสิทธิด้านร่างกายของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่ไม่ระบุ ส่วนที่ระบุพบว่า ใช้มือและเท้าทำร้าย ได้แก่ การดึงผม กัด ผลัก เหวี่ยง กระชาก หยิก ข่วน ตบ หน้า ปีบคอ รัดคอ ระดับการละเมิด นาน ๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 29.14 รองลงมาได้แก่ ใช้อาวุธหรือของมีคมทำร้ายอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น เขี่ยนติด้วยไม้ เข็มขัด ไม้แขวนเสื้อ ไม้กวาด สายไฟ หรือของมีคม ระดับการละเมิด นาน ๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25.17 เป็นต้น

2) การถูกละเมิดสิทธิด้านจิตใจของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่ไม่ระบุ ส่วนที่ระบุพบว่า ใช้น้ำเสียงหรือคำพูดอันหยาบคายที่แสดงถึงการประชดประชันหรือพูดดูถูกเหยียดหยาม เช่น ตวาด ตะคอก ตู้อ่า ดูถูก สกิดจูด้อย ระดับการละเมิด นาน ๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 46.36 รองลงมาได้แก่ พูดข่มขู่เพื่อแสดงให้หวาดกลัวหรือแสดงว่าไม่รัก ไม่สนใจ ไม่เลียงดู ระดับการละเมิด นาน ๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 39.07 เป็นต้น

3) การถูกละเมิดสิทธิด้านเพศของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่ไม่ระบุ ส่วนที่ระบุ พบว่า ล่อลวงหรือบังคับหรือมอมเมาด้วยยาหรือสุรา ให้จับต้องอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายรวมถึงบังคับให้ร่วมเพศ ระดับการละเมิด นาน ๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.65 รองลงมาได้แก่ พุดลามก ลวนลาม ระดับการละเมิด บางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.99 และถ่ายรูปภาพ วีดีโอ หรือคลิปไป ขณะร่วมเพศแล้วนำมาข่มขู่เอาเงินหรือสิ่งของหรือหรือนำไปขาย ระดับการละเมิด นาน ๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.99 เป็นต้น

4) การถูกละเมิดสิทธิในลักษณะการถูกละเลยทอดทิ้งของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่ไม่ระบุ ส่วนที่ระบุพบว่า ได้รับอาหารไม่ครบทุกมื้อหรือไม่ให้เงินใช้ ระดับการละเมิด นาน ๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.88 รองลงมาได้แก่ บ้านที่อยู่อาศัยมีสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการเกิดอันตราย หรือไม่ถูกสุขลักษณะ เช่น มีหลุมลึก ท่อไม่มีฝาปิด สกปรก เป็นแหล่งผลิตเชื้อโรค ระดับการละเมิด นาน ๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.92 เป็นต้น

1.3.3 วิธีการจัดการปัญหาการถูกละเมิดสิทธิ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าโดยส่วนใหญ่ไม่มีผู้พบเห็นเหตุการณ์ ตอนกลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิ คิดเป็นร้อยละ 58.28 และกลุ่มตัวอย่างไม่ทราบว่าผู้พบเห็นเหตุการณ์ตอนตนเองถูกละเมิดสิทธิหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 25.83 ส่วนบุคคลในครอบครัวนักเรียนที่นักเรียนเล่าเหตุการณ์ให้ฟังหรือรับทราบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นบิดา คิดเป็นร้อยละ 40.40 รองลงมาเป็นมารดา คิดเป็นร้อยละ 31.13 ส่วนบุคคลนอกครอบครัวนักเรียนที่นักเรียนเล่าเหตุการณ์ให้ฟังหรือรับทราบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น คือเพื่อนสนิท คิดเป็นร้อยละ 59.60 รองลงมาคือ ครู, อาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 13.91 ส่วนพฤติกรรมหลังการถูกละเมิดสิทธิ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่

ปกปิดเรื่องเป็นความลับ คิดเป็นร้อยละ 36.42 รองลงมาเคยคิดหนีออกจากบ้าน คิดเป็นร้อยละ 19.21 เคยหนีออกจากบ้าน คิดเป็นร้อยละ 1.99 และทำร้ายตนเองหรือพยายามฆ่าตัวตาย คิดเป็นร้อยละ 1.99 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีบุคคลหรือหน่วยงานเข้ามาช่วยเหลือหรือแก้ปัญหา หลังจากการถูกละเมิดสิทธิ คิดเป็นร้อยละ 74.70 และหน่วยงานที่ขอความช่วยเหลือ ส่วนใหญ่ไม่ระบุ ส่วนที่ระบุ ขอความช่วยเหลือจากสถานีตำรวจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.09 รองลงมาคือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ คิดเป็นร้อยละ 5.96 ส่วนวิธีการของบุคคลหรือหน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลือ ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างไม่ระบุ ที่ระบุส่วนใหญ่ พาไปแจ้งความเพื่อดำเนินคดี คิดเป็นร้อยละ 25.83 เป็นต้น

1.3.4 ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากที่นักเรียนถูกละเมิดสิทธิ

ผลกระทบกับตัวนักเรียน พบว่าส่วนใหญ่มีผลกระทบด้านจิตใจ เช่น เศร้า เสียใจ โกรธเกลียดและชิงชัง ซึมเศร้า คิดฆ่าตัวตาย คิดเป็นร้อยละ 45.70 รองลงมาผลกระทบด้านร่างกาย เช่น มีรอยฟกช้ำ เป็นแผล ปวดหัวปวดท้อง แขนขาหัก ตั้งครรภ์ คิดเป็นร้อยละ 21.19 ผลกระทบทางพฤติกรรมและการดำเนินชีวิต เช่น มีอารมณ์เกรี้ยวกราด เก็บตัว ชอบพูดจาหยาบคาย คิดเป็นร้อยละ 19.87 และก้าวร้าว มองโลกในแง่ร้าย นอนหลับยาก ผื่นร้าย ต้องพบจิตแพทย์ ต้องทำแท้ง คิดเป็นร้อยละ 13.25 ตามลำดับ

ผลกระทบกับครอบครัวนักเรียน พบว่าส่วนใหญ่ครอบครัวนักเรียนขาดความรักและความไว้วางใจกัน คิดเป็นร้อยละ 31.79 รองลงมา เกิดการโต้เถียงและทะเลาะวิวาท คิดเป็นร้อยละ 24.50 พ่อแม่หย่าร้างทำให้ครอบครัวแตกแยก คิดเป็นร้อยละ 19.87 และผู้กระทําถูกดำเนินคดีหรือต้องเข้ารับการบำบัด คิดเป็นร้อยละ 13.91 ตามลำดับ

ผลกระทบกับการเรียนของนักเรียน พบว่าส่วนใหญ่เรียนไม่มีสมาธิในการเรียนและผลการเรียนตกต่ำ คิดเป็นร้อยละ 52.98 รองลงมา ไม่คบค้าสมาคมกับเพื่อนนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 15.23 เป็นต้น

ปฏิกิริยาที่ชุมชนหรือสังคมมีต่อนักเรียน ส่วนใหญ่เป็นปกติ คิดเป็นร้อยละ 46.36 รองลงมา แสดงความหวาดระแวงหรือไม่ไว้วางใจ คิดเป็นร้อยละ 21.19 และเป็นข้อคิดและคติเตือนใจต่อสังคม คิดเป็นร้อยละ 9.93 เป็นต้น

ความสามารถในการใช้ชีวิตอย่างปกติสุข พบว่าส่วนใหญ่เรียน ตอบว่าได้ คิดเป็นร้อยละ 56.29 รองลงมาไม่ระบุ คิดเป็นร้อยละ 25.17 ไม่แน่ใจ คิดเป็นร้อยละ 11.26 และไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 7.28 ตามลำดับ

2. การอภิปรายผล

2.1 ประสบการณ์การถูกละเมิดสิทธิเด็กโดยบุคคลในครอบครัวของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสมุทรปราการ

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิทางจิตใจมากที่สุดคือ ใช้น้ำเสียงหรือคำพูดอันหยาบคายที่แสดงถึงการประชดประชันหรือพูดดูถูกเหยียดหยาม เช่น ตวาด ตะคอก คำว่า ดูถูก สกิดจูด้อยเป็นต้น รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิทางร่างกายคือ ใช้นิ้วมือและเท้าทำร้ายอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย ทำให้มีรอยฟกช้ำหรือมีบาดแผลเล็กน้อย เช่น ดึงผม กัด ผลัก เหวี่ยง กระชาก หยิก ข่วน ตบหน้า บีบคอ รัดคอ เป็นต้น กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิในลักษณะการถูกละเลยทอดทิ้ง ได้แก่ การได้รับอาหารไม่ครบทุกมื้อหรือไม่ให้เงินใช้ และที่พบน้อยที่สุดคือกลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิด้านเพศคือ ล่อลวงหรือบังคับหรือมอมเมาด้วยยาหรือสุรา ให้จับต้องอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายรวมถึงบังคับให้ร่วมเพศ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศรีสุดาวัลย์ ฉันทภัทรางกูล (2546: 186) พบว่า การถูกละเมิดทางร่างกายของเด็กวัยรุ่นในครอบครัว ที่เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม ถูกละเมิดทางร่างกายจิตใจมากที่สุด มีถึงร้อยละ 64.7 ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการถูกละเมิดของเด็กวัยรุ่นมี ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลของผู้ปกครองหลัก ได้แก่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งตรงกับผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า การมีพฤติกรรมด้านลบของบุคคลในครอบครัว ของกลุ่มตัวอย่าง มีพฤติกรรมเกี่ยวกับการดื่มสุรา สูงถึงร้อยละ 53.64 หรือจำนวน 81 คน จากจำนวน 151 คน ซึ่งถือได้ว่าเกินครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ข้อมูลดังกล่าวน่าจะเป็นมูลเหตุส่วนหนึ่งที่ กลุ่มตัวอย่างถูกละเมิดสิทธิจากการดื่มสุราของผู้กระทำการละเมิดได้ อีกทั้งตรงกับผลการศึกษาของ อังคณา ช่วยคำชู (2555: 7) ที่ระบุว่า จากรายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านความรุนแรงของประเทศไทย พบว่ามีปัจจัยที่ก่อให้เกิดการกระทำความรุนแรงในครอบครัวครั้งนี้ คือ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้ขาดสติสัมปชัญญะและเกิดการทำร้าย รองลงมาคือปัญหาการพนัน ปัญหาหนี้สินจนก่อให้เกิดความเครียด และปัจจัยเกี่ยวกับสื่อที่สะท้อนเร้าอารมณ์ให้เกิดการกระทำความรุนแรง ทั้งนี้ปัจจัยเรื่อง การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถือว่าเป็นปัจจัยที่พบบ่อยที่สุด

นอกจากนี้ข้อมูลของกรมสุขภาพจิต (2556) ที่ระบุว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว ได้แก่ การดื่มแอลกอฮอล์ ในประเทศไทยพบว่า สาเหตุหลักที่ทำให้เกิดความรุนแรงคือสุรา ข้อมูลจากการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุรา ของประชากรในปี 2554 โดยการสอบถามครอบครัวที่มีสมาชิกดื่มสุรา พบว่า ร้อยละ 36.6 ที่มีปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัว และปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับ สถิติผู้หญิงและเด็กที่ถูกกระทำ

ความรุนแรงในครอบครัวของ บ้านพักฉุกเฉินของสมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีฯ ปี 2553 พบว่าผู้ที่กระทำความรุนแรงกับผู้หญิงและเด็กคือสามีหรือพ่อของเด็ก มีถึงร้อยละ 89 โดยปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความรุนแรงคือ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั่นเอง

ทั้งนี้ จากการสังเคราะห์งานวิจัยอื่นๆ พบว่า เด็กถูกละเมิดสิทธิ ทางร่างกายเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือทางจิตใจ ทางเพศ และการปล่อยปละละเลย ตามลำดับ (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม ,2552) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ราตรี อร่ามศิลป์ (2544 : 15) ที่พบว่า เด็กถูกละเมิดทางกายมากที่สุด เช่นเดียวกันกับประเทศในทวีปเอเชีย เช่น เกาหลี ที่ยังมีการใช้ความรุนแรงด้วยการตี ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กและคิดว่าเป็นวิธีการที่ได้ผลในการควบคุมหรือแก้ไขพฤติกรรมของเด็ก

นอกจากนี้ ประสพการณ์การถูกละเมิดสิทธิในวัยเด็กนี้ มีข้อมูลการศึกษาจากต่างประเทศชี้ว่า ประสพการณ์การถูกละเมิดสิทธิในวัยเด็กนี้มีผลต่อการใช้ความรุนแรงเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ผู้ถูกระทำมีความเสี่ยงที่จะมีการกระทำรุนแรงต่อคู่ของตน (Ireland et al, 2007) และประสพการณ์การอยู่ในครอบครัวที่มีการกระทำรุนแรง ก็มีผลต่อพฤติกรรมการแสดงความรุนแรงต่อคู่ของตนเช่นกัน (Sieglinde, 2000; Gelles, 1999; Chalk and King, 1998) เนื่องจากครอบครัวเป็นแหล่งเรียนรู้และหล่อหลอมพฤติกรรมของเด็ก การเติบโตขึ้นในครอบครัวที่มีความรุนแรง ย่อมทำให้เด็กได้ซึมซับเอาความรุนแรง และนำไปเป็นต้นแบบของความรุนแรงของเขาด้วย และการที่พ่อแม่ทำร้ายร่างกาย หรือทำโทษด้วยความรุนแรง ทำให้เด็กเรียนรู้ว่าการใช้ความรุนแรงสามารถเกิดจากคนที่เรารักได้ และประสพการณ์ความรุนแรงในอดีตมีผลต่อพฤติกรรมในอนาคตนี้ ทำให้ความรุนแรงเป็นสิ่งที่ถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น (Intergenerational) วงจรชีวิตผู้ถูกระทำรุนแรงจึงวนเวียนอยู่ในวัฏจักรการกระทำรุนแรง มีการศึกษาพบว่า ผู้ถูกระทำรุนแรงส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีการกระทำรุนแรง (Paveza, 1988; Sirles and Frank, 1989 อ้างใน Barneet et al, 1997) ผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีความรุนแรงจะมีความคิดและทัศนคติเกี่ยวกับความรุนแรงในด้านที่ต่างจากผู้ที่ไม่มาจากครอบครัวที่ไม่มีความรุนแรง เช่น ผู้ที่เติบโตในครอบครัวที่มีความรุนแรงจะรับรู้ถึงการใช้อำนาจ และรับรู้ถึงความรักที่ว่ายอมมาพร้อมความเจ็บปวด เป็นต้น เด็กที่ถูกกระทำรุนแรงมีแนวโน้มจะกระทำรุนแรงเมื่อเขาเติบโตขึ้น (สถาบันวิจัยประชากรศาสตร์และสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (2552 : 218)

2.2 วิธีการจัดการปัญหาของเด็กนักเรียนที่ถูกบุคคลในครอบครัวละเมิดสิทธิ

จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมหลังการถูกละเมิดสิทธิ ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ปกปิดเรื่องเป็นความลับ ร้อยละ 36.42 เคยคิดหนีออกจากบ้าน ร้อยละ 19.21 เคยหนีออกจากบ้าน ร้อยละ 1.99 และทำร้ายตนเองหรือพยายามฆ่าตัวตาย ร้อยละ 1.99 กลุ่มตัวอย่างที่เลขขอความ

ช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ เลือกที่จะขอความช่วยเหลือจาก สถานีตำรวจมากที่สุด ร้อยละ 37.09 รองลงมาคือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ และวิธีการของบุคคลหรือหน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลือคือ พาไปแจ้งความดำเนินคดีมากที่สุด ร้อยละ 25.83

แต่จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ พฤติกรรมหลังการถูกละเมิดสิทธิ กลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะปิดเป็นความลับ มีตัวเลขสูงถึง ร้อยละ 36.42 หรือ 55 คน จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 151 คน เด็กเหล่านี้บางรายคิดว่าตนเองเป็นคนทำผิดจึงต้องถูกลงโทษ บางรายอาจรู้สึกลัว และอาย จึงไม่กล้าขอความช่วยเหลือ โดยเฉพาะหากเด็กถูกข่มขู่ ยิ่งทำให้เรื่องเหล่านี้ถูกซุกซ่อน จึงทำให้ตัวเลขของเด็กที่ถูกกระทำถูกซ่อนเร้นเอาไว้ อันแสดงให้เห็นว่าเด็กที่ถูกละเมิดสิทธิ มีตัวเลขในความเป็นจริง สูงกว่าสถิติของสถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีออกมาอีกมากมายนัก นอกจากนี้ข้อมูลยังสะท้อนให้เห็นว่า มีเด็กที่อยู่ในความดูแลของผู้อื่นที่ไม่ใช่พ่อแม่ หรือมีพ่อหรือแม่คนเดียวเป็นผู้ดูแล ต้องเผชิญปัญหาต่าง ๆ เพียงลำพัง โดยขาดผู้ที่อยู่ในครอบครัวที่เด็กสามารถไว้วางใจ ที่จะบอกเล่าเรื่องราวหรือปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ดังนั้นเด็กกลุ่มนี้มีความเสี่ยงสูงที่จะถูกละเมิดสิทธิในด้านต่างๆ ได้ (สุพัตรา มีมาก, 2549: 49)

จากปัญหาดังกล่าวเหล่านี้ ได้สะท้อนถึงการบังคับใช้ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ซึ่งจุดมุ่งหมายของกฎหมายฉบับนี้ ได้กำหนดมาตรการในการคุ้มครองเด็ก เพื่อขจัดและป้องกันปัญหาการละเมิดสิทธิต่อเด็ก หรือกลไกการทำงานของภาครัฐหรือเอกชนที่จะเข้าไปช่วยเหลือ เยียวยา สงเคราะห์ พี่นฟูเด็กที่อยู่ในสถานะที่ต้องการความช่วยเหลือ แต่จากผลของการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ทำให้มองเห็นถึงปัญหา การที่เด็กถูกละเมิดสิทธิแต่ไม่มีบุคคลหรือหน่วยงานเข้ามาช่วยเหลือนั้นหมายถึง การคุ้มครองและดูแลเด็กยังไม่ทั่วถึงและครอบคลุมเพียงพอที่จะเข้าไปช่วยเหลือเด็กได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ ศิวพร คารวนันท์ (2551: 75) พบว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ยังไม่สามารถคุ้มครองและแก้ไขปัญหาเด็กได้ ครอบคลุมถึงเด็กทุกคน เนื่องจากกฎหมายกำหนดความหมายของ “เด็ก” คือ บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ โดยไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส ทำให้มาตรการในคุ้มครองเด็กและการแก้ไขปัญหาเด็ก ไม่สามารถบังคับใช้กับเด็กทุกคนและหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองเด็กจากการถูกละเมิดสิทธิ ความเป็นส่วนตัวยังคงมีช่องว่างของกฎหมาย ให้ผู้กระทำผิดอาศัยเป็นข้อแก้ตัวเพื่อให้พ้นความผิดได้ ทำให้ไม่สามารถคุ้มครองเด็กได้จริง สำหรับการคุ้มครองเด็กในระดับจังหวัดและท้องถิ่นลงไปพบว่า คุณภาพและมาตรฐานยังไม่ทัดเทียมเหมือนเช่นส่วนกลาง การบังคับใช้กฎหมายเพื่อคุ้มครองและแก้ไขปัญหาเด็กยังขาดประสิทธิภาพ การดำเนินงานเพื่อให้ความคุ้มครองเด็กยังไม่ได้รับความเอาใจใส่เท่าที่ควรจากผู้มีหน้าที่ ตามที่กฎหมายกำหนด และงานสายด่วนเพื่อ

คุ้มครองเด็กยังไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากยังมีข้อบกพร่องในการทำงานและยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลายของประชาชนทั่วไป

นอกจากนี้ ยังมีพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 โดยจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติฉบับนี้ ก็เพื่อให้ผู้กระทำความรุนแรงและผู้ถูกระทำได้รับการบำบัดและฟื้นฟู นอกจากนี้ยังให้ผู้กระทำผิดได้กลับตัวและยับยั้งการกระทำผิดซ้ำ โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ ต้องการให้สถาบันครอบครัวยังคงอยู่ต่อไป และได้มีการระบุน้ำที่ความรับผิดชอบของพลเมืองเพิ่มเติมคือ หากพบเห็นการกระทำความรุนแรงในครอบครัว ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ แต่ถึงกระนั้นก็ตาม ปัญหาความรุนแรงและการละเมิดสิทธิต่าง ๆ ยังคงมีอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีการศึกษาถึงปัญหาการบังคับใช้ ดังผลการศึกษาของ ปัทมาภรณ์ รอดอนันต์ (2550: 82) ที่พบว่า แนวคิดในการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครอง ป้องกันและฟื้นฟูเด็กที่ถูกกระทำรุนแรงในครอบครัวไทยนั้น น่าจะเกิดจากความบกพร่องของกฎหมายที่มีอยู่ ยังไม่ครอบคลุมต่อการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบและครบวงจร ประกอบกับการใช้กฎหมายอาญาเป็นเครื่องมือในการลงโทษบิดามารดาที่กระทำความรุนแรงต่อเด็ก ไม่น่าจะเป็นวิธีการที่เหมาะสมเท่าใดนัก เนื่องจากกฎหมายอาญามีความเคร่งครัด ขาดความยืดหยุ่น มีภาพลักษณ์ที่สร้างความรู้สึกรุนแรง ในที่สุดก็จะนำไปสู่การลงโทษในลักษณะจำคุก ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคง ความคงอยู่ของสถาบันครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิรัช ฐานพงษ์ (2553: 95) ได้มองเห็นถึงปัญหาของการบังคับใช้ว่า การกำหนดคำนิยามของการกระทำที่เป็นความรุนแรงในครอบครัวและบุคคลในครอบครัวยังไม่ชัดเจน อาจทำให้เกิดปัญหาในการตีความ การกำหนดหน้าที่ให้รายงานเหตุการณ์การกระทำรุนแรงในครอบครัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ไม่มีมาตรการบังคับ การให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าช่วยเหลือเด็กที่ถูกกระทำรุนแรงในครอบครัว ไม่มีข้อจำกัด และหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน พนักงานเจ้าหน้าที่และศาลมีอำนาจออกคำสั่ง กำหนดมาตรการ หรือวิธีการบรรเทาทุกข์ แต่ไม่มีขอบเขตว่าจะใช้มาตรการหรือวิธีการใดได้บ้างหรือมีระยะเวลา หรือข้อจำกัดเพียงใด และไม่มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาออกมาตรการหรือวิธีการบรรเทาทุกข์ เมื่อมีการฝ่าฝืนคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่และศาลเกิดขึ้น กฎหมายก็ไม่ได้กำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ชัดเจนในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด

นอกจากนี้ ผลการศึกษาในครั้งนี้ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ถูกละเมิดสิทธิ เลือกว่าจะขอความช่วยเหลือจากสถานีตำรวจ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ นั้น หมายถึง สถาบันทั้ง 2 แห่ง ยังคงเป็นสถาบันหลักที่สามารถให้การดูแลและช่วยเหลือเด็กได้ ซึ่งตรงกับผลการศึกษาของนางนภัศ รุ่งคงประเสริฐ, นฤมล ศรีบุญขจร, พัชรินทร์ ฉัตรคำพันธ์ (2550: 1 - 2) กรณีศึกษา เด็กนักเรียนถูกล่วงละเมิดทางเพศเป็นระยะเวลานานกว่าปี เพราะไม่กล้าขอความ

ช่วยเหลือจากคนอื่น เนื่องจากถูกข่มขู่ว่าจะทำร้ายหรือทำให้เสียชีวิต แต่กรณีดังกล่าว ครูเป็นผู้สังเกตพบจากพฤติกรรมที่เหม่อลอย แยกตัว หวาดกลัว หลบหน้าของนักเรียน ครูจึงได้สอบถามจึงรับทราบถึงการถูกละเมิดดังกล่าว ซึ่งตรงกับทฤษฎีแลกเปลี่ยน (Exchange Theory) ทฤษฎีนี้ยอมรับว่า การละเมิดสิทธิเด็กเป็นเงื่อนไขธรรมชาติเป็นเรื่องของครอบครัวเป็นเรื่องส่วนบุคคล หรือการที่องค์กรทางสังคมอื่นๆเข้ามาเกี่ยวข้องน้อย รวมทั้งสังคมให้การยอมรับอำนาจการบังคับ และเห็นชอบต่อการใช้ความรุนแรง

2.3 ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากการถูกละเมิดสิทธิ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากการถูกละเมิดสิทธิ ที่พบมากที่สุดคือผลกระทบด้านจิตใจ เช่นเศร้า เสียใจ โกรธเกลียดและชิงชัง ซึมเศร้า คิดฆ่าตัวตาย รongลงมา มีผลกระทบด้านร่างกาย เช่น มีรอยฟกช้ำ เป็นแผล ปวดหัวปวดท้อง แขนขาหัก ตึงครรภ์ ผลกระทบทางพฤติกรรมและการดำเนินชีวิต เช่น มีอารมณ์เกรี้ยวกราด เก็บตัว ซอปปุดจาหายบายกาย และก้าวร้าว มองโลกในแง่ร้าย นอนหลับยาก ผื่นร้าย ต้องพบจิตแพทย์ ต้องทำแท้ง ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลของการศึกษามากมายที่สนับสนุนว่า สภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการเลี้ยงดูให้มีการเจริญเติบโตตามวัยและพัฒนาการของเด็ก มีผลต่อร่างกาย จิตใจ และบุคลิกภาพของเด็กเป็นอย่างมากและมีผลสืบเนื่องและยาวนานจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เด็กที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเด็กที่ถูกปล่อยปละละเลย จะมีความทรงจำที่ฝังใจและถือได้ว่า เป็นผู้ที่มิประสบความสำเร็จที่เลวร้ายและขมขื่นตลอดไป อันส่งผลให้เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ก็จะเลี้ยงดูเด็กในลักษณะที่ตนเองได้รับหรือประสบมา เช่นเดียวกัน (สุพัตรา มีมาก, 2549: 49) หรือวัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุลและคณะ (2546) ได้สรุปผลกระทบที่เด็กถูกละเมิดสิทธิคือ เด็กที่ได้รับหรือประสบเหตุการณ์บ่อย ๆ เด็กจะซึมซับพฤติกรรม ความรุนแรงและเมื่อเติบโตขึ้นจะแก้ปัญหาด้วยวิธีรุนแรงทั้งในครอบครัวและนอกครอบครัวเสมอ ส่วนเด็กผู้หญิงที่เห็นมารดาถูกทำร้ายทุบตีบ่อย เด็กจะเรียนรู้และยอมรับสภาพความรุนแรงของชีวิตสมรส เมื่อเติบโตมีคู่สมรสก็จะยอมให้คู่ครองทำร้ายทุบตี นอกจากนี้ผลการศึกษายังระบุว่า ส่วนใหญ่นักเรียนจะสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติ แต่ทั้งนี้ตัวเลขของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติ มีจำนวนถึง 12 คน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่าง พยายามฆ่าตัวตาย เคยคิดฆ่าตัวตาย นอนหลับยาก ตื่นกลางดึก ผื่นร้าย อยู่เป็นประจำ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวเป็นไปในทางเดียวกันกับ นันทพันธ์ ชินล้ำประเสริฐ (2546: 44 - 45) ซึ่งให้เห็นว่า อัตราการฆ่าตัวตายมีแนวโน้มสูงขึ้นในกลุ่มวัยรุ่น และการฆ่าตัวตายส่วนใหญ่มีมูลเหตุมาจากความเครียดที่เกิดจากปัญหาครอบครัว ขาดทักษะในการจัดการกับปัญหาและความเครียด ตลอดจนปัญหาการเข้าถึงแหล่งให้ความช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพเมื่อประสบปัญหาวิกฤต ปัญหาการฆ่าตัวตายยังไม่ได้รับการป้องกันและแก้ไขอย่างจริงจัง นอกจากนี้ยังตรงกับข้อเสนอแนะที่ระบุว่า ควรมีการป้องกัน

ความเครียดที่เกิดขึ้นหลังเหตุการณ์รุนแรง (Post Traumatic Stress Disorder) การป้องกันภาวะซึมเศร้า การประเมินความเสี่ยงของการฆ่าตัวตาย หลังจากที่เด็กถูกละเมิดสิทธิในรูปแบบต่าง ๆ แล้ว (นันทิกา สวัสดิพานิช, 2555: 106 - 107) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theories) อันมีแนวคิดที่ว่าพฤติกรรมความรุนแรงมีที่มาจากกระบวนการเรียนรู้ การขัดเกลาของสังคม (Socialization) เด็กที่มีประสบการณ์ความรุนแรงที่บ้าน ทั้งการมีประสบการณ์โดยตรงจากการถูกทารุณ หรือการเห็นความรุนแรงจากพ่อแม่ มักมีแนวโน้มของการเป็นผู้กระทำความรุนแรงหรือตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงจากบุคคลอื่นเมื่อโตขึ้น เนื่องจากครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่ซึ่งบุคคลเรียนรู้การแสดงบทบาทของความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชายและบทบาทของพ่อแม่ลูก เป็นสถาบันทางสังคมแรกที่บุคคลจะเรียนรู้วิธีการจัดการกับความเครียด วิกฤติการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งในหลายกรณีก็เป็นแหล่งบ่มเพาะการยอมรับความรุนแรง หรือการมีแนวคิดใช้ความรุนแรง

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยพบว่า เด็กส่วนใหญ่ที่ถูกละเมิดสิทธิ เลือกที่จะปิดเรื่องราวเป็นความลับ ไม่กล้าที่จะบอกเล่าเรื่องราว ปรีกษาหรือขอความช่วยเหลือ แม้แต่คนในครอบครัวของตนเอง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการ โฆษณา ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับศูนย์พึ่งได้ (OSCC) ผ่านสื่อต่าง ๆ ให้มากขึ้น ทำให้เด็กได้รับทราบและสามารถเข้ารับบริการได้ ทั้งในศูนย์ที่มีตามโรงพยาบาลจังหวัดทุกจังหวัด และสถานพยาบาลระดับอำเภอ เพื่อเป็นแหล่งสนับสนุนทางสังคมที่อยู่ใกล้ที่สุดเมื่อยามฉุกเฉินหรือจำเป็น

นอกจากนี้ควรผลักดันนโยบาย ในการให้ความรู้ และพัฒนาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในทักษะการป้องกันตนเองหรือทักษะที่จำเป็นต่างๆ เพื่อถ่ายทอดให้เด็กได้ตระหนัก และเรียนรู้ที่จะปกป้องตนเอง อันเป็นพื้นฐานของการป้องกันปัญหาอย่างถาวร

3.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้

3.2.1 บุคลากรที่ทำงานเกี่ยวกับเด็กและครอบครัวควรส่งเสริมให้ความรู้ และทักษะแก่บิดามารดา โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาการเด็ก และวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมตามวัย โดยเฉพาะบิดามารดาที่มีที่มิการศึกษาต่ำและบิดามารดาที่มีอายุน้อย

3.2.2 บุคคลในครอบครัวควรให้ความสำคัญ ในการเลี้ยงดูบุตรหลานอย่างถูกต้อง และเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมกิจกรรมที่จะทำให้เกิด ความรัก ความอบอุ่นในครอบครัว เพื่อ ป้องกันการถูกละเมิดสิทธิ

3.2.3 บุคลากรในด้านต่าง ๆ ทั้งทีมสหวิชาชีพ แพทย์ พยาบาล ตำรวจ อัยการ ผู้ พิพากษา นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา เจ้าหน้าที่จากองค์กรเอกชน ครู วิศวกร ประสานงาน ในการ ป้องกัน การช่วยเหลือเด็กที่ถูกละเมิดสิทธิอย่างเป็นระบบตามบทบาทและหน้าที่ของตน โดยเน้น ให้มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว อบอุ่นและทันต่อเหตุการณ์ และควรมีการติดตามผลทั้งตัวเด็กและ ครอบครัวอย่างต่อเนื่อง

3.2.4 จากการศึกษาในครั้งนี้ สามารถนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการ ปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองเด็ก โดยเฉพาะโรงเรียนในจังหวัดสมุทรปราการ ครูและอาจารย์ นำ ข้อมูลไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละสถานที่ รวมทั้งผลที่ได้ยังเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า สำหรับนักวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเด็กต่อไป

3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.3.1 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับ การดำเนินชีวิตของเด็กหลังจากถูกละเมิด สิทธิโดยบุคคลในครอบครัว

3.3.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับ การสร้างรูปแบบที่เหมาะสมและถูกต้องในการเลี้ยงเด็ก เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างบทบาทและหน้าที่ของบิดามารดา ผู้ปกครอง บุคคลในครอบครัว เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพในการเลี้ยงดูบุตรหลานต่อไป

3.3.3 หากมีการวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกันนี้ผู้วิจัยควรเป็นผู้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ด้วยตนเองเพื่อความถูกต้องและสมบูรณ์ของข้อมูลมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต (2556) *การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบต่อประเทศไทย* นนทบุรี
ศูนย์วิจัยสุรา สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ กระทรวงสาธารณสุข
ราชบัณฑิตยสถาน (2546) *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานฉบับ พ.ศ. 2542* กรุงเทพมหานคร
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์
- คณะกรรมการกิจการสตรี เยาวชนและผู้สูงอายุวุฒิสภา (2546) *เอกสารวิชาการลำดับที่ 12*
ความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชนในครอบครัว กรุงเทพมหานครสำนักงานเลขาธิการ
วุฒิสภา
- คณะกรรมการด้านสิทธิมนุษยชน องค์การสหประชาชาติ (2550) *อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและ*
พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก สำนักส่งเสริมและพิทักษ์เด็ก สำนักงาน
ส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ
กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคง
- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2546) *แนวทางปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกกระทำ*
รุนแรงกรุงเทพมหานครสำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
- สิน พันธุ์พินิจ (2547) *เทคนิคการวิจัยทางสังคม* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์วิทย์พัฒน์
- ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก มูลนิธิเด็ก (2553) *สถิติเด็กถูกละเมิดสิทธิเด็ก มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก*
สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ (2549) *พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก*
กรุงเทพมหานคร สำนักปลัดกระทรวง กรมพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ
กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์(2551) *รายงานสถานการณ์เด็กและ*
เยาวชนประจำปี 2548-2550 กรุงเทพมหานคร เทพเพ็ญวานิสย์
- สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (2542) *นโยบายและแผนงานในการพัฒนาสถาบัน*
ครอบครัว สำนักงานส่งเสริมสถาบันครอบครัว กระทรวงพัฒนาสังคมและความ
มั่นคงของมนุษย์
- สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (2547) *การพัฒนาครอบครัว* กรุงเทพมหานคร
กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

- สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (2548) *การพัฒนาครอบครัว* กรุงเทพมหานคร
กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2546) *แนวทางปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกกระทำ
รุนแรง* กรุงเทพฯ สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2551) *เครื่องชี้ภาวะสังคมไทยที่สำคัญ* กรุงเทพมหานคร สำนักงาน
สถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- สำนักพัฒนาระบบบริการสุขภาพ (2550) *เอกสารการวิเคราะห์ข้อมูลการกระทำรุนแรงต่อเด็กและ
สตรีที่เข้ารับบริการจากศูนย์พึ่งได้ปี 2548-2550* นนทบุรี สำนักพัฒนาระบบบริการ
- สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล (2552) *โครงการศึกษา
ความเห็นประชาชนไทยภายใต้ประเด็นสถานการณ์ครอบครัวไทย* รายงานผลการ
สำรวจเสนอต่อ มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว
- สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล (2548) *การประเมินผลโครงการเตรียม
ความพร้อมครอบครัวผาสุก* นครปฐม
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (2552) *รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่
ที่ 5 ประชากรและสังคม 2552* ครอบครัวไทยในสถานการณ์เปลี่ยนแปลงผ่านทางสังคมและ
ประชากร วันที่ 1 กรกฎาคม 2552
- นันทพันธ์จีนล้ำประเสริฐ (2546) *การพัฒนากระบวนการข้อมูลและสังเคราะห์งานวิจัยด้านความ
รุนแรงในสังคมไทยคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ*
- นันทิกา สวัสดิพานิช (2555) "ความรุนแรงต่อเด็ก : ความท้าทายใหม่สำหรับพยาบาล". *วารสาร
พยาบาลสาธารณสุข* 26, 1 (มกราคม-เมษายน)
- วนิดา เปาอินทร์ (2546) "คู่มือครูและบุคคลทั่วไปเพื่อป้องกันและช่วยเหลือเด็กถูกทารุณกรรม
เชียงใหม่" เชียงใหม่ โรงพิมพ์แสงศิลป์
- วัชรินทร์ปัจเจกวิญญูสกุลและคนอื่นๆ. (2546). *การประเมินกระบวนการยุติธรรมในการคุ้มครอง
สวัสดิภาพบุคคลที่ได้รับความรุนแรงในครอบครัว*. มูลนิธิเพื่อนหญิงและสถาบัน
พัฒนากระบวนการยุติธรรมเยาวชนและครอบครัว
- อังคณา ช่วยคำชู (2555) "ความรุนแรงในครอบครัว : สาเหตุ ผลกระทบและแนวทางการ
ช่วยเหลือ" *วารสารธรรมศาสตร์* 31, 3 (กรกฎาคม-กันยายน)
- รณชัย คงสกนธ์ (2551) *เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องการพยาบาลผู้ที่มีปัญหาความรุนแรง
ในครอบครัว* กรุงเทพมหานคร คณะแพทยศาสตร์รามาธิบดี

- ศศิธร ศักดิ์เทวินทร์ (2551) "เอกสารประกอบคำบรรยายเรื่องการพยาบาลผู้ที่มีปัญหาความรุนแรงในครอบครัว" กรุงเทพมหานคร คณะแพทยศาสตร์รามธิบดี
- กนกวรรณ สุริยาพิทักษ์ (2553) "ทัศนคติของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและแนวโน้มในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว : ศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดกำแพงเพชร" วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริการและนโยบายสวัสดิการสังคม ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- กรองกาญจน์ ชูสังข์ (2545) "หน้าที่ของพ่อแม่ ศึกษาทัศนคติเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเด็ก" วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจริยศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
- กุหลาบแก้ว ภูเฝ้าพันธ์ (2552) "ผลกระทบจากการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรงในครอบครัว : ศึกษาพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550" วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายอาญา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- จิราภร นัยยุติ (2545) "บทบาทการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์เพื่อลดปัญหาการละเมิดสิทธิเด็ก" วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ชวลีพร ภูโสภา (2547) "การรับมือต่อการทารุณกรรมทางเพศในเด็กหญิง" วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสุขาภพจิตและการพยาบาลจิตเวช มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- จิตติ พรหมสร (2548) "ความคิดเกี่ยวกับตนเองและความรุนแรงในครอบครัว : ศึกษากรณีนักเรียนอาชีวะชายที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท" วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมวิทยา) คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์
- นงนภัส ฐักประเสริฐ, นฤมล ศรีบุญชู, พัทธินันท์ ฉัตรคำฝั้น (2551) "การศึกษารายการฉบับบูรณาการเพื่อให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกทารุณกรรม ในจังหวัดพิจิตร" การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยนเรศวร
- นیرชา ฐานพงษ์ (2553) "กระบวนการยุติธรรมในการคุ้มครองเด็กผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงโดยบุคคลในครอบครัว : วิเคราะห์พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงใน

- ครอบครัว พ.ศ. 2550" วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมาย
อาญา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- นัยนา ธนวิฑู (2551) "การทำงานของสหวิชาชีพในการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กหญิงที่ถูก
ทารุณกรรมทางเพศ : วิเคราะห์จากมุมมองของสตรีนิยม" วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคม
สงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาสตรีศึกษา ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปราณี อุนุศาสนันท์ (2544) "ความต้องการสารนิเทศเพื่อพัฒนาผู้ปฏิบัติงานขององค์กรในการ
ให้ความช่วยเหลือเด็กที่ถูกละเมิดสิทธิ" วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปรีชา ทองอินทร์ (2550) "การศึกษาการดำเนินงานส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเด็กในโครงการ
โรงเรียนเพื่อนเด็ก สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ" วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
- ปัทมาภรณ์ รอดอนันต์ (2550) "มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองป้องกันและฟื้นฟูเด็กที่ถูก
กระทำความรุนแรงในครอบครัว" วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- พรรชิต นิสัยนต์ (2549) "การศึกษารายกรณีของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ" วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- พรอุษา ประสงค์วรรณะ (2551) "ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์การถูกกระทำรุนแรง
ของเด็กที่เข้ารับบริการของศูนย์ช่วยเหลือเด็ก ในโรงพยาบาลเขตจังหวัดปทุมธานี"
วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- มยุรณี หล้ากวนวัน (2552) "สิทธิเด็กในครอบครัวจากมุมมองการปฏิบัติต่อเด็กของครอบครัว
ชนบท" วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ราตรี อร่ามวงศิลป์ (2545) "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแนวโน้มการเป็นบิดามารดาที่ใช้ความรุนแรงต่อ
บุตรวัยก่อนเรียน" วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
พยาบาลครอบครัว มหาวิทยาลัยบูรพา

- ราชันย์ ชินายศ (2546) "ปัญหาเด็กและสตรีถูกล่วงละเมิดทางเพศจากบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดในจังหวัดเชียงใหม่" การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วรจเรข โกมุต (2553) "การส่งเสริมการทำงานของทีมสหวิชาชีพในการคุ้มครองเด็กที่ถูกทารุณกรรม จังหวัดนนทบุรี" วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วรลักษณ์ วรพักตร์สิริกุล (2548) "วิถีชีวิตของเด็กที่ถูกทารุณกรรมทางเพศ ศึกษาเฉพาะกรณีมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก" วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม) คณะศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล
- ศิวาพร การวณิช (2551) "ปัญหากฎหมายการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546" วิทยานิพนธ์ ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ศรีสุดาวัลย์ นันทภัทรางกูร (2546) "การกระทำรุนแรงของเด็กวัยรุ่นในครอบครัว : กรณีศึกษา นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม" วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (อนามัยครอบครัว) คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- สิริพร ตั้งชัยวัฒนา (2545) "ปัจจัยทางด้านครอบครัวที่ก่อให้เกิดการกระทำทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กหญิงโดยสมาชิกในครอบครัว" วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สุพัตรา มีมาก (2549) "ผลการอบรมการป้องกันการถูกล่วงละเมิดทางเพศที่มีต่อความรู้และความตั้งใจมีพฤติกรรมป้องกันตนเองในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา" การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทกรมศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกการพัฒนาครอบครัวและสังคม สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุภกา ศิริทรัพย์ (2542) "การคุ้มครองสิทธิเด็ก : ศึกษากรณี การล่วงเกินทางเพศต่อเด็กโดยบุคคลในครอบครัว" วิทยานิพนธ์ ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- สุวณี บุญยฤทธิ์ (2550) "เจตคติต่อการส่งเสริมสิทธิสตรีในโรงเรียนสันมหาพนวิทยา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา การศึกษาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สุวิมล แซ่อึ้ง (2547) "ความสัมพันธ์ระหว่างความรุนแรงในครอบครัวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกรุณา"

วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารงานยุติธรรม) คณะสังคม
สงเคราะห์ศาสตร์มหาวิทาลัยธรรมศาสตร์

อารีรัตน์ นฤดมพงศ์ (2547) "การบริหารการจัดการในการให้ความช่วยเหลือเด็กถูกทารุณกรรม
ศึกษาเฉพาะกรณี เด็กถูกทารุณกรรมของสำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการ จังหวัด
ปทุมธานี" วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารและ
นโยบายสวัสดิการสังคม) คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาวิทาลัยธรรมศาสตร์

ชุษณะ รุ่งปัจฉิม (2547) "วิวัฒนาการและลักษณะของครอบครัว" ใน *ประมวลสาระชุดวิชา
จิตวิทยาครอบครัวและครอบครัวศึกษา* หน่วยที่ 2 หน้า 52-77 นนทบุรี
มหาวิทาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย
เรื่อง การละเมิดสิทธิในครอบครัว : กรณีศึกษานักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
ในจังหวัดสมุทรปราการ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
 ถนน.....แขวง/ตำบล.....จังหวัด.....กำลังศึกษาอยู่ชั้น
 มัธยมศึกษาปีที่.....โรงเรียน.....อำเภอ.....ขอทำหนังสือ
 นี้ให้ไว้เพื่อเป็นหลักฐานแสดงว่า

ข้อ 1. ข้าพเจ้าได้รับทราบโครงการวิจัยของผู้วิจัยคือ นางสาวฉันทนา คุณาวุฒิ เรื่องการ
 ละเมิดสิทธิในครอบครัวนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดสมุทรปราการ

ข้อ 2. ข้าพเจ้ายินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ด้วยความสมัครใจ โดยมีได้มีการบังคับ ชู้เชิญ
 หลอกลวงแต่ประการใดและพร้อมจะให้ความร่วมมือในการวิจัย

ข้อ 3. ข้าพเจ้าได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย
 รวมถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยโดยละเอียดแล้วจากเอกสารแนบท้ายหนังสือให้ความ
 ยินยอมนี้

ข้อ 4. ข้าพเจ้าได้รับการรับรองจากผู้วิจัยว่า จะเก็บข้อมูลส่วนตัวของข้าพเจ้าเป็นความลับ
 จะเปิดเผยเฉพาะผลสรุปการวิจัยเท่านั้น

ข้อ 5. ข้าพเจ้าได้รับทราบว่า ข้าพเจ้ามีสิทธิจะบอกเลิกการเข้าร่วมโครงการวิจัยเมื่อใดก็ได้

ข้าพเจ้าได้อ่านและเข้าใจข้อความตามหนังสือนี้โดยตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อ
 ไว้เป็นสำคัญ

ลงชื่อ.....ผู้ให้ความยินยอม
 (.....)

แบบสอบถาม**การศึกษาวิจัย เรื่อง การละเมิดสิทธิเด็กในครอบครัวนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
ในจังหวัดสมุทรปราการ****คำชี้แจง**

แบบสอบถามชุดนี้ ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเด็กในครอบครัวนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสมุทรปราการเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ในการศึกษาหลักสูตรปริญญาโท สาขาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี และตั้งคม สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัว
- ตอนที่ 2 ประสบการณ์ของนักเรียนในการถูกละเมิดสิทธิ
- ตอนที่ 3 วิธีการจัดการปัญหาของเด็กนักเรียนภายหลังการถูกละเมิดสิทธิ
- ตอนที่ 4 ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากการถูกละเมิดสิทธิ

ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทุกข้อให้สมบูรณ์ และตรงกับความ เป็นจริงมากที่สุดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย โดยข้อมูลของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ และการนำเสนอข้อมูลเป็นภาพรวม มิใช่ข้อมูลของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ไม่มีการระบุชื่อหรือที่ติดต่อแต่ประการใด ดังนั้นจึงไม่กระทบต่อสถานภาพของนักเรียน และผลการวิจัยที่ได้ ใช้เฉพาะกรณีศึกษานี้เท่านั้นและขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

(นางสาวฉันทนา คุณาวุฒิ)

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์

วิทยาเขตจันทบุรีและตั้งคม

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ผู้วิจัย

หมายเหตุ การละเมิดสิทธิเด็กหมายถึงพฤติกรรมหรือการกระทำของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลในครอบครัวที่ปฏิบัติต่อเด็กทำให้เด็กได้รับอันตรายด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านเพศและการเลี้ยงดูที่ละเลยความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต รวมถึงการใช้กำลังหรืออำนาจจำกัดสิทธิและเสรีภาพของเด็ก

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลและครอบครัว

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ใน () หน้าข้อเพียงข้อละ 1 คำตอบเท่านั้น หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ระดับชั้นเรียน

() มัธยมศึกษาปีที่ 1

() มัธยมศึกษาปีที่ 2

() มัธยมศึกษาปีที่ 3

4. เป็นบุตรลำดับที่.....ในจำนวนพี่น้อง.....คน

หรือกรุณาให้รายละเอียดกรณีต่างบิดา/มารดา หรือเป็นบุตรบุญธรรม.....

5. สถานภาพการสมรสของบิดามารดา

() บิดามารดาอยู่ด้วยกัน () บิดามารดาแยกกันอยู่

() บิดามารดาหย่าร้าง () บิดาเสียชีวิต

() มารดาเสียชีวิต () บิดามีภรรยาใหม่

() มารดามีสามีใหม่ () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

6. ขณะนี้ใครเป็นผู้ดูแลหลัก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() บิดามารดา () บิดา () มารดา () ญาติ ระบุ.....

() บิดาเลี้ยง () มารดาเลี้ยง () บิดาบุญธรรม () มารดาบุญธรรม

() นายจ้าง () แฟน () อยู่คนเดียว () คนอื่น ๆ ระบุ.....

7. สมาชิกในครอบครัวของนักเรียน ตรงตามข้อใด

() มีเพียงพ่อแม่ และลูก

() มีทั้งพ่อแม่ ลูก ปู่ ย่า ตา ยาย และญาติคนอื่น ๆ ระบุ.....

() อื่น ๆ ระบุ.....

8. จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน

9. การศึกษาสูงสุดของบิดาและมารดา

ของบิดา

() ไม่เคยเรียน

() ประถมศึกษา

ของมารดา

() ไม่เคยเรียน

() ประถมศึกษา

- () มัธยมศึกษาตอนต้น () มัธยมศึกษาตอนต้น
 () มัธยมศึกษาตอนปลาย () มัธยมศึกษาตอนปลาย
 () ปวช./ปวส./อนุปริญญา () ปวช./ปวส./อนุปริญญา
 () ปริญญาตรี () ปริญญาโท
 () อื่น ๆ ระบุ..... () อื่น ๆ ระบุ.....
10. สัมพันธภาพของนักเรียนกับบิดามารดาและคนอื่นภายในครอบครัวมีลักษณะใด
 () สนับสนุนใกล้ชิดดีมาก () สนับสนุนใกล้ชิดดี
 () เฉย ๆ () ห่างเหินกัน
 () สัมพันธภาพไม่ดี () อื่น ๆ ระบุ.....
11. ฐานะของครอบครัวนักเรียนเป็นอย่างไร
 () ร่ำรวย () พอมีพอกิน () ยากจน () อื่น ๆ ระบุ.....
12. บ้านที่อยู่อาศัยของนักเรียน มีลักษณะเป็นอย่างไร
 () ไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง () ห้องแถว
 () แฟลต () ทาวเฮาส์
 () บ้านเช่า () บ้านเล็ก คับแคบ
 () บ้านเดี่ยวหรือบ้านจัดสรร () อื่น ๆ ระบุ.....
13. ภายในบ้านที่อยู่ของนักเรียนมีการแบ่งห้องนอนเป็นสัดส่วนหรือไม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 () มี
 () ไม่มี
 () เด็กหญิงนอนรวมในห้องเดียวกันกับผู้ชาย
 () มีห้องแยก แต่ไม่มีประตูหรือไม่มีที่ล็อก
 () อื่น ๆ ระบุ.....
14. พฤติกรรมด้านลบของบิดา มารดาและบุคคลในครอบครัวของนักเรียนมีลักษณะใด (ระบุว่าเป็นใคร, ปริมาณเท่าไร, ความถี่)
 การดื่มสุรา () มี ระบุ.....
 () ไม่มี
 ทะเลาะกัน () มี ระบุ.....
 () ไม่มี
 ทำร้ายร่างกาย () มี ระบุ.....
 () ไม่มี

ใช้ยาเสพติด () มี ระบุ.....

() ไม่มี

พฤติกรรมด้านลบอื่น ๆ ระบุ.....

15. บิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กนักเรียนเคยมีประวัติการถูกละเมิดสิทธิบ้างหรือไม่ อย่างไร

() มี ระบุลักษณะการถูกละเมิดสิทธิ.....

() ไม่มี

() ไม่ทราบ

ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพของนักเรียนในการถูกละเมิดสิทธิ 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านเพศและการถูกละเลยทอดทิ้ง

คำชี้แจง ข้อคำถามที่ 1-23 เป็นคำถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพและลักษณะที่นักเรียนถูกละเมิดสิทธิโดยบุคคลในครอบครัว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนเพียงช่อง เดียวในแต่ละข้อ

4	หมายถึง	ถูกระทำสม่ำเสมอ
3	หมายถึง	ถูกระทำบ่อยครั้ง
2	หมายถึง	ถูกระทำบางครั้ง
1	หมายถึง	ถูกระทำนาน ๆ ครั้ง
0	หมายถึง	ไม่เคยถูกระทำเลย

หมายเหตุ บุคคลในครอบครัวหมายถึง บิดา มารดา บิดาเลี้ยง มารดาเลี้ยง บิดาบุญธรรม มารดาบุญธรรม พี่ น้อง และญาติ สมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบุคคลใด ๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยอยู่ในบ้านเดียวกัน

ประสิทธิภาพการถูกละเมิด	ความถี่ในการถูกละเมิด				
	4	3	2	1	0
1. ทางร่างกาย					
1. ใช้มือและเท้าทำร้ายส่วนต่าง ๆ ของร่างกายทำให้มีรอยช้ำหรือมีบาดแผล เล็กน้อย เช่น ดึงผมกัด ผลัก เหวี่ยง กระชาก หยิก ข่วน ตบหน้าบีบคอ รัศคอ					

ประสบการณ์การถูกละเมิด	ความถี่ในการถูกละเมิด				
	4	3	2	1	0
1. ทางร่างกาย					
2. ใช้มือและเท้าทำร้ายอวัยวะส่วนต่างๆของร่างกาย ทำให้มีอาการบาดเจ็บเล็กน้อยถึงขั้นรุนแรงเช่น ตะบอง กระทบที่จับหัวโศกหรือจับกระทะแกกกับของแข็งหรือขว้างปาสิ่งของใส่					
3. ใช้อาวุธหรือของมีคมทำร้ายอวัยวะส่วนต่างๆของร่างกาย เช่น เข็มยัดด้วยไม้ เข็มขัด ไม้แขวนเสื้อ ไม้กวาด สายไฟหรือของมีคม					
4. นาบหรือจี้ด้วยของร้อน เช่น ไขวหรือจี้น้ำร้อนลวก เตาเร็ดนาบ					
ประสบการณ์การถูกละเมิด	ความถี่ในการถูกละเมิด				
	4	3	2	1	0
2. ทางจิตใจ					
5. ใช้น้ำเสียงหรือคำพูดอันหยาบคายที่แสดงถึงการประชดประชันหรือพูดดูถูกเหยียดหยาม เช่น ตะบอง ตะลอก คำดูถูกสกิดจุดด้อย					
6. พุดข่มขู่เพื่อแสดงให้หวาดกลัวหรือแสดงว่าไม่รัก ไม่สนใจไม่เลียดู					
7. ห้ามไม่ให้ออกจากบ้าน กักบริเวณหรือห้ามไม่ให้เข้าบ้าน ไล่ออกจากบ้านหรือห้ามไม่ให้คบเพื่อน					
8. พบเห็นบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวทะเลาะตบตี ทำร้ายร่างกายกัน					
9. บังคับให้รับผิดชอบงานที่เกินกำลังหรือเกินวัยหรือบังคับให้ทำงานผิดกฎหมาย เช่น ขายยาเสพติด ขายของบนฟิวจเจอร์เสริฟอาหารในเวลากลางคืน					

ประสบการณ์การถูกละเมิด	ความถี่ในการถูกละเมิด				
	4	3	2	1	0
3. ทางเพศ					
10. พุดลามก ลวนลาม					
11. ให้ดูรูปภาพโป๊ วิดีโอลามก โชว์อวัยวะเพศให้ดู					
12. แอบดูเวลาอาบน้ำ แอบถ่ายรูปภาพวิดีโอหรือคลิปโป๊					
13. ถ่ายรูปภาพ วิดีโอ หรือคลิปโป๊ขณะร่วมเพศแล้วนำมาข่มขู่เอาเงินหรือสิ่งของหรือนำไปขาย					
14. ถูกจับต้อง กอดจูบ ลูบคลำร่างกายและอวัยวะเพศ					
15. ล่อลวงหรือบังคับหรือมอมเมาด้วยยาหรือสุราให้จับต้องอวัยวะส่วนต่างๆของร่างกายรวมถึงบังคับให้ร่วมเพศ					
16. ล่อลวงหรือบังคับให้ขายบริการทางเพศ					
4. การละเลยทอดทิ้ง					
17. ได้รับอาหารไม่ครบทุกมื้อหรือไม่ให้เงินใช้					
18. ไม่มีเสื้อผ้าที่เหมาะสมและเพียงพอกับอากาศให้สวมใส่					
19. บ้านที่อยู่อาศัยมีสภาพแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการเกิดอันตรายหรือไม่ถูกสุขลักษณะเช่น มีหลุมลึก ท่อไม่มีฝาปิด สกปรกเป็นแหล่งผลิตเชื้อโรค					
20. ไม่ดูแลหรือไม่พาไปหาหมอเวลาบาดเจ็บหรือเจ็บป่วย					
21. ไม่ดูแลเอาใจใส่ในการเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนหรือไม่ให้ความรักความอบอุ่น					
22. ไม่ส่งเรียนหนังสือ					
23. ทอดทิ้งให้อยู่บ้านตามลำพังถูกนำไปทิ้งไว้ที่อื่น เช่น บ้านญาติบ้านคนรู้จักสถานสงเคราะห์					

ตอนที่ 3 วิธีการจัดการปัญหาของเด็กนักเรียนภายหลังการถูกละเมิดสิทธิ

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้ สอบถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาหลังจากถูกละเมิดสิทธิ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ใน () หน้าข้อความหรือเติมข้อความในช่องว่าง โดยในแต่ละข้อสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ และกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. มีผู้อื่นรับทราบหรือพบเห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือไม่
 - () มี เป็นใคร.....
 - () ไม่มี
 - () ไม่ทราบ
2. นักเรียนนำเรื่องราวการถูกละเมิดสิทธิไปบอกเล่าให้บุคคลใดในครอบครัวทราบบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - () บิดา () มารดา
 - () บิดาเลี้ยง () มารดาเลี้ยง
 - () บิดาบุญธรรม () มารดาบุญธรรม
 - () ญาติ เป็นใครระบุ..... () อื่น ๆ ระบุ.....
3. นักเรียนนำเรื่องราวการถูกละเมิดสิทธิไปบอกเล่าให้ใครซึ่งเป็นบุคคลนอกครอบครัวทราบบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - () บอกเพื่อนสนิท () บอกเพื่อนบ้าน
 - () บอกครู อาจารย์ () บอกคนรัก
 - () บอกญาติ ใครระบุ..... () อื่น ๆ ระบุ.....
4. หลังจากถูกละเมิดสิทธินักเรียนได้ทำอะไรบ้าง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - () ปิดเป็นความลับ () เคยคิดหนีออกจากบ้าน
 - () เคยคิดฆ่าตัวตาย () หนีออกจากบ้าน
 - () ทำร้ายตนเอง / พยายามฆ่าตัวตาย () ประชดชีวิตด้วยการดื่มสุรา/ใช้สารเสพติด
 - () ไปแจ้งความกับตำรวจ เพื่อลิ้มปัญหา
 - () เข้าวัดฟังธรรม/ไปบวช () ลาออกจากโรงเรียน
 - () แจ้งหน่วยงานอื่น ระบุ..... () อื่น ๆ ระบุ.....

5. หลังจากถูกละเมิดสิทธิ มีบุคคลหรือหน่วยงานใดที่เข้ามาช่วยเหลือหรือแก้ปัญหาบ้าง

- () มี ได้แก่
() พ่อ	() แม่
() ผู้ปกครอง	() ญาติหรือบุคคลใกล้ชิด ระบุ.....
() เพื่อน	() เพื่อนบ้าน
() ครู อาจารย์	() ตำรวจ
() หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็ก ระบุ.....	
- () ไม่มี
- () อื่น ๆ ระบุ.....

6. นักเรียนได้นำเรื่องการถูกละเมิดสิทธิไปขอความช่วยเหลือหน่วยงานใดบ้าง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () สถานีตำรวจ
- () สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ
- () สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรปราการ
- () บ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดสมุทรปราการ
- () มูลนิธิเด็กโสสะในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดสมุทรปราการ
- () สถานสงเคราะห์เด็กบ้านตะวันใหม่ จ.สมุทรปราการ
- () บ้านพิทักษ์เด็กหญิงเรวร้อนสมุทรปราการ
- () ศูนย์ประชานิคม
- () มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
- () มูลนิธิปวีณา หงสกุล
- () อื่น ๆ ระบุ.....

7. บุคคลหรือหน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลือหรือแก้ปัญหากการถูกละเมิดสิทธิของนักเรียน ได้ดำเนินการอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ให้ปิดเป็นความลับต่อไป
- () พาไปแจ้งความดำเนินคดี
- () ให้นักเรียนย้ายไปอยู่ที่อื่น
- () แจ้งและส่งเรื่องต่อหน่วยงานอื่น ระบุ.....
- () อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 4 ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากการถูกละเมิดสิทธิ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน () หน้าข้อความหรือเติมข้อความในช่องว่าง โดยในแต่ละข้อสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ และกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ผลกระทบหรือปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียน หลังจากการถูกละเมิดสิทธิมีอะไรบ้าง
 - () ด้านร่างกายเช่น มีรอยฟกช้ำ เป็นแผล ปวดหัวปวดท้อง แขนขาหัก ตั้งครรภ์ เป็นต้น
 - () ด้านจิตใจ เช่น เศร้า เสียใจ โกรธเกลียดและชิงชังซึมเศร้าคิดฆ่าตัวตาย เป็นต้น
 - () ทางพฤติกรรมและการดำเนินชีวิต เช่น มีอารมณ์เกรี้ยวกราด เก็บตัว ซอซพุดจา
 หยาบคาย ก้าวร้าว มองโลกในแง่ร้าย นอนหลับยาก ผันร่ายต้องพบจิตแพทย์
 ต้องทำแท้งมีพฤติกรรมทำร้ายตนเองเช่น ดื่มสุรา สูบบุหรี่ และยาเสพติด หรือ
 ล่าส่อนทางเพศ เป็นต้น
 - () อื่น ๆ ระบุ
2. ผลกระทบหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัวของนักเรียนมีอะไรบ้าง หลังจากการถูกละเมิดสิทธิ
 - () ขาดความรักและความไว้วางใจกัน
 - () เกิดการโต้เถียงและทะเลาะวิวาท
 - () พ่อแม่หย่าร้างทำให้ครอบครัวแตกแยก
 - () ผู้กระทำความผิดดำเนินคดีหรือ
 ต้องเข้ารับการรักษา
 - () อื่น ๆ ระบุ
3. ผลกระทบหรือปัญหาที่เกิดขึ้น ที่เกี่ยวกับการเรียนของนักเรียนมีอะไรบ้างหลังจากการถูกละเมิดสิทธิ (ตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ)
 - () ไม่มีสมาธิในการเรียนและผลการเรียนตกต่ำ
 - () ชอบหนีเรียน
 - () ไม่คบค้าสมาคมกับเพื่อนนักเรียน
 - () มีปัญหาทะเลาะวิวาทในโรงเรียน
 - () โรงเรียนให้ลาออกจากการเป็นนักเรียน
 - () ไม่เชื่อฟังคำสั่งของครู/อาจารย์
 - () อื่น ๆ ระบุ
4. ปฏิกริยาที่ชุมชนหรือสังคมมีต่อนักเรียนมีอะไรบ้างหลังจากการถูกละเมิดสิทธิ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - () เป็นปกติ
 - () แสดงความหวาดระแวงหรือไม่ไว้วางใจ
 - () แสดงความรังเกียจ
 - () แสดงความสงสารและให้ความช่วยเหลือ

- () เป็นข้อคิดและคติเตือนใจต่อสังคม
- () เกิดอาสาสมัครเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิในชุมชน
- () อื่น ๆ ระบุ

5. หลังจากถูกละเมิดสิทธิดังกล่าว ณ ปัจจุบันนี้นักเรียนสามารถใช้ชีวิตอย่างปกติสุขได้หรือไม่

- () ได้ เพราะ.....
- () ไม่ได้ เพราะ.....
- () ไม่แน่ใจ.....
- () อื่น ๆ

ขอบคุณอย่างยิ่งที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวฉันทนา คุณาวุฒิ
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2512
สถานที่เกิด	อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต (สื่อสารมวลชน) มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2538
สถานที่ทำงาน	ห้างหุ้นส่วนจำกัด ต.สกุลชัยค้าไม้ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ
ตำแหน่ง	ฝ่ายบัญชี

